

เรื่องที่ 1

หลักปรัชญา คิดเป็น

และจิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่

วัน/ เวลา	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/กระบวนการอบรม	เวลา	สื่อ/ อุปกรณ์	วิทยากร/ ผู้รับผิดชอบ
			6) แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบงานที่ 2 วิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน แล้วสรุปลงในการกระดาษปรีฟและกลุ่มจัดทำสรุปผลงานลงในกระดาษ A4 ส่งให้วิทยากรประจำกลุ่ม	15 นาที		
			7) นำเสนอผลงานโดยการสุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ๆ ละไม่เกิน 5 นาที	15 นาที		
			8) PowerPoint สรุปหลักปรัชญาคิดเป็น จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่		Power Point	

ประเด็นคำถาม สำหรับวิทยากร
(ใช้ตอนเริ่มเข้าสู่หัวข้อ ปรัชญาคิดเป็น)

1. เปิดเพลงบรรเลงเพราะ วิทยากรกล่าวเชิญชวนให้สงบนิ่งคิดถึงสิ่งที่มีความสุข (1 นาที)
2. วิทยากร ถามคำถาม
  - คนเราเกิดมาเพื่ออะไร และต้องการอะไรในชีวิต
  - ความเชื่อพื้นฐานของ กศน. มีอะไรบ้าง
  - กระบวนการคิดเป็น คืออะไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

*** ให้วิทยากรถามคำถามที่ละประเด็น แล้วสุ่มผู้เข้าอบรม ให้ตอบ 2 - 3 คน สลับกันไป
เป็นการเกริ่นนำเข้าสู่กิจกรรมต่อไป

3. วิทยากรกล่าวเชื่อมโยงนำเข้าสู่การชม clip และ VTR ต่อไป

การชม clip และ VTR

1. ชม clip 1 : ถูกหลอกซื้อโทรศัพท์ (3 นาที)
2. วิทยากรพูดเชื่อมโยง
3. ชม clip 2 : ถูกหลอกไปทำงานต่างประเทศ (4 นาที)
4. วิทยากรพูดเชื่อมโยง เข้าสู่การชม VTR
5. ชม VTR โดยเลขาธิการ กศน. (23 นาที)

ใบงานที่ 1

ฝึกทักษะกระบวนการคิด

- ให้ผู้เข้ารับการอบรม แบ่งกลุ่มๆ ละ 10 คน
- ศึกษากรณีตัวอย่าง ดังต่อไปนี้ แล้วสรุปประเด็นที่กำหนด โดยใช้หลักการคิดเป็น

....ณ บ้านไร่แห่งหนึ่ง ในอำเภอชายแดนไทยใต้ แสนห่างไกล ที่ซึ่งคนส่วนใหญ่มองว่ามีความเสี่ยงมาก เด็กหนุ่มคนหนึ่งกำลังบรรยายให้ความรู้เรื่องการเกษตรอินทรีย์ แก่ผู้มาศึกษาดูงาน ขณะที่มีพ่อ แม่ น้องสาว ทำงานอยู่ในไร่ ไกล ๆ กัน

เอก เป็นเด็กหนุ่มที่มีความกระตือรือร้น ทุกเรื่องราวที่บอกเล่าเต็มไปด้วยความรู้และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เขาตอบคำถามทุกคำถามด้วยความคล่องแคล่ว ไม่ติดขัด ผู้เป็นพ่อแอบมองลูกด้วยความภูมิใจ

เอกจบด้านคอมพิวเตอร์ และเคยทำงานอยู่ในหน่วยงานของรัฐ ใช้ชีวิตในเมืองใหญ่อยู่หลายปี ระหว่างที่ทำงาน เขาใช้เวลาว่างไปเรียนการแปรรูปอาหารจากวิทยาลัยการอาชีพ ปัจจุบันเขาลาออกจากงานกลับมาอยู่ในไร่ กลางป่าเขา ทำสวนทุเรียนส่งขายทาง facebook และ Internet เขายังนำทุเรียนพันธุ์พื้นบ้านมาแปรรูปเพิ่มมูลค่า ขายได้ราคาสูงหลายสิบบาท นอกจากนั้น ยังทำการเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสาน ทั้งปลูกผัก ข้าวโพด ฯลฯ ส่งขายให้แก่สมาชิกกลุ่มรักสุขภาพโดยการใช้ช่องทาง line ในการสื่อสาร พื้นที่จำนวนไม่กี่ไร่ของเขาและครอบครัว เต็มไปด้วยพืชผลหลากหลายประเภท เขายังเลี้ยงไก่ ปลา ฯลฯ สร้างรายได้ตลอดทั้งปี ทั้งรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี

หน้าแล้งที่ผ่านมา เขาไม่ได้รับผลกระทบ เพราะได้ซื้อถังกักเก็บน้ำไว้ใช้ก่อนหน้านั้น เขาว่า...ถ้าซื้อถังตอนหน้าแล้ง แล้วจะเอาน้ำที่ไหนใส่....

เอกบอกด้วยความภูมิใจว่า ทุกวันนี้เขามีเงินเก็บไม่ต่ำกว่าเดือนละ 30,000 บาท ได้อยู่กันพร้อมหน้ากับครอบครัวและมีเวลานอนพักผ่อนกลางวันอีกด้วย....

ประเด็น ท่านคิดว่าเอกเป็นคนลักษณะอย่างไรตามหลักคิดเป็น วิธีดำเนินชีวิตของเขา เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

เฉลยใบงานที่ 1

เอก เป็นคน **คิดเป็น** พิจารณาจากการที่เอก มีการศึกษาและ วิเคราะห์รอบด้าน ทั้งข้อมูลตนเอง ข้อมูลทางสังคม ข้อมูลวิชาการ ก่อนตัดสินใจและลงมือปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม จนประสบความสำเร็จ มีคนมาศึกษาดูงานมากมาย

ข้อมูลตนเอง เขามีจุดแข็งคือ มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ เขายังเป็นคนที่มีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ หาเวลาว่างจากการทำงานไปเรียนการแปรรูปอาหารเพื่อนำมาต่อยอดอาชีพเดิมของครอบครัว

ข้อมูลทางสังคม เอกมีการวิเคราะห์แนวโน้มของตลาดซึ่งเน้นสินค้าปลอดภัยต่อสุขภาพ ปลอดภัยและมีเขาจึงเน้นการทำเกษตรอินทรีย์ และเน้นการบริการส่งถึงบ้านโดยผ่านช่องทาง social network ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าในยุคดิจิทัล

ข้อมูลวิชาการ เขามีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์จนสามารถนำไปใช้ในสวนของตนจนประสบความสำเร็จ และสามารถเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้แก่คนอื่นได้ รวมทั้งมีการศึกษาข้อมูลเพื่อเตรียมพร้อมรับมือปัญหาภัยแล้งได้เป็นอย่างดี มีการศึกษาวิธีการขายระบบ online และใช้เทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงลูกค้า เนื่องจากอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ไม่ค่อยมีผู้เข้าไปรับซื้อผลผลิตและอาจถูกกดราคา

การดำเนินชีวิตของเอก มีความเหมาะสม พิจารณาจาก เอกมีความสุข ได้อยู่พร้อมหน้าครอบครัว พ่อแม่มีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส เขาได้รับการยกย่องนับถือให้เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ มีเงินเก็บ มีเวลาพักผ่อน ฯลฯ

ใบงานที่ 2

วิเคราะห์ความแตกต่างในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ให้แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน
- ร่วมกันศึกษาใบความรู้แล้ว วิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนด

การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของ กศน.ตำบล... มีผู้เรียนระดับ ม.ต้นจำนวนหนึ่ง โดยผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 18 – 24 ปี มีประมาณร้อยละ 40 ที่เหลือมีอายุระหว่าง 35 – 50 ปี ซึ่งครู กศน. ได้จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น กิจกรรม กพช. กิจกรรมการเข้าค่ายทักษะชีวิต ค่ายวิชาการและกิจกรรมโครงการ ฯลฯ

วันนี้มีการเข้าค่ายทักษะชีวิตป้องกันสิ่งเสพติด ผู้เรียนกลุ่มที่เข้าร่วมมากที่สุด คือกลุ่มอายุ 18 – 24 ปี มีกลุ่มอายุ 35 – 50 ปี เข้าร่วมกิจกรรมเพียง 10 %

บรรยากาศการเรียนรู้ค่อนข้างสนุกสนาน เพราะผู้เรียนกลุ่มหนึ่งให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ผู้เรียนกลุ่มหนึ่งค่อนข้างเฉื่อย ไม่พูดคุยหรือร่วมกิจกรรมและหลายคนแอบหนีกลับก่อนเวลา

ประเด็น 1 ท่านคิดว่าผู้เรียนกลุ่มใดสนุกสนาน กลุ่มใดเฉื่อย เพราะเหตุใดผู้เรียนแต่ละกลุ่มจึงแสดงออก และให้ความร่วมมือระหว่างเรียนแตกต่างกัน

ประเด็น 2 ครู กศน.ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร จึงจะเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

เฉลยใบงานที่ 2

ประเด็นที่ 1 ผู้เรียนกลุ่มวัยรุ่น มีความสนุกสนาน กล้าแสดงออก เพราะกิจกรรมในค่ายทักษะชีวิต
มักเหมาะกับวัยและความสนใจของกลุ่มวัยรุ่น

ผู้กลุ่มวัยผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่จะค่อนข้างขี้อาย จึงเงียบ ไม่กล้าแสดงออกและมักเกิดความเบื่อหน่าย เพราะกิจกรรม
ไม่สอดคล้องกับวัย ความสนใจ ความต้องการ และประสบการณ์เดิม

ประเด็นที่ 2 ครู ควรจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย โดยการ
เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ใหญ่ได้มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อเป็นข้อคิด และ
แนวทางการตัดสินใจแก่กลุ่มวัยรุ่น เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่เกิดความภาคภูมิใจ และกล้าพูด
กล้าแสดงออกมากขึ้นในที่สุด

ใบความรู้ หลักปรัชญาคิดเป็นและจิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่

หลักปรัชญา คิดเป็น ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

1. ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน
2. กระบวนการคิดเป็น

ปรัชญาคิดเป็น ผู้คิดค้น คือ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ อธิการบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งได้วางรากฐานไว้ให้เราจัดการศึกษาผู้ใหญ่มาจนถึงปัจจุบัน

1. **ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน** มีความเชื่อ 3 ประการ ซึ่งเรียกว่า ปรัชญา อันเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เป็นหัวใจในการทำงาน ของหน่วยงาน ขององค์กร

- 1) เชื่อว่า **“มนุษย์มีความแตกต่างกัน”** ซึ่งเป็นความจริงที่ปฏิเสธไม่ได้เช่นเดียวกับการที่พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกและตกทางทิศตะวันตก กศน.ยอมรับในความแตกต่างของมนุษย์ เราจะสามารถทำงานให้สอดคล้องโดยยึดความแตกต่างเป็นตัวตั้ง เราจะต้องทำงานภายใต้ความแตกต่าง กิจกรรม กศน. จึงหลากหลาย ตามความแตกต่างของบุคคล เช่น ผู้พิการ ผู้ขาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ
- 2) เชื่อว่า มนุษย์แม้จะแตกต่าง แต่สิ่งที่**มนุษย์ทุกคนต้องการคือ “ความสุข”** ความสุขของแต่ละคนจึงแตกต่างกัน จึงเป็นเป้าหมายการทำงาน ของ กศน.ซึ่งทำข้อเท็จจริง มนุษย์เกิดมามีปัญหา ดังนั้นเพื่อตอบสนองหลักการที่ว่า มนุษย์ต้องการความสุข กศน. ทำอย่างไร จึงจะช่วยให้เขาสามารถแก้ปัญหาได้ และไปถึงซึ่งความสุขที่ต้องการ
- 3) เชื่อว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม **“มนุษย์ต้องรู้จักปรับตัว”** เพื่อให้ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

หลักในการปรับตัว มีดังนี้

1. ปรับตนเอง → เข้ากับสังคม - มนุษย์ส่วนใหญ่
2. ปรับสังคม → เข้ากับตนเอง - คนมีอำนาจ
3. ถ้าปรับไม่ได้ → หลีกหนีสังคม - คนส่วนน้อย

จากความเชื่อที่ว่า มนุษย์สามารถปรับตัวได้ ดังนั้น กศน.จะจัดการศึกษาอย่างไร ให้เขาสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ของโลก เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งหลักความเชื่อทั้ง 3 ส่วนหลอมรวมเป็นหลักความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษานอกโรงเรียน นั่นเอง

จากความเชื่อพื้นฐานที่ว่ามนุษย์ต้องการความสุข แต่มนุษย์มีความทุกข์ มีปัญหา จึงมีการกำหนดแนวทางแก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา ที่เรียกว่าปรัชญาคิดเป็น

จาก**ปัญหา** → ถ้าเข้าสู่ กระบวนการแก้ปัญหา เมื่อ**ปัญหา**แก้ได้ → ผล คือ → **ความสุข**

ถ้า**แก้ไม่ได้** ก็เข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหาใหม่

หลักคิดสำคัญของการแก้ปัญหา คือ **กระบวนการแก้ปัญหาตามหลักวิทยาศาสตร์** ไม่ใช่ไสยศาสตร์ หลายคนเมื่อเจอปัญหา เลือกแก้ปัญหา โดยใช้หลักไสยศาสตร์ เช่น ของหายไปหาตุ้มอ แต่ถ้าใช้กระบวนการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ เช่น อยากทำการเกษตร เพื่อสร้างรายได้จะทำอย่างไร

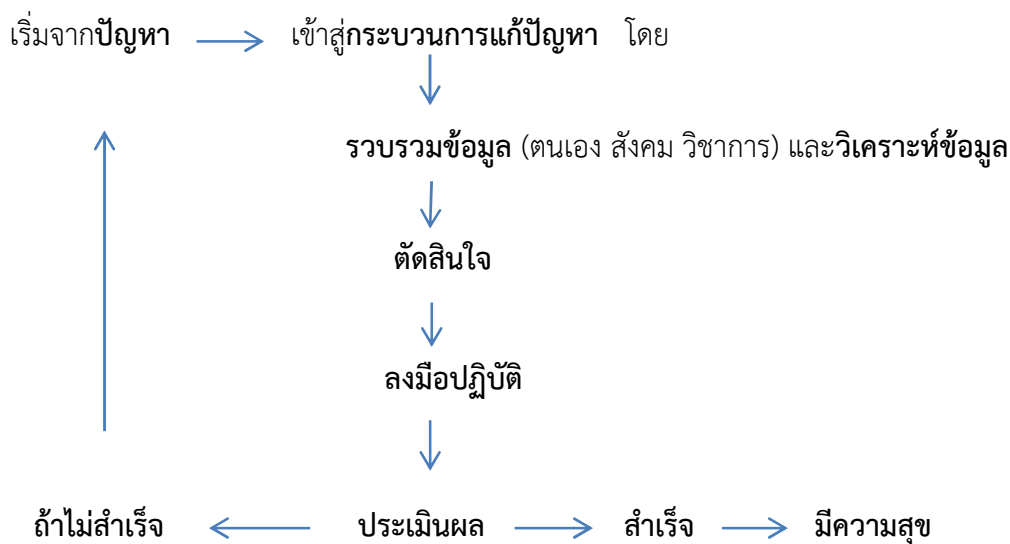
เมื่อเจอปัญหาต้องเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งต้องใช้ข้อมูลสำคัญ 3 ด้าน คือ ข้อมูลตนเอง ข้อมูลทางสังคม และข้อมูลวิชาการ เช่น เราเห็นคนปลูกยางพารา แล้วอยากปลูกบ้าง ถ้าไม่ใช้กระบวนการแก้ปัญหา ก็จะปลูกตาม ถ้าเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการคิดเสียก่อน โดยเริ่มจากการศึกษาหาข้อมูล

ข้อมูลตนเอง : ตนเองมีความพร้อมไหม ตั้งใจจริงไหม มีปัญหาสุขภาพ โรคภัยไข้เจ็บ มีอาการแพ้ยางไหม เป็นต้น

ข้อมูลสังคม : ราคายางพาราเป็นอย่างไร พื้นที่ปลูกยางมีไหม ความต้องการของตลาดเป็นอย่างไร ฯลฯ

ข้อมูลวิชาการ : มีความรู้เรื่องยางพาราพอหรือยัง จะเรียนรู้จากไหน
 ดังนั้น กระบวนการแก้ปัญหา ต้องเริ่มจากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ด้านและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติ จากนั้นก็ประเมินผล ถ้าสำเร็จ ก็มีความสุข ถ้าไม่สำเร็จไปเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหาใหม่

สรุปกระบวนการคิดเป็น

หน้าที่ของเรา ทำอย่างไรจึงจะนำกระบวนการคิดเป็น ไปให้ประชาชน ทำอย่างไรให้คนไทย ได้ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ รู้จักการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่ใช่เชื่อจากไสยศาสตร์ จากอินเทอร์เน็ต จากคำบอกเล่า

ซึ่งการนำปรัชญาคิดเป็นไปใช้ ต้องใช้อย่างมีศิลปะ ที่เรียกว่าจิตวิทยาผู้ใหญ่ เพราะการทำงานกับผู้ใหญ่ได้ดี ต้องเข้าใจจิตวิทยาผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ใหญ่ในความหมายของ กศน. คือ ผู้มีอายุ 15 ขึ้นไป

หลักจิตวิทยาผู้ใหญ่

- ผู้ใหญ่มีเป้าหมายในชีวิต (จิตวิทยาผู้ใหญ่ : Andragogy /จิตวิทยาเด็ก : Pedagogy)
  - ผู้ใหญ่เชื่อมั่นตนเองสูง
  - ผู้ใหญ่มีประสบการณ์สูง
  - ผู้ใหญ่ไม่ชอบการสั่งสอน
  - ผู้ใหญ่ไม่ชอบการตำหนิ /ชอบการชม / ชี้อาย ไม่กล้าแสดงออก
- ฯลฯ

ผู้ที่ทำงาน กศน. ต้องเข้าใจถึงหลักจิตวิทยาของผู้ใหญ่ดังกล่าว จึงจะสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ เอาลักษณะของผู้ใหญ่ มาออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ลักษณะเด่นของผู้ใหญ่อย่างหนึ่งคือ ไม่ชอบให้ใครสอน แต่ชอบการปรึกษาหารือพูดคุย ลักษณะเด่นนี้ เราเอาไปจัดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง โดยเน้นการอภิปรายกลุ่ม เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์ จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ดี และผู้ใหญ่ไม่ชอบตำหนิ ชอบการชม ครูจัดการเรียนรู้ ต้องชม ไม่ตำหนิ ต้องอยู่ในจิตวิญญาณของครู เป็นศิลปะที่จะนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ เช่น ผู้ใหญ่ ชี้อาย ไม่กล้าแสดงออก การใช้วิธีการระดมสมองจึงไม่เหมาะสม กลุ่มจะเงียบ ไม่กล้าแสดงออก ซึ่งครูต้องหาเทคนิควิธีหา กิจกรรมที่จะฝึกให้ผู้ใหญ่กล้าแสดงออกให้ได้

สรุป หลักปรัชญา กศน. แบ่งเป็น 2 ส่วน

1. ความเชื่อพื้นฐาน มีความเชื่อสำคัญ 3 ประการ คือ

เชื่อว่ามนุษย์มีความแตกต่างกัน

เชื่อว่ามนุษย์ต้องการความสุข

เชื่อว่ามนุษย์สามารถปรับตัวได้

2. กระบวนการแก้ปัญหา เมื่อมนุษย์ต้องการความสุข แต่ข้อเท็จจริง มนุษย์มีความทุกข์ มีปัญหา เราต้องทำอะไร เขาจึงจะแก้ปัญหาได้ เกิดความสุข โดยมีกระบวนการแก้ปัญหา นำไปสู่ความสุขที่เรียกว่า กระบวนการคิดเป็น ซึ่งต้องใช้ศิลปะ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ให้คนคิดเป็น ผ่านกิจกรรม กศน.ต่าง ๆ ต้องให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ หลักจิตวิทยาผู้ใหญ่ สุดท้ายก็จะช่วยให้คนแก้ปัญหาได้และเกิดความสุขในชีวิต

เรื่องที่ 2

หลักสูตรการศึกษานอกระบบ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

และการจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล

หลักสูตรการอบรมวิทยากรกระบวนการ
เรื่อง หลักสูตร และการจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล จำนวน 9 ชั่วโมง

เรื่องที่ 1 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 120 นาที (2 ชั่วโมง)
 เรื่องที่ 2 การจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล จำนวน 420 นาที (7 ชั่วโมง)

เรื่องที่ 1 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 120 นาที (2 ชั่วโมง)

วัน/ เวลา	หัวข้อเนื้อหา	จุดประสงค์	กระบวนการ	ระยะเวลา	สื่อ/อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ เนื้อหาและ กิจกรรม
วันแรก 10.30 - 12.00 น.	1. ทำไมต้องทำ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักสูตร หลักการ จุดหมายและ กลุ่มเป้าหมาย (20 นาที)	1.1 อธิบาย ความสำคัญของ หลักสูตรได้ หลักการจุดหมาย และกลุ่มเป้าหมาย 1.2 สามารถนำ หลักสูตร หลักการ และจุดหมายของ หลักสูตรเชื่อมโยงสู่ การจัดกระบวนการ เรียนรู้กับ กลุ่มเป้าหมายได้	1.1 ชม graphic 1 1.2 ให้แต่ละคน ทำใบงานที่ 1 แนวคิด และ ความสำคัญของ หลักสูตร 51 และสื่อนำเสนอ 1.3 ตรวจสอบกับ VTR 1 1.4 แจกเอกสาร เฉลยใบงานที่ 1 1.5 ศึกษาทสรูป จากใบความรู้ที่ 1 1.6 ส่งรายงานกับ วิทยากรประจำกลุ่ม	5.15 นาที่ 10 นาที่ 2.25 นาที่ 2 นาที่	1.1 graphic1 1.2 ใบงานที่ 1 แนวคิดและ ความสำคัญของ หลักสูตร 51 1.3 VTR 1 1.4 เฉลยใบงาน ที่ 1 1.5 ใบความรู้ที่ 1	น.ส.โสมอุษา เลียงถนอม ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน เผยแพร่ ทางการศึกษา
วันแรก 10.30 - 12.00 น.	2. โครงสร้าง หลักสูตร (20 นาที)	2.1 อธิบาย สาระสำคัญของ โครงสร้างหลักสูตร ได้ 2.2 อธิบายโครงสร้าง และความแตกต่างของ หลักสูตรระดับ	2.1 ชม graphic 2 2.2 ให้แต่ละคน ทำใบงาน 2 ความ แตกต่างของ โครงสร้างหลักสูตร 51 และสื่อนำเสนอ 2.3 ตรวจสอบกับ	3.15 นาที่ 10 นาที่ 1	2.1 graphic 2 2.2 VTR 2 2.3 ใบงานที่ 2 ความแตกต่าง ของโครงสร้าง หลักสูตร 51 2.4 เฉลยใบงาน	น.ส.โสมอุษา เลียงถนอม ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน เผยแพร่ ทางการศึกษา

วัน/ เวลา	หัวข้อเนื้อหา	จุดประสงค์	กระบวนการ	ระยะเวลา	สื่อ/อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ เนื้อหาและ กิจกรรม
		ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษา ตอนปลาย	VTR 2 2.4 แจกเอกสาร เฉลยใบงาน 2 2.5 ศึกษาบทสรุป จากใบความรู้ที่ 2 2.6 ส่งรายงานกับ วิทยากรประจำกลุ่ม	นาที่ 5.45 นาที่	ที่ 2 2.5 ใบความรู้ที่ 2	
วันแรก 10.30 - 12.00 น.	3.วิธีการจัด การเรียนรู้และ การจัด กระบวนการ เรียนรู้	3.1 บอกวิธีการจัด การเรียนรู้ตาม หลักสูตรการศึกษา นอกระบบฯได้ 3.2 บอกขั้นตอน การจัดกระบวนการ เรียนรู้ในการพบ กลุ่มแต่ละครั้งได้ 3.3 อธิบายความ แตกต่างระหว่าง การจัดการเรียนรู้ กับการจัด กระบวนการเรียนรู้ ได้	3.1 ชม Graphic 3 3.2 แบ่งกลุ่มๆละ 5 คนทำใบงาน 3 วิธี จัดการเรียนรู้และ การจัดกระบวนการ เรียนรู้ และส้อม นำเสนอ 3.3 ตรวจสอบกับ VTR 3 3.4 ศึกษาบทสรุป จากใบความรู้ 3 วิธี จัดการเรียนรู้และ การจัดกระบวนการ เรียนรู้ 3.5 ส่งผลงานกลุ่มกับ วิทยากรประจำกลุ่ม	4.27 นาที่ 10 นาที่ 2.03 นาที่ 3.30 นาที่	3.1 Graphic 3 3.2 ใบงานที่ 3 วิธีจัดการเรียนรู้ และการจัด กระบวนการ เรียนรู้ 3.3 VTR 3 3.4 เฉลยใบงาน ที่ 3 3.5 ใบความรู้ที่ 3 วิธีจัดการ เรียนรู้และการ จัดกระบวนการ เรียนรู้	นายประยุทธ์ หลักคำ ผอ. ศกพ.
วันแรก 10.30 - 12.00 น.	4.การจัด กิจกรรมพัฒนา คุณภาพชีวิต (กพช.)	4.1 อธิบายแนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะกิจกรรม พัฒนาคุณภาพชีวิต	4.1 ชม Graphic 4 4.2 แบ่งกลุ่มๆละ 5 คนทำใบงานที่ 4 กพช.และส้อมนำเสนอ 4.3 ตรวจสอบกับ	4.27 นาที่ 10 นาที่ 2.03	4.1 Graphic 4 4.2 ใบงานที่ 4 กพช. 4.3 VTR 4 4.4 เฉลยใบงาน	นายประยุทธ์ หลักคำ ผอ. ศกพ.

วัน/ เวลา	หัวข้อเนื้อหา	จุดประสงค์	กระบวนการ	ระยะเวลา	สื่อ/อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ เนื้อหาและ กิจกรรม
		(กพช.) และ กระบวนการ ดำเนินงานกิจกรรม พัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)	VTR 4 4.4 ศึกษาบทสรุปจาก ใบความรู้ที่ 4 กพช. 4.5 ส่งผลงานกลุ่ม กับวิทยากรประจำ กลุ่ม	นาที 3.30 นาที	ที่ 4 4.5 ใบความรู้ที่ 4 กพช.	
วันแรก 10.30 - 12.00 น.	5. การวัดและ ประเมินผล รวมทั้งการจบ หลักสูตร	5.1 อธิบายแนวคิด หลักการการวัดและ ประเมินผล 5.2 บอกกรอบการ วัดและประเมินผล 4 เรื่องได้ 5.3 อธิบาย แนวทางการวัดและ ประเมินผล แต่ละ เรื่องได้ 5.4 บอกเกณฑ์การ จบหลักสูตรได้	5.1 ชม Graphic 5 5.2 แบ่งกลุ่มๆละ 5 คนทำใบงาน 5 การ วัดและประเมินผล และการจบหลักสูตร และสื่อนำเสนอ 5.3 ตรวจสอบกับ VTR 5 5.4 ศึกษาบทสรุป จากใบความรู้ที่ 5 การวัดและ ประเมินผล และการ จบหลักสูตร 5.5 ส่งผลงานกลุ่ม กับวิทยากรประจำ กลุ่ม	2.50 นาที 10 นาที 3 นาที 4.10 นาที	5.1 Graphic 5 5.2 ใบงานที่ 5 การวัดและ ประเมินผล และการจบ หลักสูตร 5.3 VTR 5 5.4 เฉลยใบงาน ที่ 5 5.5 ใบความรู้ที่ 5 การวัดและ ประเมินผล และการจบ หลักสูตร	นายประยุทธ์ หลักคำ ผอ. ศกพ.
วันแรก 10.30 - 12.00 น.	6. ทำไมต้อง ปรับปรุงและ เพิ่มเติม หลักเกณฑ์ การดำเนินงาน ตามหลักสูตร การศึกษาออก	6.1 อธิบายเหตุผล ความจำเป็นและ สาระสำคัญหลักใน การปรับปรุง หลักเกณฑ์ได้ 6.2 อธิบาย สาระสำคัญที่	6.1 ชม Graphic 6 ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ - เหตุผลและความ จำเป็นในการ ปรับปรุง - มีการปรับปรุง แต่ละเรื่องอย่างไร	5.55 นาที	6.1 Graphic 6 คำบรรยาย 6.2 ใบงานที่ 6 6.3 เฉลยใบงาน ที่ 6 6.4 ใบความรู้ที่ 6	นางศุทธิณี งามเขตต์ ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน พัฒนา หลักสูตร

วัน/เวลา	หัวข้อเนื้อหา	จุดประสงค์	กระบวนการ	ระยะเวลา	สื่อ/อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบเนื้อหาและกิจกรรม
	ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการปรับปรุงอย่างไรบ้าง	ปรับปรุงในแต่ละเรื่องได้และอธิบายการนำไปใช้ได้	6.2 แบ่งกลุ่มๆละ 5 คนทำใบงานที่ 6 6.3 ตรวจสอบเฉลยกับ Graphic 6 6.4 สรุปและนำเสนอ ตรวจสอบกับใบความรู้ 6	2.45 นาที		

เรื่อง 2 การจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล 420 นาที (7 ชั่วโมง)

วัน เวลา	หัวข้อเนื้อหา	จุดประสงค์	กระบวนการ	ระยะเวลา	สื่อ อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบเนื้อหาและกิจกรรม
วันแรก 13.00 - 21.00 น.	1.ทำไมต้องจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล	1.1 อธิบายแนวคิดและเหตุผล ความจำเป็นในการจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคลได้	ชม VTR 6 แนวคิดความจำเป็น	15 นาที	1.1 VTR 6 แนวคิดความจำเป็น 1.2 ใบความรู้ที่ 7 ทำไมต้องจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล	นางศุทธิณี งามเขตต์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร
วันแรก 13.00 - 21.00 น.	2.แผนการเรียนรู้รายบุคคล เชื่อมโยงกับหลักสูตรอย่างไร	2.1 อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างแผนการเรียนรู้รายบุคคลกับหลักสูตรได้	ชม Graphic 7 พร้อมคำบรรยาย และศึกษาใบความรู้ที่ 8	10 นาที	2.1 ใบความรู้ที่ 8 2.2 Graphic 7	นางศุทธิณี งามเขตต์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร
วันแรก 13.00 -	3. การสัมภาษณ์เชิงลึก	3.1 อธิบายวิธีการตั้งคำถาม การ	3.1 ชม Graphic 8 วิธีการตั้งคำถาม การ	5 นาที	3.1 Graphic 8 และเอกสาร	นางวิมลพรรณ กุลต์ถ์นาม

วัน เวลา	หัวข้อเนื้อหา	จุดประสงค์	กระบวนการ	ระยะเวลา	สื่อ อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ เนื้อหาและ กิจกรรม
21.00 น.		สรุปความรู้จากการ สัมภาษณ์เชิงลึกได้ 3.2 สัมภาษณ์เชิง ลึกได้	สรุปความรู้จาก สัมภาษณ์เชิงลึก 3.2 ทำกิจกรรมตาม ใบงานที่ 7 เรื่องจับคู่ ฝึกปฏิบัติ สัมภาษณ์เชิงลึก	20 นาที	เกี่ยวกับการ สัมภาษณ์เชิงลึก ตัวอย่างคำถาม 3.2 ใบงานที่ 7 การฝึกปฏิบัติ 3.3 ใบความรู้ที่ 9	ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน.จังหวัด สุรินทร์
วันแรก 13.00 - 21.00 น.	4.การวิเคราะห์ ผู้เรียน รายบุคคลและ จัดทำแผนการ เรียนรู้ รายบุคคล	4.1 อธิบายเหตุผล วิเคราะห์ผู้เรียน รายบุคคล 4.2 สามารถ วิเคราะห์ผู้เรียน รายบุคคลได้ 4.3 สรุปผล จัด กลุ่มผลการ วิเคราะห์ผู้เรียนได้	4.1 ชม Graphic 9 คำบรรยายการ วิเคราะห์ผู้เรียน 4.2 ชมคลิปการ วิเคราะห์ผู้เรียน รายบุคคล และจัดทำ การออกแบบการ เรียนรู้รายบุคคล 4.3 ชม Graphic 10 สรุปการชมคลิป 4.4 แบ่งกลุ่มผู้เข้า อบรม กลุ่มละ 5 คน และทำใบงานที่ 8 เรื่อง วิเคราะห์ ผู้เรียนรายบุคคล และ จัดทำรายวิชา 4.5 นำเสนอผลการ วิเคราะห์ผู้เรียน รายบุคคลพร้อมการ ออกแบบการเรียนรู้ รายบุคคลของผู้เรียน คนนั้น 2 กลุ่ม 4.6 สรุปความรู้ที่	3 นาที 15 นาที 3 นาที 65 นาที 24 นาที 5	4.1 Graphic คำบรรยาย เกริ่นนำ 4.2 คลิปการ วิเคราะห์ผู้เรียน 4 คน 4.3 ชม Graphic สรุปการชมคลิป 4.4 ใบงานที่ 8 ปฏิบัติการ วิเคราะห์ผู้เรียน รายบุคคล 4.5 ใบความรู้ที่ 10 4.6 ผู้เรียนที่ ลงทะเบียน เรียนภาคเรียน 1/59 จำนวน 20 คน	นางศุทธิณี งามเขตต์ ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน พัฒนา หลักสูตร

วัน เวลา	หัวข้อเนื้อหา	จุดประสงค์	กระบวนการ	ระยะเวลา	สื่อ อุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ เนื้อหาและ กิจกรรม
			ได้รับจากการฝึก ปฏิบัติตามใบงาน 4.7 ศึกษาใบความรู้ ที่ 10	นาที่ 10 นาที่		
วันแรก 13.00 - 21.00 น.	5. สารและ มาตรฐานการ เรียนรู้	5.1 บอกสาระและ มาตรฐานการ เรียนรู้ มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง 5.2 วิเคราะห์ ความแตกต่างของ มาตรฐานการ เรียนรู้ระดับแต่ละ มาตรฐาน 5.3 อธิบายการนำ มาตรฐานการ เรียนรู้ไปใช้	5.1 ชม Graphic 11 ประกอบการบรรยาย สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ระดับ และผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง 5.2 ทำใบงานที่ 9 การวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้ ระดับ และตรวจ เฉลยจากใบความรู้ที่ 11 พร้อมปรับแก้ให้ ถูกต้อง แล้วส่งให้ วิทยากรประจำกลุ่ม 5.3 ศึกษาใบความรู้ที่ 11 เรื่อง สารและ มาตรฐานการเรียนรู้	10 นาที่ 30 นาที่ 20 นาที่	5.1 Graphic 11 5.2 ใบงานที่ 9 5.3 ใบความรู้ที่ 11 เรื่อง สาร และมาตรฐาน การเรียนรู้ 5.4 กระดาษ ปฐพี 5.5 ปากกาเคมี	น.ส.จรรยา สิงห์ทอง ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน.
วันที่สอง 8.30 - 12.00 น.	6. การจัดทำ รายวิชาเลือก	6.1 เขียนรายวิชา เลือกได้ถูกต้อง 1) คำอธิบาย รายวิชา 2) รายละเอียด คำอธิบายรายวิชา 6.2 บอกขั้นตอน	6.1 ชม Graphic 13 ประกอบบรรยาย องค์ประกอบและการ เขียนองค์ประกอบ ของรายวิชา 6.2 ศึกษาใบความรู้ที่ 12 สรุปการพัฒนา	20 นาที่ 20 นาที่	6.1 Graphic 13 การจัดทำ รายวิชาเลือก 6.2 ใบความรู้ที่ 12 การจัดทำ รายวิชาเลือก 6.3 ใบงานที่ 10	น.ส.จรรยา สิงห์ทอง ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน.

ใบงานที่ 1

เรื่อง แนวคิดและความสำคัญของ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานเป็นรายบุคคล โดยใช้เวลา 10 นาที
2. ให้อธิบายหัวข้อดังต่อไปนี้
  - 2.1 อธิบายแนวคิดที่มาของหลักการ
  - 2.2 อธิบายความสำคัญของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. ตรวจเฉลยจากการรับชม VTR พร้อมแก้ไขให้ถูกต้อง
4. ส่งวิทยากรประจำกลุ่ม

เฉลยใบงานที่ 1

เรื่อง แนวคิดและความสำคัญของ

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. แนวคิดที่มาของหลักสูตร

หลักการของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีแนวคิดมาจากปรัชญา “คิดเป็น” คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล สภาพปัญหาความต้องการของบุคคลที่อยู่ในนอกระบบโรงเรียน และให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

2. ความสำคัญของหลักสูตร

ความสำคัญของหลักสูตร คือ หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา หลักสูตรคือหัวใจทางการศึกษา เพราะไม่มีหลักสูตร การศึกษาก็ย่อมนำไม่ได้ และหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ถ้าหากไม่มีหลักสูตร ก็สอนไม่ได้เพราะไม่รู้จะสอนอะไร หรือถ้าจะสอนโดยคิดเอาเอง ก็จะทำให้เกิดความสับสน โดยที่อาจสอนเข้าไปซ้ำมา ไม่เรียงลำดับตามที่ควรจะเป็น ผลการเรียนรู้อาจไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ผู้เรียนเองก็จะมีอาการลำบากใจ เพราะไม่ทราบว่าจะเรียนไปนั้นสามารถนำไปเปรียบเทียบกับระดับใด

สรุปได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นเอกสารของทางราชการ เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ปฏิบัติตามและเข้าใจตรงกัน
2. เป็นแผนการปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
3. เป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ
4. เป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
5. เป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ได้รับประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม
6. เป็นตัวกำหนดลักษณะและรูปแบบของสังคมในอนาคต และเป็นเครื่องชี้วัดความเจริญก้าวหน้าของประเทศ
7. เป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานตามนโยบายของการจัดการศึกษา

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. หลักการ

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างระหว่างบุคคล และชุมชน สังคม
2. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ
4. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ จึงกำหนดจุดหมายดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
2. มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ต่อเนื่อง
3. มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
4. มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุขตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

3. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียน

4. โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายมีแนวปฏิบัติในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

4.1 ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็นออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.1.1 ระดับประถมศึกษา

4.1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

4.1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.2 สาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้

1. สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็นและการวิจัยอย่างง่าย

2. สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรมและการพัฒนาอาชีพให้มั่นคง

4. สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ

5. สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

4.3 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

4.4 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

4.4.1 วิชาบังคับ มีสาระการเรียนรู้ 5 สาระ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต การพัฒนาสังคม

4.4.2 วิชาเลือก เป็นวิชาที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเองโดยให้ยึดหลักการในการพัฒนา คือ พัฒนาโปรแกรมการเรียน เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการเรียนของผู้เรียน สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็นและความสนใจของผู้เรียน เพื่อออกแบบโปรแกรมการเรียน ภายในโปรแกรมการเรียนจะประกอบไปด้วยรายวิชาต่างๆที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้

ทั้งนี้ วิชาเลือกในแต่ละระดับ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียน เรียนรู้จากการทำโครงการ จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1.ทักษะการเรียนรู้	5		5		5	
2.ความรู้พื้นฐาน	12		16		20	
3. การประกอบอาชีพ	8		8		8	
4. ทักษะการดำเนินชีวิต	5		5		5	
5.การพัฒนาสังคม	6		6		6	
รวม	36	12	40	16	44	32
	48 หน่วยกิต		56 หน่วยกิต		76หน่วยกิต	
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	200 ชั่วโมง		200 ชั่วโมง		200 ชั่วโมง	

ที่มา : ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, สำนักงาน, (2552). หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 . เอกสารวิชาการหมายเลข 14/2552

ใบงานที่ 2

เรื่อง ความแตกต่างของโครงสร้างหลักสูตรระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานเป็นรายบุคคล โดยใช้เวลา 10 นาที
2. ให้อธิบายหัวข้อ ความแตกต่างของโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ตรวจสอบเฉลยจากการรับชม VTR พร้อมแก้ไขให้ถูกต้อง
4. ส่งวิทยากรประจำกลุ่ม

เฉลยใบงานที่ 2

เรื่อง ความแตกต่างของโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลาย

โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันดังนี้

1. จำนวนหน่วยกิตที่เรียน
    - 1.1 ระดับประถมศึกษา เรียน 48 หน่วยกิต
    - 1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรียน 56 หน่วยกิต
    - 1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียน 76 หน่วยกิต
  2. สาระการเรียนรู้ ที่มีเนื้อหาต่างกัน
-

ใบความรู้ที่ 2
เรื่อง โครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1	ทักษะการเรียนรู้	5		5		5	
2	ความรู้พื้นฐาน	12		16		20	
3	การประกอบอาชีพ	8		8		8	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5		5		5	
5	การพัฒนาสังคม	6		6		6	
รวม		36	12	40	16	44	32
		48 นก.		56 นก.		76 นก.	
	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	200 ชม.		200 ชม.		200 ชม.	

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

1. สาระการเรียนรู้ มี 5 สาระ คือ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต และสาระการพัฒนาสังคม
2. ระดับการศึกษา มี 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. วิชาบังคับ ระดับประถมศึกษา ต้องเรียนวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องเรียนวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องเรียนวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต
4. วิชาเลือก ระดับประถมศึกษา ต้องเรียนวิชาเลือก 12 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องเรียนวิชาเลือก 16 หน่วยกิต และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องเรียนวิชาเลือก 32 หน่วยกิต

ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว).....

ใบงานที่ 3

เรื่อง วิธีการจัดการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. วิธีการจัดการเรียนรู้วิธีใดที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงาน กศน. มากที่สุด? เพราะเหตุใด?

.....

.....

.....

.....

.....

2. “รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้” ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

(ให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนถามเพื่อนที่เข้ารับการอบรมด้วยกันอย่างน้อย 5 คน)

แล้วผู้จัดการอบรม (วิทยากร) สุ่มเลือกผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอข้อมูลคำตอบที่ได้รับ

เฉลยใบงานที่ 3

- ข้อ 1 วิธีการจัดการเรียนรู้ทุกวิธีเรียนมีความเหมาะสมกับการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ทั้งนี้การกำหนดวิธีการเรียนรู้ สถานศึกษาและผู้เรียนต้องร่วมกันกำหนดวิธีเรียน โดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีได้ ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา สอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาก็สามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้
- ข้อ 2 รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย
- 1) กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์และ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยผู้เรียนทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาความ ต้องการนั้น ๆ แล้วกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และวางแผนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติต่อไป
  - 2) แสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม โดยศึกษา ค้นคว้าหา ความรู้ รวบรวมข้อมูลของตนเอง ชุมชน สังคม และวิชาการ จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมี การสะท้อนความคิด ระดมความคิดเห็น อภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้
  - 3) ปฏิบัติ โดยให้นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสังคม และ วัฒนธรรม
  - 4) ประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้มีการประเมิน ทบทวนแก้ไขข้อบกพร่อง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ ให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง วิธีการจัดการเรียนรู้และการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. วิธีการจัดการเรียนรู้

การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

1. **การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากภูมิปัญญา ผู้รู้ และสื่อต่าง ๆ

2. **การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกันโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาข้อสรุปร่วมกัน

3. **การเรียนรู้แบบทางไกล** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียนและครูจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกันเป็นครั้งคราว

4. **การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดรายวิชา เวลาเรียน และสถานที่ที่ชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้นี้เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีเวลามาเข้าชั้นเรียน

5. **การเรียนรู้ตามอัธยาศัย** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

6. **การเรียนรู้จากการทำโครงการ** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่องโดยสนใจตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริง และมีการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้

7. **การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน

วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียน โดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

2. การจัดการกระบวนการเรียนรู้

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานการศึกษานอกระบบ “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง ชุมชน และสังคม ซึ่งกำหนดรูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยผู้เรียนทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาความต้องการนั้น ๆ แล้วกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และวางแผนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป
2. แสวงหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม โดยศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูลของตนเอง ชุมชน สังคม และวิชาการ จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีการสะท้อนความคิด ระดมความคิดเห็น อภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้
3. ปฏิบัติ โดยให้นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรม
4. ประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้มีการประเมิน ทบทวนแก้ไขข้อบกพร่อง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้

ใบงานที่ 4

เรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

ให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ร่วมกันอภิปราย และสรุปข้อมูลความรู้ตามหัวข้อที่กำหนดดังนี้
(ใช้เวลา 5 นาที)

กลุ่มที่.....ชื่อสมาชิก

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

1. ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) (บอกมา 3 ข้อ)

.....
.....
.....

2. ขั้นตอนและกระบวนการในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการพิจารณาหน่วยกิจกรรม กพช. แก่ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

.....
.....
.....
.....
.....

3. ยกตัวอย่างกิจกรรมที่สามารถจัดได้ว่าเป็นกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ที่นักศึกษาสามารถเข้าร่วมได้ (อย่างน้อย 5 กิจกรรม)

.....
.....
.....

เฉลยใบงานที่ 4

1. ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

- ก) กิจกรรม กพช. คือเงื่อนไขหนึ่งของการจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ข) นักศึกษา กศน. ต้องทำกิจกรรม กพช. ให้ครบ 200 ชั่วโมง ตามที่หลักสูตรกำหนด หากไม่ครบ นักศึกษาคคนนั้นไม่สามารถจบหลักสูตรได้
- ค) กิจกรรม กพช. เป็นกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษา กศน. มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา และคุณภาพชีวิตที่ดีมีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- ง) กิจกรรม กพช. เป็นกิจกรรมให้นักศึกษา กศน. นำข้อมูลความรู้และประสบการณ์มาฝึกทักษะ การคิด การวางแผนปฏิบัติการที่จะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี จัดการกับชีวิต สังคม และชุมชน ได้อย่างมีความสุข

2. ขั้นตอนและกระบวนการในการจัดกิจกรรม กพช.

- 1) ผู้เรียนลงทะเบียนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 2) ครูให้ความรู้พื้นฐานและให้แนวทางการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 3) ผู้เรียนยื่นคำร้องขอทำกิจกรรมและเสนอโครงการตามแบบที่กำหนด
- 4) ประสานกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 5) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ
- 6) ผู้เรียนดำเนินการตามโครงการที่ได้รับอนุมัติพร้อมบันทึกการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลโดยอยู่ในการกำกับดูแลของครูที่ปรึกษาโครงการ
- 7) คณะกรรมการประเมินโครงการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผล
- 8) ผู้เรียนจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการ
- 9) คณะกรรมการประเมินค่าผลสำเร็จของโครงการเป็นจำนวนชั่วโมงกิจกรรม
- 10) สถานศึกษาและผู้เรียนบันทึกผลจำนวนชั่วโมงที่ทำกิจกรรม กพช.ไว้เป็นหลักฐาน

3. ยกตัวอย่างกิจกรรม กพช. ที่นักศึกษา กศน. คิดและเสนอโครงการเพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 1) โครงการพัฒนารั้วกินได้
- 2) โครงการเดินรณรงค์การออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ
- 3) โครงการปรับภูมิทัศน์ กศน.ตำบล
- 4) โครงการทำความสะอาดถนนในหมู่บ้าน
- 5) โครงการปลูกต้นไม้ลดโลกร้อน

ใบความรู้ที่ 4

เรื่อง การจัดการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

แนวคิด

การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไปที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมสติปัญญาและคุณภาพชีวิตที่ดีมีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดีและสามารถจัดการกับชีวิตชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุข ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภูมิใจในความเป็นไทยและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและสามารถบูรณาการความรู้มาใช้พัฒนาตนเองครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติ

จากจุดหมายของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้เป็น 5 สาระ ได้แก่ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต สาระการพัฒนาสังคม และกำหนดให้ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตจำนวนไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมงเป็นเงื่อนไขในการจบหลักสูตรโดยเน้นให้ผู้เรียนนำข้อมูลความรู้และประสบการณ์มาฝึกทักษะการคิดการวางแผนปฏิบัติการที่จะส่งผลต่อการจัดการกิจกรรมการพัฒนาตนเองครอบครัวชุมชนและสังคม เพื่อให้ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

หลักการ

1. สถานศึกษาจัดให้ลงทะเบียนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเรียนแรกเพื่อทำความเข้าใจให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตจนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตสามารถเขียนโครงการและดำเนินการตามโครงการได้
2. สถานศึกษาให้ผู้เรียนเสนอโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครูและทำกิจกรรมไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมงโดยให้ผู้เรียนเสนอโครงการได้ตลอดเวลาในทุกภาคเรียนเมื่อมีการวางแผนประสานงานและมีความพร้อมจะจัดทำโครงการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามแนวทางขั้นตอนที่สถานศึกษากำหนด
3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่มีเจตนารมณ์ให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างหลากหลายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมสิ่งแวดล้อมซึ่งอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตของตนตลอดเวลาจึงต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
4. ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความพร้อมความถนัดหรือตามความสนใจ
5. การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตจะปฏิบัติเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลก็ได้
6. การประเมินค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประเมินจากการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนเสนอโครงการไว้ในแต่ละภาคเรียนโดยเน้นการประเมินแบบมีส่วนร่วม

7. กิจกรรมที่ได้รับการประเมินค่าแล้วหากผู้เรียนประสงค์จะทำกิจกรรมในลักษณะเดิมอีกต้องเสนอโครงการใหม่ที่ชี้ให้เห็นพัฒนาการของกิจกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้กระบวนการกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์โดยฝึกทักษะการคิดการแก้ปัญหาและความมีเหตุผล
2. เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัวชุมชนและสังคมทำให้เกิดความรู้สึกรักผูกพันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและสังคม

องค์ประกอบกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตประกอบด้วย

1. **ความรู้พื้นฐาน** เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับ

โครงสร้างและประโยชน์ของ กพช.

แนวทางพัฒนาตนเองครอบครัว ชุมชน สังคม

กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

การประสานเครือข่าย

การเป็นผู้นำ ผู้ตาม

การวางแผนและประโยชน์ของการวางแผน

มนุษยสัมพันธ์

การเขียนโครงการ

2. **กิจกรรมโครงการ**

เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการทำกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

ลักษณะกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

ลักษณะการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. **กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตของตนเองและครอบครัว** โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ด้านสุขภาพกาย/จิต เช่น โครงการ กศน.ไร้พุง

- ด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น โครงการสามัคคีสร้างสุขโครงการคุณธรรมนำชีวิตโครงการ1ตำบล1วัด
- ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น โครงการรู้ร้รู้จำรู้ได้รู้เก็บ
- ด้านการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น โครงการพัฒนาบุคลิกภาพ
- ด้านยาเสพติด เช่น โครงการครอบครัวอบอุ่น
- ด้านเพศศึกษา เช่น โครงการพ่อแม่รู้ใจวัยรุ่นรุ่นรู้ทัน
- ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเช่นโครงการเตรียมตัวเตรียมใจรับภัยธรรมชาติ ฯลฯ

โดยต้องพิจารณาในประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

- 1) ประโยชน์ที่ตนเอง/ครอบครัวได้รับเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้าง/พัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตให้ตนเอง/ครอบครัวอยู่ได้อย่างมีความสุข
- 2) การมีส่วนร่วมของผู้เรียนและครอบครัวเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วผู้เรียนและครอบครัวเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ
- 3) การใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานมีการประสานงานความรับผิดชอบเสียสละและจิตบริการ
- 4) ความเหมาะสมในการใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตามโครงการ
- 5) ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ ได้แก่ ความรู้แหล่งข้อมูล วัสดุ งบประมาณและการเลือกใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ประหยัด
- 6) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นการคิดสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง/ครอบครัว

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนและสังคมโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

ดังตัวอย่างต่อไปนี้ เช่น

- ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม เช่น โครงการอาสาสมัครลูกเสือ ยุวกาชาด/ชมรมอาสาชวยุวกาชาดนอกโรงเรียน
- ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการลดโลกร้อนด้วยมือเรา โครงการหน้าบ้านนามอง โครงการอนุรักษ์ป่าไม้แม่น้ำลำคลอง
- ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี เช่น โครงการอนุรักษ์รักษ์วัฒนธรรม
- ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ เช่น โครงการคลังสมองร่วมพัฒนาชุมชน
- ด้านประชาธิปไตย เช่น โครงการเรียนรู้ประชาธิปไตยใส่ใจรักชาติ
- ด้านการสนับสนุนส่งเสริมงานการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น โครงการบรรณารักษ์อาสา

ฯลฯ

โดยต้องพิจารณาในประเด็นสำคัญๆ ดังนี้

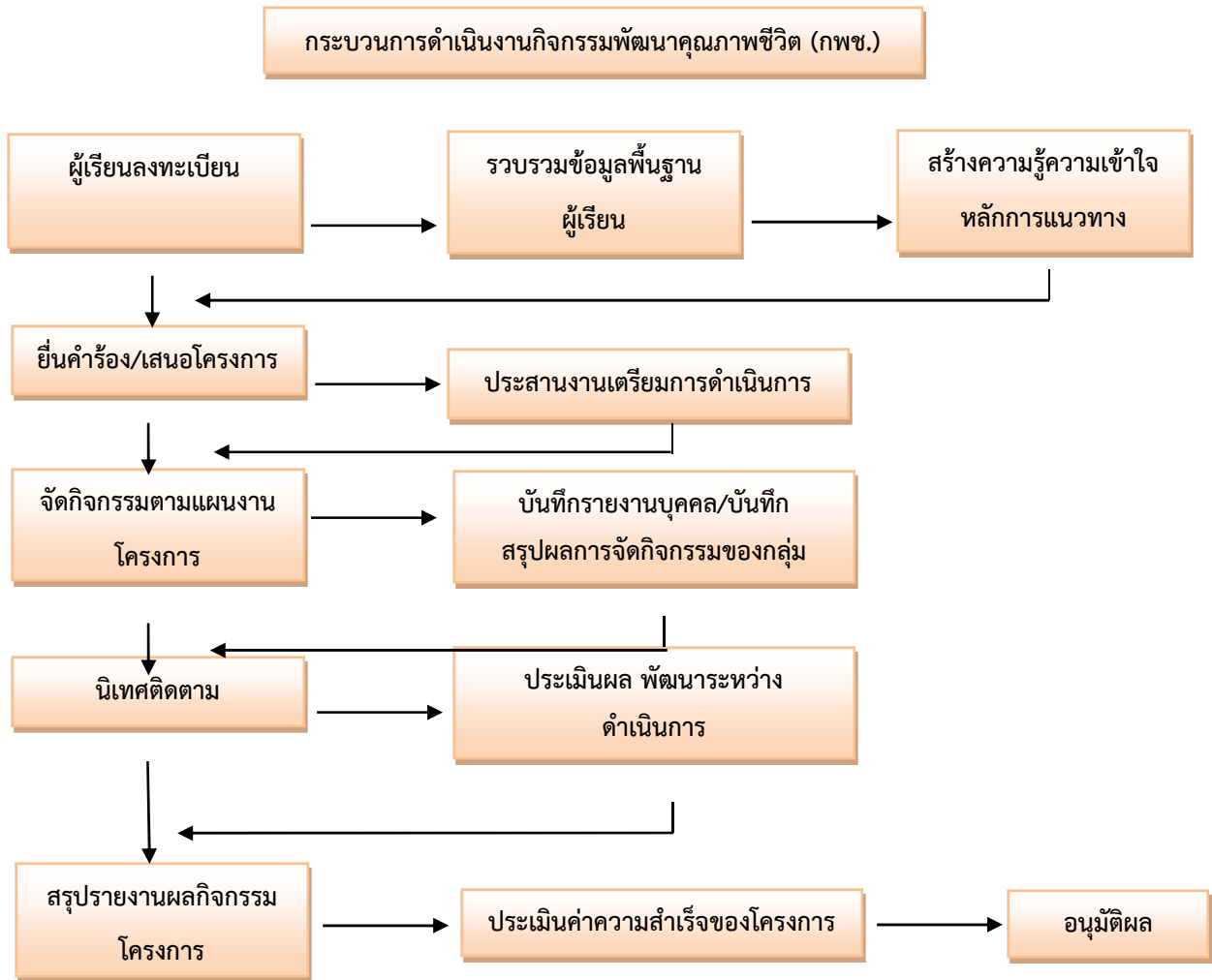
- 1) ประโยชน์ที่ชุมชนและสังคมจะได้รับหรือเป็นบริการที่ช่วยส่งเสริมหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองการปกครองตลอดจนสนับสนุนการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและอื่นๆที่ตอบสนองนโยบายการพัฒนาประเทศ

- 2) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วคนในชุมชนเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือทั้งด้านความคิดแรงงานวัสดุอุปกรณ์และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- 3) การใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานการช่วยกันคิดการประสานงานและแบ่งความรับผิดชอบทำให้เกิดความสามัคคี เสียสละ จิตบริการ ตามวิถีประชาธิปไตย
- 4) การใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมโครงการที่นำเสนอ
- 5) ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ เช่น บุคลากร วัสดุ งบประมาณและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้ เป็นไปอย่างประหยัดและประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 6) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นการคิดสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์และทำให้เกิดการพัฒนาชุมชนสังคม สิ่งแวดล้อมตลอดจนสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและอย่างยั่งยืน

กระบวนการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

1. ผู้เรียนลงทะเบียนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. ครูให้ความรู้พื้นฐานและให้แนวทางการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. ผู้เรียนยื่นคำร้องขอทำกิจกรรมและเสนอโครงการตามแบบที่กำหนด
4. ประสานกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
5. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ
6. ผู้เรียนดำเนินการตามโครงการที่ได้รับอนุมัติพร้อมบันทึกการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลโดยอยู่ในการกำกับดูแลของครูที่ปรึกษาโครงการ
7. คณะกรรมการประเมินโครงการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผล
8. ผู้เรียนจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการ
9. คณะกรรมการประเมินค่าผลสำเร็จของโครงการเป็นจำนวนชั่วโมงกิจกรรม
10. สถานศึกษาและผู้เรียนบันทึกผลจำนวนชั่วโมงที่ทำกิจกรรม กพช. ไว้เป็นหลักฐาน

ใบงานที่ 5

เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียน และการจบหลักสูตร

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน ทำใบงาน
2. วิทยากรสุ่มเลือกบางกลุ่มของผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอคำตอบจากใบงาน
3. วิทยากรรวบรวมคำตอบใบงานของทุกกลุ่ม

กลุ่มที่.....ชื่อสมาชิก

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ข้อ 1 อธิบายความสำคัญของการวัดและประเมินผลรายวิชา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ 2 อธิบายความสำคัญของการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ 5

ข้อ 1 ความสำคัญของการวัดและประเมินผลรายวิชา

- เป็นการประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด และต้องมีการประเมินผลรวมเพื่อทราบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร ดังนั้น การวัดผลประเมินผลจึงต้องใช้เครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ข้อ 2 ความสำคัญของการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

- เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาตนเองครอบครัว ชุมชน สังคม โดยพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ข้อ 3 ความสำคัญของการประเมินคุณธรรม

- เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ข้อ 4 ความสำคัญของการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

- สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับการศึกษาในสาระการเรียนรู้ ที่สำนักงาน กศน. กำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียนของผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบต่อไป การประเมินดังกล่าว ไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน

ข้อ 5 การประเมินคุณธรรม 3 กลุ่ม 9 ข้อการประเมินถูกต้องครบ เพราะเป็นการประเมินเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่การประเมินคุณธรรม 3 กลุ่ม 11 ข้อการประเมินนั้น เป็นการประเมินที่เพิ่มเติมมาจากเกณฑ์การประเมินผลคุณภาพการศึกษา รอบ 3 ที่ สมศ. กำหนดขึ้นมา (คือ 10. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์และรักความเป็นไทย 11. ศรัทธาและยึดมั่นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของไทยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข)

แต่ข้อสำคัญที่สุดของการประเมินคุณธรรม คือ นักศึกษา กศน. ต้องผ่านการประเมินโดยภาพรวมตั้งแต่ระดับ **พอใช้** ขึ้นไป จึงจะสามารถจบหลักสูตรได้

ใบความรู้ที่ 5

เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียน และ การจบหลักสูตร

การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการที่ให้ข้อมูลที่สารสนเทศที่แสดงถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เกิดทักษะกระบวนการและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

1. **การวัดและประเมินผลรายวิชา** เป็นการประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด และต้องมีการประเมินผลรวมเพื่อทราบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร ดังนั้น การวัดผลประเมินผลจึงต้องใช้เครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. **การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต** เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. **การประเมินคุณธรรม** เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4. **การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ** สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ ในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับการศึกษาในสาระการเรียนรู้ที่สำนักงาน กศน. กำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียน

ของผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบต่อไป การประเมินดังกล่าว ไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับการศึกษา ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

1. ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรายวิชาในแต่ละระดับการศึกษา ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ

1.1 ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต

1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต

2. ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) จำนวน 200 ชั่วโมง

3. ผ่านการประเมินคุณธรรม ในระดับพอใช้ขึ้นไป

4. เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N – net)

ใบงานที่ 6

เรื่อง เหตุผลความจำเป็น และสาระสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตร

คำชี้แจง

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมกลุ่มละ 5 คน
2. ให้ทุกกลุ่ม อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็น ต่อไปนี้
จากการที่ท่านผู้เข้ารับการอบรม ได้ชมการนำเสนอเหตุผลความจำเป็นในการปรับหลักสูตร
การดำเนินงาน สาระสำคัญที่มีการปรับปรุง ท่านคิดว่า สถานศึกษาต้องนำข้อมูลดังกล่าวไป
ดำเนินการอย่างไร เวลา 10 นาที
3. สุ่มนำเสนอ จำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 3 นาที
4. ทุกกลุ่มให้ส่งข้อสรุปผลการอภิปราย ที่วิทยากรประจำกลุ่ม

เฉลยใบงานที่ 6

เรื่อง เหตุผลความจำเป็น และสาระสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตร

สิ่งที่สถานศึกษาจะต้องนำไปดำเนินการ คือ

1. ด้านหลักสูตร
  - 1.1 สถานศึกษานำวิชาเลือกบังคับและเลือกเสรีที่พัฒนาขึ้นไปบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษา
  - 1.2 สถานศึกษาจัดทำวิชาเลือกเสรีได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่เหลือในแต่ละระดับการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล และสอดคล้องกับบริบทของชุมชน สังคม เพื่อจัดเป็นการออกแบบการเรียนรู้รายบุคคล ซึ่งสถานศึกษาปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และขอความเห็นชอบคณะกรรมการสถานศึกษา
2. สื่อการเรียน
  - 2.1 วิชาเลือกเสรี สถานศึกษาจัดทำเอง ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการวิชาการและคณะกรรมการสถานศึกษา
  - 2.2 การพัฒนาสื่อ พัฒนาในรูปแบบของแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือชุดวิชา หรือเป็นแบบเรียนปลายเปิด (ในบางวิชา) เพื่อพัฒนาการคิด การวิเคราะห์ และการเขียน (รูปแบบเช่นเดียวกับชุดการส่งเสริมการป้องกันการทุจริต)
3. การขอรหัสรายวิชา เมื่อสถานศึกษาพัฒนาวิชาเลือกเสรีที่สอดคล้องกับการออกแบบการเรียนรู้รายบุคคลเสร็จแล้ว ต้องเสนอให้สำนักงาน กศน.จังหวัด พิจารณาความสอดคล้องของรายวิชากับการออกแบบการเรียนรู้รายบุคคล แล้วจึงออกรหัสวิชาให้แก่สถานศึกษา
4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ ในรายวิชาบังคับ สถานศึกษาต้องชี้แจงให้ครูที่จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำ Test Blueprint มาเป็นเป้าหมายในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา และต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถบรรลุตามที่ Test Blueprint และมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับการศึกษา
5. การวัดและประเมินผล
สถานศึกษาในการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลวิชาเลือกเสรี และจัดทำประกาศระเบียบหรือหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ....)

ใบความรู้ที่ 6

เรื่อง ทำไมต้องปรับปรุงและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินงาน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. ทำไมต้องปรับปรุงและเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การดำเนินงาน

- หลักสูตรดังกล่าวมีการใช้ดำเนินงานมาเป็นเวลานานมา 7 ปี สมควรแก่การดำเนินการปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
- การดำเนินการจัดการศึกษาที่ผ่านมา บางส่วนยังไม่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน และชุมชนอย่างชัดเจน
- ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้ข้อมูลบริบทชุมชน และทุนทางสังคมเป็นฐานในการจัดกระบวนการเรียนรู้ แก่กลุ่มเป้าหมาย
- ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาทางสังคม เช่น การใช้พลังงาน การเป็นหนี้ เป็นต้น ด้วยการให้การศึกษา และการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต

2. ปรับปรุงอะไรบ้าง ???

1. วิชาบังคับ
2. วิชาเลือก
3. สื่อ
4. การวัดและประเมินผล
5. การเทียบโอน

3. สารสำคัญที่ปรับปรุง

3.1 วิชาบังคับ

- ปรับเนื้อหาบางรายวิชาให้มีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- วิเคราะห์เนื้อหาที่ต้องรู้ในรายวิชาบังคับ และจัดทำสื่อเผยแพร่ให้สถานศึกษาและผู้เรียนนำไปใช้

ในการเรียน

3.2 วิชาเลือก วิชาเลือกจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ วิชาเลือกบังคับ และวิชาเลือกเสรี โดยกำหนดสัดส่วน ดังนี้

3.2.1 วิชาเลือกบังคับ เป็นวิชาที่พัฒนาขึ้นตามนโยบายของประเทศ และเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศในเรื่องต่าง ๆ ในช่วงแรก จะพัฒนา จำนวน 2 วิชา ทั้ง 3 ระดับ คือ วิชาการใช้พลังงานไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน และวิชาการเงินเพื่อชีวิต

3.2.2 วิชาเลือกเสรี เป็นวิชาที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเอง โดยให้ยึดหลักการในการพัฒนา คือ

1) พัฒนาการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและเป้าหมายทางการเรียนของผู้เรียน สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น และความสนใจของผู้เรียน เพื่อออกแบบการออกแบบการเรียนรู้ ภายในการออกแบบการเรียนรู้จะประกอบไปด้วยรายวิชาต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้

2) การพัฒนารายวิชาในการออกแบบการเรียนรู้ สถานศึกษาควรดำเนินการร่วมกับผู้เรียนและภูมิปัญญา ผู้รู้ หรือผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ จัดทำการออกแบบการเรียนรู้และพัฒนา รายวิชาต่าง ๆ

3.3 สื่อ

3.3.1 สื่อวิชาเลือกบังคับกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจัดทำต้นฉบับ

3.3.2 สื่อรายวิชาเลือกเสรี สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรรายวิชาเลือกเสรี แล้วเสนอให้คณะกรรมการของ สำนักงาน กศน.จังหวัดพิจารณา ตรวจสอบสอดคล้องของรายวิชากับการออกแบบการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มสาระในแต่ละระดับการศึกษา จากนั้น สำนักงาน กศน.จังหวัดสรรหายวิชาเลือกจากระบบโปรแกรมรายวิชาเลือก ทั้งนี้ ไม่อนุญาตให้พัฒนารายวิชาเลือกที่เรียนได้ทุกระดับการศึกษา

3.3.3 รูปแบบของสื่อ มี 2 รูปแบบ คือ แบบชุดวิชาและแบบเรียนปลายเปิดโดยให้พิจารณาตามธรรมชาติของวิชา

3.3.4 การจัดทำสื่อเสริมการเรียนรู้ กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ร่วมกันผลิตสื่อเสริมการเรียนรู้ในเนื้อหาที่ยาก เพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ

3.4. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

3.4.1 วิชาบังคับ สำนักงาน กศน. กำหนดสัดส่วนการวัดผลระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน เป็น 60 : 40 โดยวัดผลในเนื้อหาที่ต้องรู้ และจัดทำ Test Blueprint เฉพาะเนื้อหาที่ต้องรู้ Test Blueprint ดังกล่าว จะสอดคล้องกับการสอบ N-net ด้วย

3.4.2 วิชาเลือกบังคับ กำหนดสัดส่วนการวัดผลระหว่างภาคและปลายภาค คือ 60 : 40 โดยกลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดทำ Test Blueprint และจัดทำแบบทดสอบ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

3.4.3 วิชาเลือกเสรี สถานศึกษาปรับปรุงระเบียบสถานศึกษาว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียน โดยเพิ่มเกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.5 การเทียบโอนผลการเรียน

สำนักงาน กศน. มีนโยบายปรับและเพิ่มเติมวิธีการเทียบโอนผลการเรียน เป็น 4 กลุ่ม

3.5.1 การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานการศึกษา ได้แก่ การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาที่จัดเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เป็นต้น

3.5.2 การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักฐานวุฒิปัตร์ ได้แก่ การเทียบโอนจากการฝึกอบรมการเรียนหลักสูตรระยะสั้น เป็นต้น

3.5.3 การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากการทำงาน การประกอบอาชีพ ความสามารถพิเศษด้านกีฬา ดนตรี หรือการแสดง และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นต้น

3.5.4 การเทียบโอนจากผลการสอบหน้าจ่อ

ใบความรู้ที่ 7

เรื่อง ทำไมต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล

ทิศทางในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มุ่งจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์ตามภูมิสังคมของพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพและโอกาสทางการศึกษา โดยในทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กำหนดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้ ในข้อ (2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม และ ข้อ (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การนำแนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหลักการของหลักสูตรในข้อ 1 ที่กำหนดว่า เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียนและการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของชุมชนและสังคม มาทบทวนและดำเนินการให้เป็นรูปธรรม ย่อมจะนำมาให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ร่วมกัน เพราะได้เรียนในเนื้อหาที่สัมพันธ์กับการทำงานและการประกอบอาชีพ และได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาพัฒนาต่อยอดอาชีพ

เมื่อพิจารณากลุ่มเป้าหมายผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับขั้นพื้นฐานทั้งหมด ประมาณ 1.21 ล้านคน เป็นผู้ที่ยังวัยเรียน ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 20 ปี มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพและการทำงานที่แตกต่างกัน ผู้ที่มีอาชีพ มีการทำงานในภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ทหารกองประจำการ ผู้ทำงานในสถานประกอบการ ทำงานรับจ้างทั่วไป แรงงานต่างด้าว เกษตรกร อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ฯลฯ สำหรับผู้ที่ไม่ทำงาน ก็จะเป็นกลุ่มที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานบางแห่ง เช่น ผู้ต้องขัง สถานพินิจ นอกจากนั้น ยังมีพระภิกษุสามเณร ผู้สอนและผู้เรียนในสถาบันปอเนาะ ผู้ปฏิบัติศาสนกิจ เยาวชน ผู้พิการ และเด็กเร่ร่อน เป็นต้น การจัดการศึกษาจึงต้องออกแบบหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียน ให้สอดคล้องกับธรรมชาติและบริบทของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สำหรับผู้ที่ไม่เข้าในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ก็ต้องจัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายบุคคล รายกลุ่มย่อย และต้องบูรณาการการเรียนในหลักสูตรกับการเรียนรู้ในวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพเข้าด้วยกัน สิ่งใดที่ผู้เรียนรู้อแล้ว ทำได้แล้ว ไม่ต้องเรียนแต่ต้องเชื่อมโยงให้เข้ากับหลักสูตรของสถานศึกษาและเรียนเพิ่มเติมในเรื่องที่ยังไม่รู้ หรือเรียนเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาต่อยอดอาชีพ

นอกจากนั้น ข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า จำนวนปีการศึกษาของประชากรในประเทศไทย

- อายุ 15 ปีขึ้นไป ปีการศึกษาเฉลี่ย จำนวน 8.1 ปี
- อายุ 15-59 ปี ปีการศึกษาเฉลี่ย จำนวน 8.9 ปี

ในขณะที่เป้าหมายในแผนการศึกษาของประเทศ กำหนดเป้าหมายให้ประชากรไทยต้องจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีภายในปี พ.ศ. 2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,ปีที่ 1 ฉบับที่ 10 มีนาคม 2557 : 8, มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา.) ในการที่จะเพิ่มจำนวนปีการศึกษาของประชากรในประเทศ จึงต้องแสวงหาแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียน และสิ่งที่มาเรียนตอบโจทย์ในชีวิตได้จริงๆ ดังนั้น การเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้

เรียนรู้แล้ว ทำได้แล้ว และต้องการพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น เพิ่มมากขึ้น จึงจะช่วยลดระยะเวลาในการเรียนลงได้ และเป็นกำลังใจในการเรียน เพราะมองเห็นเป้าหมายความสำเร็จในระยะเวลาอันใกล้

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นการจัดการศึกษาที่สนองตอบความแตกต่างของบุคคลจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้ที่มีเวลาให้ผู้เรียนได้เรียนในวิถีชีวิต ผู้เรียนควรจะเรียนในสิ่งที่จำเป็นและสิ่งที่สนใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ทั้งนี้ จึงไม่กำหนดเนื้อหาต่างๆที่ไม่จำเป็นให้เรียน จนทำให้ผู้เรียนไม่มีเวลาได้เรียนเรื่องต่างๆในวิถีชีวิต การจัดการศึกษาจึงต้องออกแบบหลักสูตร เนื้อหา และกิจกรรมการเรียน ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพ มีวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน และใช้หลากหลายวิธี หากการจัดการศึกษาสามารถออกแบบและปฏิบัติได้เช่นที่กล่าวมา เชื่อแน่ว่าผู้เรียนจะมีความสุข และมีความสนใจที่จะเรียนรู้ร่วมกัน

ใบความรู้ที่ 8 เรื่อง แผนการเรียนรู้รายบุคคลเชื่อมโยงกับหลักสูตรอย่างไร

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงาน กศน. ยังคงใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1	ทักษะการเรียนรู้	5		5		5	
2	ความรู้พื้นฐาน	12		16		20	
3	การประกอบอาชีพ	8		8		8	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5		5		5	
5	การพัฒนาสังคม	6		6		6	
รวม		36	12	40	16	44	32
		48 นก.		56 นก.		76 นก.	
	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	200 ชม.		200 ชม.		200 ชม.	

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

1. สาระการเรียนรู้ มี 5 สาระ คือ สาระทักษะการเรียนรู้ สาระความรู้พื้นฐาน สาระการประกอบอาชีพ สาระทักษะการดำเนินชีวิต และสาระการพัฒนาสังคม
2. ระดับการศึกษา มี 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. วิชาบังคับ ระดับประถมศึกษา ต้องเรียนวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องเรียนวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องเรียนวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต
4. วิชาเลือก ระดับประถมศึกษา ต้องเรียนวิชาเลือก 12 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องเรียนวิชาเลือก 16 หน่วยกิต และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องเรียนวิชาเลือก 32 หน่วยกิต

ในภาคเรียนที่ 1/2559 สำนักงาน กศน. มีนโยบายให้จัดการศึกษาเพื่อแก้ไขวิกฤติปัญหาของประเทศและจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน สังคม จึงมีนโยบายเฉพาะในส่วน of วิชาเลือก แบ่งเป็น วิชาเลือกที่บังคับให้เรียน ระดับประถมศึกษา 4 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น 6 หน่วยกิต และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 6 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตของวิชาเลือกที่เหลือทั้ง 3 ระดับ ให้สถานศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนและจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล

จึงสรุปได้ว่า แผนการเรียนรู้สัมพันธ์กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนของวิชาเลือก ดังนี้

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		เลือกบังคับ	เลือกเสรี	เลือกบังคับ	เลือกเสรี	เลือกบังคับ	เลือกเสรี
1	ทักษะการเรียนรู้	-	จัดทำ	-	จัดทำ	-	จัดทำ
2	ความรู้พื้นฐาน	2	แผนการ	3	แผนการ	3	แผนการ
3	การประกอบอาชีพ	-	เรียนรู้	-	เรียนรู้	-	เรียนรู้
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	2	รายบุคคล	3	รายบุคคล	3	รายบุคคล
5	การพัฒนาสังคม	-		-		-	
รวม		4	8	6	10	6	26
		12 นก.		16 นก.		32 นก.	

ใบงานที่ 7

เรื่อง ฝึกปฏิบัติสัมภาษณ์เชิงลึก

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เข้าอบรมจับคู่ เป็น A และ B โดยให้ใช้เวลา 5-10 นาที และกำหนดให้
  - A เป็นผู้สัมภาษณ์ (กำหนดแนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก)
  - B เป็นผู้ถูกสัมภาษณ์ (เป็นผู้สมัครเรียน กศน. อายุ 40 ปี สมัครเรียนระดับ ม.ต้น จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์แบบปลอดสารเคมี จำหน่ายในชุมชนและส่งขายในตัวอำเภอ อยากเรียนเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิม)
2. เมื่อสัมภาษณ์เสร็จแล้ว ให้ทั้งคู่ช่วยกันตรวจสอบว่าได้ข้อมูลครบถ้วน เพียงพอหรือไม่ ที่จะนำไปจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคลและจัดทำรายวิชาเลือก
3. จัดทำเป็นแผนผังความคิด แล้วส่งวิทยากรประจำกลุ่ม

ชื่อผู้สัมภาษณ์ (A) นาย/นาง/นางสาว.....

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ (B) นาย/นาง/นางสาว.....

ผลการสัมภาษณ์

A:.....

B:.....

.....

.....

.....

A:.....

B:.....

.....

.....

.....

A:.....

B:.....

.....

.....

A:.....

B:.....

.....

.....

A:.....

B:.....

.....

.....

A:.....

B:.....

.....

.....

.....

(หากกระดาษ A4 ไม่พอ สามารถขอเพิ่มได้จากวิทยากรประจำกลุ่ม)

สรุปผลการสัมภาษณ์เป็นแผนผังความคิดได้ดังนี้

ใบความรู้ที่ 9

เรื่อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสนทนาที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน เพื่อการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจใน รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ โดยการใช้ประเด็น หรือ แนวคำถามปลายเปิด ผู้สัมภาษณ์มักมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ถูก สัมภาษณ์ในลักษณะเป็นคู่สนทนา เพื่อกระตุ้นให้ผู้สนทนาเล่าเรื่องราว โดยใช้ทักษะการสื่อสาร สร้างการสนทนา อย่างมีเป้าหมาย ภายใต้บรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

รูปแบบ

1. แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) ส่วนใหญ่ใช้กันมาก โดยใช้แนวคำถามเป็น แนวทาง แต่คำถามและลำดับคำถามสามารถยืดหยุ่นได้ การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง มักมีลักษณะดังนี้
    - 1.1 มีแนวคำถามที่ชัดเจน (คำถามปลายเปิด)
    - 1.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ไปตามลำดับคำถามที่เตรียมไว้
    - 1.3 อาจถามออกนอกกรอบแนวคำถามที่วางไว้ได้ แต่ควรจำกัดอยู่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่สัมภาษณ์
  2. แบบที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) การสนทนาที่เปิดกว้าง ให้ผู้สัมภาษณ์ได้เจาะหา ข้อมูลที่ต้องการอย่างไม่จำกัด จะใช้หรือไม่ใช้แนวคำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้า ก็ได้ (มักใช้กับการสัมภาษณ์เชิงเล่า เรื่อง narrative interview) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง มักมีลักษณะดังนี้
    - 2.1 เปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาข้อมูล
    - 2.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ไปในรูปแบบ “การสนทนา” อย่างไม่เป็นทางการ ไม่เคร่งครัดในคำที่ใช้ ถามและลำดับคำถาม
    - 2.3 แนวคำถามอาจอยู่ในรูปของ list รายการสิ่งที่ต้องถาม มากกว่าคำถามปลายเปิดเป็นข้อ ๆ
- การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบการเรียนรู้รายบุคคลและจัดทำรายวิชาเลือก ของ กศน. ควรเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ซึ่งผู้สัมภาษณ์ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
1. การใช้ภาษา
  2. การสร้างบรรยากาศ สัมพันธภาพที่ดี
  3. มีแนวคำถามที่ดี
  4. ฟังให้เป็น ไม่ด่วนตัดสิน หรือลงความเห็นว่าคุณหรือผิด
  5. จับประเด็นความสำคัญได้
  6. การพิจารณาใช้อุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง อุปกรณ์การจดบันทึก

ขั้นตอนการสัมภาษณ์เชิงลึก

1. สร้างบรรยากาศ ทักทาย (small talk)
2. ชี้แจง แนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์ และแจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบว่าเขามี

ความสำคัญอย่างไร

3. ดำเนินการสนทนาตามประเด็นคำถาม
4. แสดงความเข้าใจเรื่องของเขา
5. สนทนาให้ได้ความจริง
6. ปิดการสนทนา ก่อนยุติการสนทนา ควรย้ำถึงการรักษาความลับ และขออนุญาตติดต่อกลับมาในกรณี

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม

เนื่องจากคำถามเป็นเพียงเค้าโครงเท่านั้น ลักษณะคำถามจึงมีควรลักษณะดังนี้

1. มีลักษณะเป็นเค้าโครง (Outline) หรือ หัวข้อการสนทนา
2. จะต้องมีความยืดหยุ่นได้ (flexible) เป็นเพียงแนวคำถามคร่าว ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการสัมภาษณ์

หรือสนทนาให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

3. ควรจะเรียงลำดับให้เนื้อหามีความต่อเนื่อง
4. เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) คือ เป็นคำถามในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ผู้ให้

ข้อมูลตอบได้อย่างเสรีตามความพอใจ

5. เป็นคำถามที่ไม่เป็นการถามนำหรือเสนอแนะให้ผู้ตอบ ตอบไปในแนวทางที่เตรียมไว้
6. เป็นคำถามที่จะไม่ทำให้ผู้ตอบเกิดความรู้สึกไม่อยากตอบ หรือจะทำให้ผู้ตอบเกิดความเสียหรือ

อับอาย

7. เป็นคำถามที่เน้นในเรื่องของความคิดเห็น หรือเหตุผล เป็นการอธิบายที่มีรายละเอียดลุ่มลึก และมี

ความหมายมากกว่าที่จะเน้นในเรื่องปริมาณ

8. ไม่ควรถามคำถามที่เป็นความรู้ทางวิชาการมากเกินไป เพราะถ้าผู้ตอบ ตอบไม่ได้จะรู้สึกกลัวที่จะตอบ

หรือพูดคุยต่อไป

ตัวอย่างแนวคำถามการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ-นามสกุล
- 1.2 เชื้อชาติ
- 1.3 ศาสนา
- 1.4 อายุ ปี
- 1.5 สถานภาพ โสด/ สมรส/ หม้าย

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการด้านอาชีพ

- 2.1 ทำไมจึงมาเรียน กศน.
- 2.2 เรียนจบระดับ หรือ ชั้นใด กรณียังไม่จบ มีผลการเรียนมาแล้วเท่าไร (อาจขอดูหลักฐานประกอบ)
- 2.3 วิธีเรียนแบบใดที่เหมาะสมกับคุณ/เพราะเหตุใด/ มีเป้าหมายจะเรียนจบภายในกี่ปี (แต่ละระดับ)/สามารถร่วมกิจกรรม กศน. ได้มากน้อยเพียงใด / ชอบกิจกรรมประเภทใด
- 2.4 ต้องการนำวุฒิการศึกษาไปใช้ประโยชน์ด้านใด

(1) ถ้าศึกษาต่อ ศึกษาในระดับใด/ สาขาใด/ สถาบันใด

(2) ถ้านำไปต่อยอดประกอบอาชีพเดิม ปัจจุบันมีอาชีพ หรือกิจการใด /ประกอบอาชีพนี้มานานเพียงใดกี่เดือน กี่ปี/ทำไมจึงเลือกอาชีพนี้ /มีรายได้ต่อเดือน ต่อปี เท่าไร/ช่วยเหลือลักษณะหรือขั้นตอนการทำอาชีพนี้อย่างไรละเอียด/มีความก้าวหน้า หรือการขยายกิจการอย่างไรบ้าง/มีเทคนิค หรือเคล็ดลับดี ๆ จากการทำอาชีพนี้ อะไรบ้าง/หากต้องการพัฒนาอาชีพให้ดียิ่งขึ้น คิดว่าต้องมีความรู้เรื่องใดเพิ่มขึ้น เพราะเหตุใด/จะแสวงหาความรู้นั้นได้จากแหล่งใด

(3) ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ ต้องการเปลี่ยนเป็นอาชีพใด/ เหตุผลใดจึงอยากเปลี่ยนอาชีพ /ใช้ข้อมูลใดมาตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่/คิดว่าอาชีพใหม่ดีกว่าอาชีพเดิมอย่างไร

การสรุปข้อมูล หรือ ความรู้จากการสัมภาษณ์

เมื่อจบการสัมภาษณ์แล้ว ผู้สัมภาษณ์ต้องมีการทบทวนหรือวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้ที่ได้จากการสนทนาว่าเพียงพอ ที่จะนำมาออกแบบการเรียนรู้รายบุคคลและจัดทำรายวิชาเลือก ตามวัตถุประสงค์ที่เราตั้งไว้หรือไม่ เพียงใด

ตัวอย่าง

แบบสรุปข้อมูล ความรู้จากการสัมภาษณ์

กศน.ตำบล.....จังหวัด.....

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ - นามสกุล.....สถานที่สัมภาษณ์.....

สัมภาษณ์ เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น. ถึง.....น.

สรุปข้อมูล ความรู้จากการสัมภาษณ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อคิดเห็น

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

(.....)

อ้างอิง

1. <http://home.kku.ac.th/sompong/cm2/indepth.pdf> เข้าถึงเมื่อ 2 ส.ค. 2559
2. <https://www.gotoknow.org/posts/285191> เข้าถึงเมื่อ 2 ส.ค. 2559
3. <https://www.academia.edu/> เข้าถึงเมื่อ 2 ส.ค.2559

ใบงานที่ 8

เรื่อง ปฏิบัติการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล

คำชี้แจง

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมกลุ่มละ 5 คน
2. ให้ทุกกลุ่ม ดำเนินการ
  - 2.1 กำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ผู้เรียน
  - 2.2 กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ผู้เรียน
  - 2.3 จัดทำคำถามที่ใช้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก
  - 2.4 แบ่งบทบาทหน้าที่การทำงานกลุ่ม
  - 2.5 ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
  - 2.6 บันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์
  - 2.7 ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ตอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่
  - 2.8 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ
    - 2.8.1 กำหนดแผนการเรียนรู้รายบุคคลของผู้เรียนที่ถูกสัมภาษณ์
    - 2.8.2 กำหนดรายวิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กับโปรแกรมข้างต้น
    - 2.8.3 นำรายวิชาดังกล่าว แต่ละรายวิชา มาจัดแบ่งเป็นหัวเรื่อง และเนื้อหาย่อยๆ ภายใต้อหัวเรื่องนั้นๆ และกำหนดจำนวนหน่วยกิตในแต่ละวิชาโดยประมาณ
3. สรุปความรู้ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติตามใบงาน
4. สุ่มนำเสนอ 3 กลุ่ม ๆ ละ 3 นาที
5. ทุกกลุ่มส่งงานที่วิทยากรประจำกลุ่ม
6. ใช้เวลา 120 นาที

กลุ่มที่ .....ชื่อสมาชิก

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ผลการวิเคราะห์ผู้เรียน ตามข้อ 2.1-2.8

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปความรู้ที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติตามใบงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 10

เรื่อง การวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลและจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล

การวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนแต่ละบุคคล เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำแผนการเรียนรู้ ออกแบบวิธีการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และสภาพแวดล้อมของผู้เรียนนั้นๆ ดังนั้น การวิเคราะห์ผู้เรียนจึงต้องกำหนดวัตถุประสงค์ ให้ชัดเจนว่า จะวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่ออะไร ในการจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคลนั้น เรากำหนดวัตถุประสงค์ ว่า เพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนคนนั้นๆ รวมทั้งแผนกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน วิธีการวิเคราะห์ผู้เรียน ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์ผู้เรียนควรวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่อง

1. ข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น ได้แก่ ภูมิลำเนา อายุ อาชีพ สถานภาพของครอบครัวพอสังเขป สุขภาพร่างกาย
2. ข้อมูลผลการเรียนที่ผ่านมา ความถนัด ความสามารถพิเศษ สิ่งที่ชอบ ความสนใจ และความคาดหวังหรือเป้าหมายในการมาเรียน
3. ข้อมูลการประกอบอาชีพหรือการทำงาน ได้แก่ ช่องทางและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ลักษณะของงานอาชีพ ความรู้ ความสามารถและทักษะที่ใช้ในการประกอบอาชีพในแต่ละขั้นตอน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือฝึก การดูแลบำรุงรักษาเครื่องมือ สุขอนามัยและความปลอดภัยในอาชีพ การรักษาสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ การตลาด การบริการ และคุณธรรมในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้ ข้อมูลลักษณะงานอาชีพจะมีความแตกต่างกัน อาชีพบริการ งานช่าง งานผลิตสินค้า ดังนั้น จึงต้องกำหนดข้อมูลในการวิเคราะห์ให้สัมพันธ์กัน
4. ข้อมูลข้อจำกัดหรือสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียน การดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพหรือการทำงาน

จากข้อมูลดังกล่าว จึงนำมาสู่การกำหนดประเด็นหรือข้อคำถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เรียน เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน จึงนำมาวิเคราะห์และกำหนดโปรแกรม และรายวิชาต่างๆภายใต้โปรแกรมนั้นๆ รวมทั้งเพื่อนำข้อมูลไปเขียนคำอธิบายรายวิชาต่อไป

โดยสรุป การวิเคราะห์ผู้เรียน มีขั้นตอน คือ

<p>1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์</p>	<p>เพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้รายบุคคล ซึ่งประกอบด้วย</p> <p>1.1 กำหนดแผนการเรียนรู้</p> <p>1.2 กำหนดรายวิชาย่อยๆ</p> <p>1.3 เขียนหัวเรื่อง และเนื้อหาย่อยๆ</p> <p>1.4 เมื่อเทียบโอนในวิชาที่เรียนมาแล้ว หรือมีความรู้และประสบการณ์มาก่อน</p>
<p>2. กำหนดรายการข้อมูล</p>	<p>2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น</p> <p>2.2 ผลการเรียนที่ผ่านมา ความถนัด ความสามารถพิเศษ สิ่งที่ชอบ ความสนใจ และความคาดหวังหรือเป้าหมายในการมาเรียน</p> <p>2.3 การประกอบอาชีพหรือการทำงาน</p> <p>2.4 ข้อจำกัดหรือสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียน การดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพหรือการทำงาน</p>
<p>3. กำหนดประเด็นหรือคำถามในการสัมภาษณ์</p>	<p>จัดทำข้อคำถามในการสัมภาษณ์ ตามจำนวนข้อมูลที่กำหนดในข้อ 2</p>
<p>4. ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์</p>	<p>สร้างบรรยากาศการพูดคุยที่เป็นกันเอง สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ แต่เข้าใจถึงเป้าหมายที่ต้องการว่า จะสัมภาษณ์อะไร และสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลไปทำอะไร</p>
<p>5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์</p>	<p>วิเคราะห์และสรุปผลการวิเคราะห์ผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อ 1</p>

ตัวอย่างการวิเคราะห์ผู้เรียน

ผู้เรียนคนที่ 1

ชื่อ นางสาวสุรีย์รัตน์ ชื่อสกุล น้อยลา อายุ 19 ปี

เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนของ กศน.อำเภอไทรน้อย มาเรียน กศน.เพื่อหา
ความรู้เพิ่มเติม และชอบวิธีการเรียนแบบพบกลุ่ม

เป้าหมายที่เข้ามาเรียนกับ กศน. เพื่อเติมเต็มความรู้ให้กับตัวเอง และจะเรียนให้จบภายใน 1 ปี

อาชีพเดิม ทำนา และรับจ้างตัดผักบุ้ง มาแล้ว 2 ปี แต่การทำนาต้องใช้เงินทุนมาก จึงคิดจะปลูกผักบุ้งขาย
โดยเริ่มจากขอพันธุ์ผักบุ้งจากเพื่อนบ้านและปลูกผักบุ้งในที่ของตนเอง ผักบุ้งขายได้
ราคาดี อีกทั้งการปลูกผักบุ้งไม่ต้องดูแลมาก ศัตรูพืชก็น้อย

ปัจจุบันประกอบอาชีพ ปลูกผักบุ้ง เริ่มจากการรับจ้างตัดผักบุ้ง จากนั้นเห็นว่าผักบุ้งขายได้
ราคาดี จึงเรียนรู้จากการรับจ้างตัดผักบุ้งแล้วจึงขอพันธุ์ผักบุ้งมาปลูกใน
ที่ของตนเอง เริ่มด้วยการเตรียมทำการปรับดินทุบดิน ใส่ปุ๋ย แล้วตาก
ดินไว้ 2 วัน จากนั้นลงพันธุ์ผักบุ้งในแปลงดินที่เตรียมไว้การปลูกผักบุ้ง
ต้องใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เพราะถ้าใช้น้ำที่มีคลอรีนจะทำให้
ยอดเหี่ยว การจะตัดผักบุ้งมากขึ้นขึ้นอยู่กับคำสั่งซื้อ การเก็บเกี่ยว
ผักบุ้ง 7 ยอด เท่ากับ 1 กำ 20 กำ เท่ากับ 1 ฟอน ขายราคาฟอนละ
60 บาท

รายได้เฉลี่ยจากการขายผักบุ้ง เดือนละประมาณ 7,000 – 8,000 บาท

วางแผนอนาคตไว้ว่า หากทุนเพิ่มเพื่อการขยายอาชีพส่งออกผักบุ้งให้มากขึ้น

แผนการเรียนรู้รายบุคคล : การปลูกผักบุ้ง

- มี 6 รายวิชา คือ
1) การเตรียมดินและน้ำเพื่อการเกษตร	5 หน่วยกิต
2) การจัดการวัชพืชในแปลงผักบุ้ง	2 หน่วยกิต
3) เคมีและความอุดมสมบูรณ์	5 หน่วยกิต
4) เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร	5 หน่วยกิต
5) การใช้สารจุลินทรีย์และสารสกัดในการควบคุมโรค	5 หน่วยกิต
6) การปฏิบัติการณ์หลังการเก็บเกี่ยว	4 หน่วยกิต

ผู้เรียนคนที่ 2

.....

ชื่อ นายเฉลียว   ชื่อสกุล คนขำ   อาชีพทำนา และ
นายประสาน   ชื่อสกุล มั่นคง   อาชีพรับจ้าง

สถานภาพ สมรส

จบชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงาน กศน.

เป้าหมายที่เข้ามาเรียนกับ กศน. เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร

ปัจจุบันประกอบอาชีพ ปลูกมะนาวด้วยผักตบชวา เนื่องจากการปลูกมะนาวดูแลได้ง่ายและไม่ต้องใช้ดินจะใช้ผักตบชวาทำหน้าที่แทนดิน อีกทั้งยังหาง่าย ต้นทุนถูก ให้ผลผลิตดี การเลือกผักตบชวาที่นำมาปลูกมะนาวจะต้องมีสีดำ จากนั้นนำผักตบชวาไปตากแห้งและนำไปใส่ในวงซีเมนต์ซึ่งจะทำให้มะนาวจะติดลูกไว และออกผลมาก และถ้าฤดูกาลไหนมะนาวราคา ถูกก็คิดที่จะนำมะนาวไปทำอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

รายได้เฉลี่ยจากการขายมะนาว เดือนละประมาณ 10,000 – 20,000 บาท ขึ้นอยู่กับฤดูกาล

เข้าสู่อาชีพ เนื่องจากเห็นว่ามะนาวมีราคาสูง ทำรายได้ได้ดี เลี้ยงครอบครัวได้ และนอกจากการขายผลมะนาวแล้ว ยังสามารถนำมะนาวไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ได้อีก ทางหนึ่ง เช่น การทำมะนาวดอง การทำน้ำมะนาว อีกทั้งกิ่งของมะนาวยังสามารถทำรายได้โดยการตอนกิ่ง ขยายพันธุ์ได้อีกทางหนึ่งด้วย

วางแผนอนาคตไว้ว่า จะเรียนรู้เพิ่มเติม และจะทำอาชีพการปลูกมะนาวต่อไป เนื่องจากสามารถทำรายได้ให้กับครอบครัวได้เป็นอย่างดี

แผนการเรียนรู้รายบุคคล : การปลูกมะนาวด้วยผักตบชวา

- มี 4 รายวิชา คือ
1) วิชาการเตรียมดินปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์	5 หน่วยกิต
2) วิชาการตอนกิ่งมะนาว	4 หน่วยกิต
3) วิชาการดูแลรักษามะนาวในวงบ่อซีเมนต์	5 หน่วยกิต
4) วิชาการตลาด	3 หน่วยกิต

ผู้เรียนคนที่ 3

.....

ชื่อ นางสาวสุวิมล ชื่อสกุล เกสรศิลป์ อายุ 24 ปี

สถานภาพ สมรส มีบุตร 1 คน

เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กศน.อำเภอไทรน้อย จ.นนทบุรี

เคยเรียนในระบบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เกรดเฉลี่ย 2.76

สาเหตุที่ออกจากโรงเรียน เนื่องจากมีปัญหาครอบครัวพ่อแม่แยกทางกัน

เป้าหมายที่เข้ามาเรียนกับ กศน. เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

ปัจจุบันประกอบอาชีพ ช่างเสริมสวย รายได้เดือนละ 10,000 – 12,000 บาท

ประกอบอาชีพช่างเสริมสวยมาแล้วเป็นเวลา 5 ปี

เข้าสู่อาชีพช่างเสริมสวยเพราะมีใจรักและชอบ มองเห็นว่าเป็นงานสบาย ๆ ได้ทำงานในห้องแอร์

เริ่มอาชีพช่างเสริมสวยครั้งแรก คือ ไปทำงานร้านของพี่สาวซึ่งเป็นญาติกัน พี่สาวจะ

สอนวิธีการสระผม การไดร์ การนวด อบไอน้ำ ทำสี ทำเล็บ

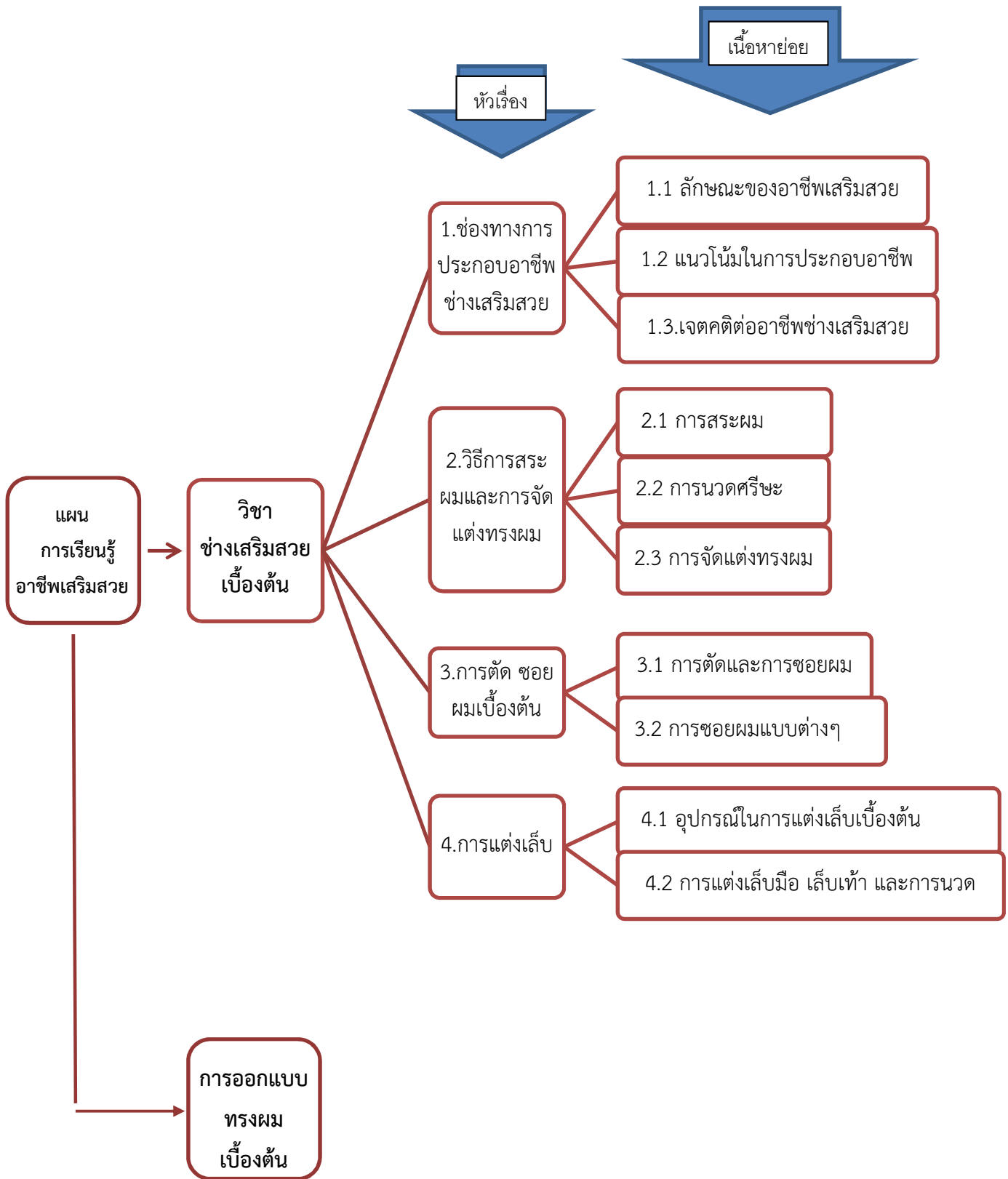
วางแผนอนาคตไว้ว่า จะทำงานเก็บเงิน เนื่องจากคิดว่าจะมีร้านเสริมสวยเป็นของตนเอง จึงคิดที่จะ

พัฒนาตนเองด้วยการไปเรียนวิชาช่างเสริมสวยเพิ่มเติม

แผนการเรียนรู้รายบุคคล : ช่างเสริมสวย

มี 2 รายวิชา คือ 1) วิชาช่างเสริมสวยเบื้องต้น 5 หน่วยกิต

2) วิชาการออกแบบทรงผมเบื้องต้น 5 หน่วยกิต

ใบงานที่ 9

เรื่อง วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

คำชี้แจง

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมตามกลุ่มที่สัมภาษณ์ผู้เรียน ทำกิจกรรม 3 ข้อ ดังนี้
  - 1.1 เมื่อกำหนดเนื้อหารายวิชาให้ แล้วให้วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา โดยให้ระบุมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องตรงกับเนื้อหาที่กำหนดให้ลงในช่องว่างทางขวามือ
  - 1.2 ศึกษาและพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เพื่อหาความแตกต่างระหว่างระดับประถมศึกษา ม.ต้น และม.ปลาย ของทุกมาตรฐานการเรียนรู้ โดยเขียนเฉพาะข้อความหลัก (Keyword) ที่แตกต่างกัน
  - 1.3 อธิบายความสำคัญหรือประโยชน์ของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับ
2. ให้เวลา 30 นาที
3. ตรวจสอบเฉลย
4. เสร็จแล้วส่งให้วิทยากรประจำกลุ่ม

กลุ่มที่ ..... สมาชิกกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

1. ผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้

ที่	เนื้อหา	มาตรฐานการเรียนรู้ที่
1	ความหมายและความสำคัญของก ก อุปกรณ์ในการผลิต ขั้นตอนการผลิต การออกแบบชิ้นงานการผลิตผลิตภัณฑ์จากก ก	
2	ประวัติความเป็นมาของอำเภอ ประเพณีต่างๆของอำเภอ	
3	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการอาชีพ การสำรวจข้อมูลชุมชน การออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ การเขียนและนำเสนอโครงการอาชีพ	
4	ความรู้พื้นฐานการตลาด การวิเคราะห์การตลาด การวางแผนการตลาด และแนวทางการขยายตลาด	
5	ประวัติความเป็นมาของเครื่องดนตรีไทย วิธีการเล่นดนตรีไทย คุณค่าและความไพเราะของเพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีไทย	

2. ผลการพิจารณาความแตกต่างของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับของทั้งสามระดับ

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ		
	ประถมฯ	ม.ต้น	ม.ปลาย
1.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง			
1.2 การใช้แหล่งเรียนรู้			
1.3 การจัดการความรู้			
1.4 การคิดเป็น			
1.5 การวิจัยอย่างง่าย			
2.1 ภาษาและการสื่อสาร			
2.2 คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี			

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ		
	ประถมา	ม.ต้น	ม.ปลาย
3.1 ช่องทางอาชีพ			
3.2 ทักษะอาชีพ			
3.3 จัดการอาชีพ			
3.4 พัฒนาอาชีพ			
4.1 เศรษฐกิจพอเพียง			
4.2 สุขภาพอนามัย และความปลอดภัย			
4.3 ศิลปะและ สุนทรียภาพ			

เฉลยใบงานที่ 9

เรื่อง วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้

1. ผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้

ที่	เนื้อหา	มาตรฐานการเรียนรู้ที่
1	ความหมายและความสำคัญของกฎ อุปกรณ์ในการผลิตขั้นตอนการผลิตการออกแบบชิ้นงานการผลิตผลิตภัณฑ์จากกฎ	3.2 มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก
2	ประวัติความเป็นมาของอำเภอประเพณีต่างๆของอำเภอ	5.2 มีความรู้ ความเข้าใจเห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
3	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการอาชีพ การสำรวจข้อมูลชุมชนการออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์การเขียนและนำเสนอโครงการอาชีพ	3.2 มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง
4	ความรู้พื้นฐานการตลาดการวิเคราะห์การตลาดการวางแผนการตลาดและแนวทางการขยายตลาด	3.3 มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง
5	ประวัติความเป็นมาของเครื่องดนตรีไทยวิธีการเล่นดนตรีไทยคุณค่าและความไพเราะของเพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีไทย	4.3 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

2. ผลการพิจารณาความแตกต่างของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับของทั้งสามระดับ

ตรวจสอบจากใบความรู้ที่ 11 หรือเอกสารสาระการเรียนรู้ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554)

3.อธิบายความสำคัญหรือประโยชน์ของมาตรฐานการเรียนรู้

เพื่อใช้เป็นกรอบหรือขอบเขตในการกำหนดเนื้อหาในรายวิชา สำหรับการจัดทำรายวิชา และใช้เป็น

เป้าหมายในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สำหรับให้ผู้เรียนบรรลุตามที่กำหนด

ใบความรู้ที่ 11

เรื่อง สารและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มีคำศัพท์หลายๆ คำที่ทุกคนควรมีความเข้าใจ เพื่อการทำความเข้าใจหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ได้ถูกต้อง

1. **หลักสูตร** หมายถึง แผนงานที่กำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา และสังคม โดยคำนึงถึงบริบทของผู้เรียน เป็นการพัฒนาโดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์

2. **หลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน** หมายถึง หลักสูตรที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานของมาตรฐานทางด้านเนื้อหาที่กำหนดขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมาตรฐานด้านเนื้อหาที่บรรจุลงในหลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และสามารถทำได้ ส่วนมาตรฐานด้านความสามารถ เกิดจากการลงมือปฏิบัติ และเป็นสัมฤทธิ์ผลของมาตรฐานด้านเนื้อหาความรู้นั้นก็คือ มาตรฐานหลักสูตรนั่นเอง

3. **สาระการเรียนรู้** หมายถึง การแบ่งส่วนของวิชาตามความคิดหลักโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา สาระการเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เกี่ยวข้องกันให้รวมกันเป็นหนึ่งเดียว

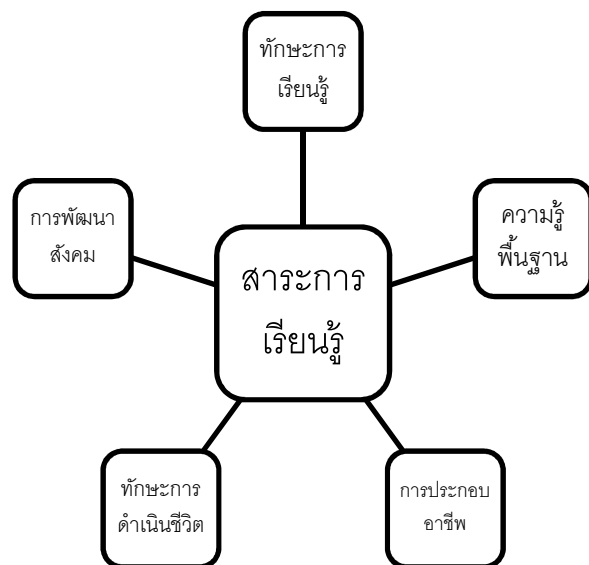
4. **มาตรฐานการเรียนรู้** หมายถึง ข้อกำหนดที่เป็นเกณฑ์ที่แสดงถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน มีลักษณะเป็นมาตรฐานกลางที่ต้องเกิดขึ้นกับผู้เรียน

5. **มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ** หมายถึง ข้อความที่แสดงถึงความรู้และทักษะของผู้เรียนที่กำหนดเป็นการเฉพาะในแต่ละระดับ ที่แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนที่จะทำได้สำเร็จ เหมาะสมกับการพัฒนา มีความก้าวหน้า มีความท้าทาย แต่บรรลุได้ด้วยความอดุสาหะ พยายาม มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน มีความสัมพันธ์โดยตรงกับมาตรฐานการเรียนรู้

6. **ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง** หมายถึง ข้อความที่แสดงถึงความต้องการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เมื่อได้เรียนรู้ตามกระบวนการแล้ว

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน ที่ได้กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ จำนวน 5 สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ 18 มาตรฐาน ซึ่งอยู่หน้า 6-7 ในเอกสารหลักสูตรแกนกลาง ปกเล่มสีแดง ดังนี้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 สาระ คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และ การพัฒนาสังคม สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

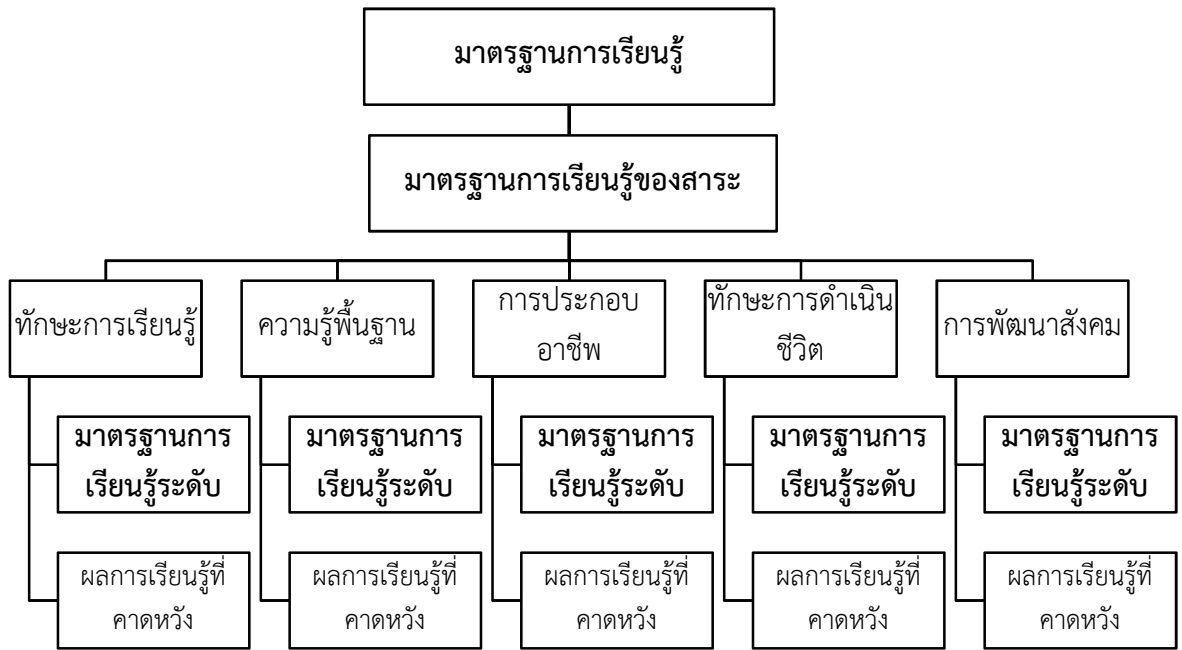

ภาพที่ 1 สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ในแต่ละสาระการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อบ่งบอกถึงคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่เรียนในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาระนั้นๆ

มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ระดับ ซึ่งแต่ละสาระจะมีมาตรฐานการเรียนรู้ที่เหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันที่มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งรายละเอียดในมาตรฐานการเรียนรู้ระดับ จะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดขอบเขตเนื้อหาของแต่ละวิชาที่อยู่ในมาตรฐานหรือสาระการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งเป็นเป้าหมายในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามที่กำหนด สามารถสรุปได้ดังนี้

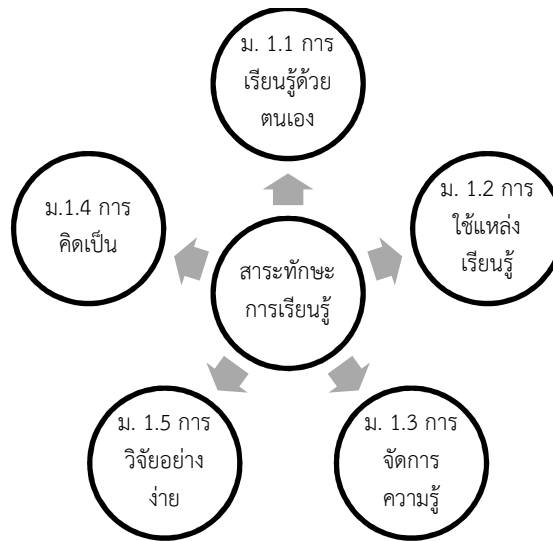

เมื่อพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ระดับในมาตรฐานและสาระการเรียนรู้เดียวกัน จะเห็นว่าระดับคุณภาพที่ปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีรายละเอียดจำนวนมากขึ้น มีความยากมากขึ้น และมีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น รายวิชาที่พัฒนาขึ้นมาจึงเหมาะสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเฉพาะระดับที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ระดับเท่านั้น

สรุปสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ดังนี้

1. **สาระทักษะการเรียนรู้** ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1.1 – 1.5 ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย รายละเอียด ดังนี้
  - มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้
  - มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้
  - มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น
  - มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย
 สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2

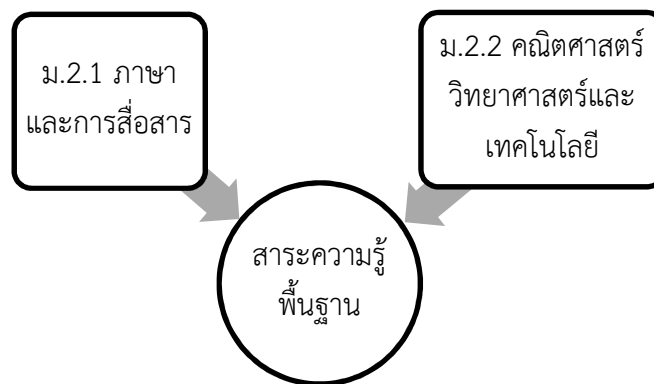
ภาพที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้ในสาระทักษะการเรียนรู้

2. สาระความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2.1 และ 2.2 ที่เกี่ยวข้องกับภาษา การสื่อสาร และคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 มาตรฐานการเรียนรู้ในสาระความรู้พื้นฐาน

3. **สาระการประกอบอาชีพ** ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 3.1- 3.4 ที่เกี่ยวข้องกับช่องทางอาชีพ ทักษะอาชีพ จัดการอาชีพ และพัฒนาอาชีพ รายละเอียดดังนี้

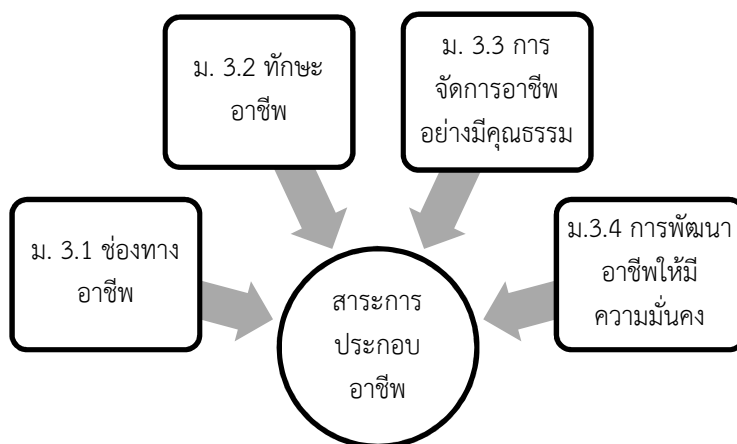
มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทางและตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 มาตรฐานการเรียนรู้ในสาระการประกอบอาชีพ

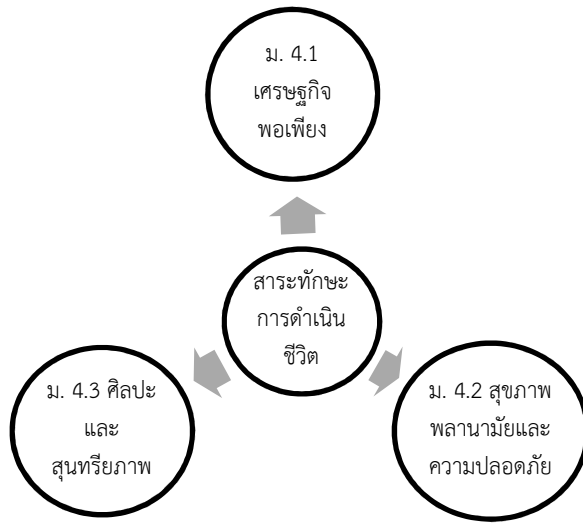
4. **สาระทักษะการดำเนินชีวิต** ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 4.1- 4.3 ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และศิลปะ สุนทรียภาพ รายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแล ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 มาตรฐานการเรียนรู้ในสาระทักษะการดำเนินชีวิต

5. **สาระการพัฒนาสังคม** คือ มาตรฐานที่ 5.1- 5.4 ที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี การเป็นพลเมืองดี และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

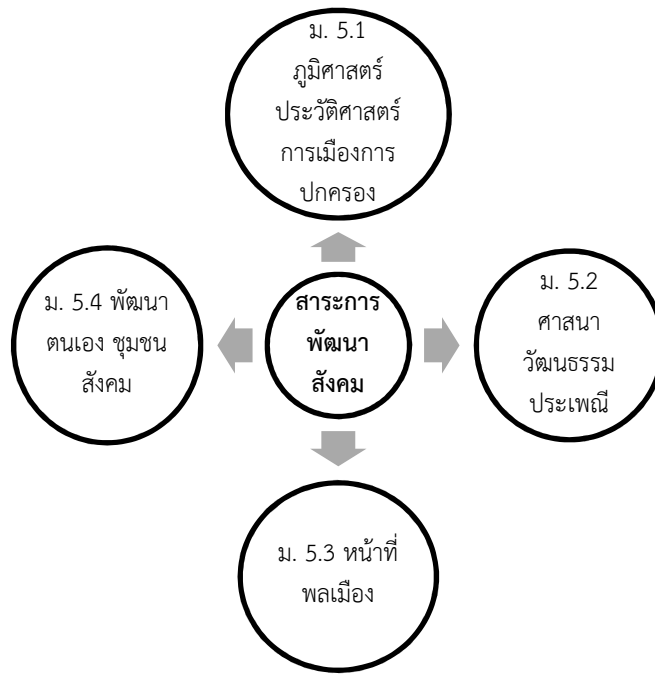
มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรมประเพณี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะ เพื่อความสงบสุขของสังคม

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา และสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 มาตรฐานการเรียนรู้ในสาระการพัฒนาสังคม

ส่วนรายละเอียดของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สามารถศึกษาได้จากเอกสาร หรือ เอกสารสาระการเรียนรู้ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) ปกสีฟ้า

เอกสารอ้างอิง

สำนักงาน กศน. กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน (2552). **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ.

สำนักงาน กศน. หน่วยศึกษานิเทศก์ (2552). **แนวทางการนิเทศเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. รัชชการพิมพ์. กรุงเทพฯ.

สำนักงาน กศน. กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน (2555). **สาระการเรียนรู้ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554)**. สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก. กรุงเทพฯ.

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง และวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ปฏิบัติตนตามขั้นตอนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เห็นคุณค่าของกิจกรรมการแสวงหาความรู้ สามารถบอกหรือยกตัวอย่างอาชีพในกลุ่มอาชีพด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การบริหารจัดการและการ 	สามารถวิเคราะห์เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการแสวงหาความรู้จากการอ่าน ฟัง และสรุปได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> สามารถวิเคราะห์ความรู้จาก การอ่าน การฟัง การสังเกต และสรุป ได้ถูกต้อง สามารถจัดระบบการแสวงหาความรู้ให้กับตนเอง ปฏิบัติตามขั้นตอนในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง และทักษะการจดบันทึก สามารถนำความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ศักยภาพของพื้นที่ และหลักการพื้นฐานตามยุทธศาสตร์ 2555 	สามารถประมวลความรู้ทำงานบนฐานข้อมูล และมีความชำนาญในการอ่าน ฟัง จดบันทึก เป็นสารสนเทศอย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว	<ol style="list-style-type: none"> ประมวลความรู้ และสรุปเป็นสารสนเทศ ทำงานบนฐานข้อมูลด้วยการแสวงหาความรู้จนเป็นลักษณะนิสัย มีความชำนาญในทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง และทักษะการจดบันทึก อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถนำความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ศักยภาพของพื้นที่ และหลักการพื้นฐานตามยุทธศาสตร์ตามกระทรวงศึกษาธิการ 2555 ไปเพิ่มขีดความสามารถการ

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	บริการ ที่สอดคล้องกับ ศักยภาพของพื้นที่ตนเอง อาศัยอยู่ได้		กระทรวงศึกษาธิการไป เพิ่มขีดความสามารถ การประกอบอาชีพโดย เน้นที่กลุ่มอาชีพใหม่ ให้ แข่งขันได้ในระดับ ท้องถิ่น		ประกอบอาชีพโดยเน้นที่ กลุ่มอาชีพใหม่ ให้แข่งขัน ได้ในตลาดสากล

มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
รู้จัก เห็นคุณค่า และใช้แหล่งเรียนรู้ถูกต้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกประเภทคุณลักษณะของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม 2. ใช้แหล่งเรียนรู้ อย่างเห็นคุณค่า 3. ทำตามกฎ กติกา และขั้นตอนการใช้แหล่งเรียนรู้ 4. สามารถบอกหรือยกตัวอย่างแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การบริหารจัดการและการบริการของพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ได้ 	<p>สามารถจำแนก จัดลำดับความสำคัญ และเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำแนกความแตกต่างของแหล่งเรียนรู้ และตัดสินใจเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ 2. เรียงลำดับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ และจัดทำระบบในการใช้เรียนรู้ของตนเอง 3. สามารถปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง 4. สามารถเลือกใช้ แหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การบริหารจัดการและการบริการเกี่ยวกับอาชีพของพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ได้ตามความต้องการ 	<p>สามารถวางแผนและใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างคล่องแคล่ว จนเป็นลักษณะนิสัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล 2. ใช้แหล่งเรียนรู้จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมตามความต้องการจำเป็น 3. ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคล่องแคล่วจนเป็นลักษณะนิสัย 4. สามารถวางแผนและเลือกใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพของตนเองและท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมกับความสามารถ เช่น การหาตำแหน่งงานว่างจากอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เข้าใจความหมาย กระบวนการชุมชน ปฏิบัติการและทำตาม กระบวนการจัดการ ความรู้ชุมชน	1. อธิบายความหมาย กระบวนการชุมชน ปฏิบัติการ กำหนด ขอบเขตความรู้จาก ความสามารถหลักของ ชุมชน และวิธีการ ยกระดับขอบเขตความรู้ ให้สูงขึ้น 2. ร่วมกันแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และสรุปผลการ เรียนรู้ที่บ่งชี้ถึงคุณค่า ของกระบวนการจัดการ ความรู้ 3. สามารถสังเกต และ ทำตามกระบวนการการ จัดการความรู้ชุมชน	สามารถจำแนกผลที่ เกิดขึ้นจากขอบเขต ความรู้ ตัดสินคุณค่า กำหนดแนวทางพัฒนา	1. วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น ของขอบเขตความรู้ ตัดสินคุณค่ากำหนด แนวทางพัฒนา 2. เห็นความสัมพันธ์ของ กระบวนการจัดการ ความรู้ กับการนำไปใช้ใน การพัฒนาชุมชน 3. ปฏิบัติตาม กระบวนการการจัดการ ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ 4. สามารถนำ กระบวนการจัดการ ความรู้ของชุมชนจำแนก อาชีพในด้านต่าง ๆ ของ ชุมชน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม	สามารถสรุป องค์ ความรู้ใหม่ นำไป สร้างสรรค์สังคมอุดม ปัญญา	1. ออกแบบผลิตภัณฑ์ สร้างสูตร สรุบบองค์ ความรู้ใหม่ของขอบเขต ความรู้ 2. ประพฤติตนเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้ 3. สามารถจัดทำแผนที่ ความคิดเกี่ยวกับอาชีพ ในด้านต่าง ๆ ของชุมชน เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิด สร้างสรรค์ การบริหาร จัดการ ได้อย่างถูกต้อง 4. สร้างสรรค์สังคมอุดม ปัญญา

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	<p>4. สามารถนำกระบวนการจัดการความรู้ของชุมชนไปเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้</p>		<p>พัฒนยกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การบริหารจัดการ ได้อย่างถูกต้อง</p>		

มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
ความสามารถในการอธิบายปรัชญาคิดเป็น และทักษะในการใช้กระบวนการคิดเป็นในการแก้ปัญหา	<p>1. อธิบาย และเชื่อมโยงความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/ การศึกษานอกระบบสู่ปรัชญาคิดเป็น</p> <p>2. เข้าใจความหมายและความสำคัญของปรัชญาคิดเป็น สามารถอธิบายถึงขั้นตอนและกระบวนการแก้ปัญหาของคนคิดเป็น</p> <p>3. เข้าใจลักษณะของข้อมูลด้านวิชาการตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูล</p>	<p>ความสามารถในการศึกษา เลือกสรร จัดเก็บ และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งสามประการ และการใช้เทคนิคในการฝึกทักษะการคิดเป็น เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา</p>	<p>1. อธิบายหรือทบทวนปรัชญาคิดเป็นและลักษณะของข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม ที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อประกอบการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหา</p> <p>2. จำแนก เปรียบเทียบ ตรวจสอบข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมที่จัดเก็บ และทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งสามด้าน เพื่อประกอบการ</p>	<p>ความสามารถในการฝึกทักษะการคิดเป็นที่ซับซ้อนเชื่อมโยงกับคุณธรรม จริยธรรม ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาคิดเป็นและสามารถระบุถึงปัญหาอุปสรรคการพัฒนากระบวนการคิดเป็น และการแก้ไข</p>	<p>1. อธิบายหรือทบทวนปรัชญาคิดเป็น และการใช้ระบบข้อมูลทางวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อประกอบกระบวนการคิด การตัดสินใจ ในการแก้ปัญหา</p> <p>2. อธิบายและปฏิบัติการใช้เทคนิควิธีการฝึกทักษะการคิดเป็นที่ซับซ้อนและนำคุณธรรม จริยธรรม ที่เกี่ยวข้องมาส่งเสริมกระบวนการคิดเป็นให้มากขึ้น</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	<p>ทั้งสามด้าน</p> <p>4. เข้าใจและบอกได้ว่า หลักการ”คิดเป็น” และ ความเชื่อพื้นฐานทาง การศึกษาผู้ใหญ่เป็น เรื่องที่สุดคล้องกับ 5 ศักยภาพของพื้นที่ตาม ยุทธศาสตร์ ของ กระทรวงศึกษาธิการ 2555 ในการนำไปเพิ่ม ขีดความสามารถการ ประกอบอาชีพโดยเน้น 5 กลุ่มอาชีพใหม่ใน ระดับท้องถิ่น</p>		<p>ตัดสินใจแก้ปัญหา</p> <p>3. ปฏิบัติตามเทคนิค กระบวนการคิดเป็น ประกอบการตัดสินใจ ได้อย่างเป็นระบบ</p> <p>4. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง 5 ศักยภาพของพื้นที่ และ หลักการพื้นฐานตาม ยุทธศาสตร์ตาม กระทรวงศึกษาธิการ 2555 ไปเพิ่มขีด ความสามารถการ ประกอบอาชีพโดยเน้นที่ กลุ่มอาชีพใหม่ ให้ แข่งขันได้ในระดับชาติ</p>		<p>3. อภิปราย ถกแถลงถึง ปัญหาและอุปสรรค ในการใช้กระบวนการ คิดเป็น ประกอบการ แก้ปัญหา</p> <p>4. เชื่อมโยงปรัชญา คิดเป็น กระบวนการ เรียนรู้ การศึกษานอก ระบบ</p> <p>5. บอกลักษณะของ คนคิดเป็น ได้อย่างน้อย 8 ประการ</p> <p>6. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง 5 ศักยภาพ ของพื้นที่และ หลักการพื้นฐานตาม ยุทธศาสตร์ตาม กระทรวงศึกษาธิการ</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
					2555 ไปเพิ่มขีด ความสามารถ ประกอบอาชีพโดยเน้นที่ กลุ่มอาชีพใหม่ ให้ แข่งขันได้ในตลาดสากล

มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
เข้าใจความหมาย เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการหาความรู้ความจริง	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความหมาย ความสำคัญ และขั้นตอนในการทำวิจัยอย่างง่าย ค้นหาความรู้ความจริง เห็นความสำคัญของการค้นหาความรู้ ความจริง ปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการหาความรู้ความจริง 	สามารถวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็นเห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัยกับการนำไปใช้ในชีวิต และดำเนินการวิจัยทดลองตามขั้นตอน	<ol style="list-style-type: none"> ระบุปัญหา ความจำเป็น วัตถุประสงค์ และประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย และสืบค้นข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาการวิจัย รวมทั้งกำหนดวิธีการหาความรู้ความจริง เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัยกับการนำไปใช้ในชีวิต ปฏิบัติการศึกษาทดลองรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปความรู้ความจริงตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน เช่น การวิเคราะห์อาชีพ 	สามารถวางแผน การวิจัย ดำเนินการตามแบบแผนอย่างถูกต้อง	<ol style="list-style-type: none"> ออกแบบการวิจัย เพื่อค้นหาความรู้ ความจริงที่ต้องการคำตอบ ดำเนินการตามแบบแผนการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูล สรุปสารสนเทศความรู้ ความจริงที่ต้องการคำตอบ ใช้กระบวนการวิจัยอย่างง่ายเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ที่มั่นคง และมั่นคง

มาตรฐานที่ 2.1

มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ เกี่ยวกับ การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ เพื่อ การสื่อสารใน ชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง ตาม หลักภาษาและ วัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษา	<ol style="list-style-type: none"> เข้าใจเกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อการ สื่อสารในชีวิตประจำวัน ยอมรับ และเห็นคุณค่า ภาษาต่างประเทศเพื่อการ สื่อสารในชีวิตประจำวัน มีทักษะที่ถูกต้องในการ สื่อสารตาม หลัก ภาษาและวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา 	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ เกี่ยวกับ ภาษาท่าทาง การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ ด้วย ประโยคที่ซับซ้อนใน ชีวิตประจำวัน และงาน อาชีพของตน ได้ถูกต้อง ตาม หลักภาษา วัฒนธรรม และ กาลเทศะของเจ้าของ ภาษา	<ol style="list-style-type: none"> เข้าใจเกี่ยวกับภาษา ท่าทาง ฟัง พูด อ่าน เขียน ด้วยประโยคที่ ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน และงานอาชีพ จัดระบบ ความสัมพันธ์ของการ ติดต่อสื่อสารด้วย ประโยคที่ซับซ้อนใน ชีวิตประจำวันและงาน อาชีพ มีทักษะที่ถูกต้องตาม หลักภาษา วัฒนธรรม และกาลเทศะของ เจ้าของภาษา 	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ เกี่ยวกับ ภาษาท่าทาง การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ ด้วย ประโยคที่ซับซ้อนมาก ขึ้นในชีวิตประจำวัน และงานอาชีพของตน ถูกต้องตามหลักภาษา วัฒนธรรม และ กาลเทศะของเจ้าของ ภาษา	<ol style="list-style-type: none"> เข้าใจเกี่ยวกับภาษา ท่าทาง ฟัง พูด อ่าน เขียน ด้วยประโยคที่ ซับซ้อนมากขึ้นใน ชีวิตประจำวันและงาน อาชีพ ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ตามมารยาทและ วัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษา มีทักษะที่ถูกต้องตาม หลักภาษา วัฒนธรรม และกาลเทศะของ เจ้าของภาษา

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน ทศนิยม และร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติและความน่าจะเป็นเบื้องต้น	<p>1. ระบุหรือยกตัวอย่างเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน ทศนิยม และร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติ และความน่าจะเป็นเบื้องต้นได้</p> <p>2. สามารถคิดคำนวณและแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยม ร้อยละ การวัด เรขาคณิตได้</p>	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน และทศนิยม เลขยกกำลัง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การวัด ปริมาตรและพื้นที่ผิว คู่อันดับและกราฟ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติ และเรขาคณิตสามมิติ สถิติและความน่าจะเป็น เชื่อมโยงกับงานอาชีพในสังคมได้	<p>1. ระบุ หรือยกตัวอย่างเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน และทศนิยม เลขยกกำลังอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การวัด การหาปริมาตรและพื้นที่ผิว คู่อันดับและกราฟความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติและเรขาคณิตสามมิติ สถิติและความน่าจะเป็น</p> <p>2. สามารถคิดคำนวณและแก้โจทย์ปัญหาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวน และการดำเนินการ เลขยกกำลังที่มี เลขชี้กำลัง เป็น จำนวนตรรกยะ เซต และการให้เหตุผล อัตราส่วนตรีโกณมิติ และการนำไปใช้ การใช้เครื่องมือ และการออกแบบผลิตภัณฑ์ สถิติเบื้องต้นและความน่าจะเป็น เชื่อมโยงกับงานอาชีพในสังคมและอาเซียนได้	<p>1. ระบุหรือยกตัวอย่างเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เลข ยกกำลัง ที่มีเลขชี้กำลังเป็นจำนวนตรรกยะ เซต และการให้เหตุผล อัตราส่วน ตรีโกณมิติ การใช้เครื่องมือและการออกแบบผลิตภัณฑ์ สถิติเบื้องต้น และความน่าจะเป็น</p> <p>2. สามารถคิดคำนวณและแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนจริง เลขยกกำลัง อัตราส่วน ตรีโกณมิติ สถิติและความน่าจะเป็น</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
			3. มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์กับงานอาชีพได้ สามารถวิเคราะห์งานอาชีพในสังคมที่ใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ได้		3. มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์กับงานอาชีพได้ สามารถวิเคราะห์งานอาชีพในสังคมและกลุ่มประชาคมอาเซียนที่ใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ได้

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบ นิเวศทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น สาร แร่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก และดาราศาสตร์ มีจิต วิทยาศาสตร์และนำความรู้ไป ใช้ประโยชน์ในการดำเนิน ชีวิต	1. ใช้ความรู้และ กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ในการ ดำรงชีวิตได้อย่าง เหมาะสม 2. จำแนกสิ่งมีชีวิต ในแหล่งที่อยู่ อธิบาย ความสัมพันธ์ของกลุ่ม สิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ ความสัมพันธ์ระหว่าง สภาพแวดล้อมกับการ ดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต ใน ชุมชนและท้องถิ่น 3. อธิบายความหมาย ประเภทของ ทรัพยากรธรรมชาติ	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับ กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นและ ประเทศ สาร แร่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลง ของโลก และดาราศาสตร์ มี จิตวิทยาศาสตร์และนำ ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการ ดำเนินชีวิต	1. ใช้ความรู้และ กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ วิธีการทาง วิทยาศาสตร์ ทักษะ กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ เจตคติทาง วิทยาศาสตร์ และทำ โครงการวิทยาศาสตร์ได้ 2. อธิบายเกี่ยวกับเซลล์ กระบวนการดำรงชีวิต ของพืช และระบบต่างๆ ของสัตว์ 3. อธิบายเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ในระบบนิเวศ	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่า เกี่ยวกับกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น ประเทศและโลก สาร แร่ พลังงาน กระบวนการ เปลี่ยนแปลงของโลก และ ดาราศาสตร์ มีจิต วิทยาศาสตร์และนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ในการ ดำเนินชีวิต	1. ใช้ความรู้และ กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ วิธีการทาง วิทยาศาสตร์ ทักษะ กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ เจตคติทาง วิทยาศาสตร์ การทำ โครงการวิทยาศาสตร์และ นำผลไปใช้ได้ 2. อธิบายเกี่ยวกับการ แบ่งเซลล์ พันธุกรรมและ การถ่ายทอดทาง พันธุกรรม การผ่าเหล่า ความหลากหลายทาง ชีวภาพ เทคโนโลยี ชีวภาพ การใช้ประโยชน์

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	<p>การใช้และการดูแลรักษาทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นได้</p> <p>4.อธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และการพยากรณ์ทางอากาศ</p> <p>5. อธิบายเกี่ยวกับสมบัติของสาร การแยกสารสารในชีวิตประจำวันและการเลือกใช้สารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย</p> <p>6. อธิบายเกี่ยวกับประเภทของแรง ผลที่เกิดจากการกระทำของแรง</p>		<p>การถ่ายทอดพลังงาน การแก้ปัญหา การดูแลรักษา และการอนุรักษ์ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและประเทศ</p> <p>4. อธิบายเกี่ยวกับโลกและบรรยากาศ</p> <p>ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน การป้องกันภัยที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ</p> <p>5. อธิบายเกี่ยวกับสมบัติทางกายภาพและทางเคมี</p>		<p>และผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี</p> <p>ชีวภาพต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมได้</p> <p>3. อธิบายเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการใช้ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น ประเทศและโลก</p> <p>ปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยาที่มีผลกระทบต่อชีวิต และสิ่งแวดล้อมวางแผนและปฏิบัติร่วมกับชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา</p> <p>ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	<p>ความดัน แรงลอยตัว แรงดึงดูดของโลกแรงเสียดทาน และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>7. อธิบายเกี่ยวกับพลังงานในชีวิตประจำวัน</p> <p>8. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดวงอาทิตย์ โลก และดวงจันทร์ได้</p> <p>9. อธิบาย ออกแบบ วางแผน ทดลอง ทดสอบ ปฏิบัติการเรื่องไฟฟ้าได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย คิด วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของการต่อวงจรไฟฟ้า</p>		<p>ของสาร การจำแนกสาร กรด เบส ธาตุ สารประกอบ สารละลาย และของผสม และใช้สาร และผลิตภัณฑ์</p> <p>ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยต่อชีวิต</p> <p>6. อธิบายเกี่ยวกับแรงและการใช้ประโยชน์ ของแรง</p> <p>7. อธิบายเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า การต่อวงจรไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน แสงและสมบัติของแสง เลนส์ ประโยชน์และโทษ จาก</p>		<p>4. อธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างอะตอม ตารางธาตุ สมการและปฏิกิริยาเคมีที่พบในชีวิตประจำวัน</p> <p>คาร์โบไฮเดรต ไขมัน และโปรตีน ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์</p> <p>พอลิเมอร์ สารเคมีกับชีวิต การนำไปใช้และผลกระทบต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้</p> <p>5. อธิบายเกี่ยวกับแรงและความสัมพันธ์ของแรงกับการเคลื่อนที่ในสนามโน้มถ่วง สนามแม่เหล็ก สนามไฟฟ้า</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	<p>แบบอนุกรม แบบขนาน</p> <p>แบบผสม ประยุกต์และ</p> <p>เลือกใช้ความรู้ และทักษะ</p> <p>อาชีพช่างไฟฟ้า ให้</p> <p>เหมาะสมกับด้านบริหาร</p> <p>จัดการและการบริการ</p> <p>เพื่อนำไปสู่การจัดทำ</p> <p>โครงการวิทยาศาสตร์</p>		<p>แสง การเปลี่ยนรูป</p> <p>พลังงาน พลังงาน</p> <p>ความร้อนและ</p> <p>แหล่งกำเนิด การนำ</p> <p>พลังงานไปใช้ประโยชน์ใน</p> <p>ชีวิตประจำวัน และการ</p> <p>อนุรักษ์พลังงานได้</p> <p>8. อธิบายเกี่ยวกับ</p> <p>ดวงดาว และการใช้</p> <p>ประโยชน์</p> <p>9. อธิบาย ออกแบบ</p> <p>วางแผน ทดลอง ทดสอบ</p> <p>ปฏิบัติการเรื่องไฟฟ้าได้</p> <p>อย่างถูกต้องและปลอดภัย</p> <p>คิด วิเคราะห์</p> <p>เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย</p> <p>ของการต่อวงจรไฟฟ้า</p>		<p>การเคลื่อนที่แบบต่างๆ</p> <p>และการนำไปใช้ประโยชน์</p> <p>ได้</p> <p>6. อธิบายเกี่ยวกับ สมบัติ</p> <p>ประโยชน์และมลภาวะ</p> <p>จากเสียง ประโยชน์และ</p> <p>โทษของธาตุกัมมันตรังสี</p> <p>ต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้</p> <p>7. ศึกษา ค้นคว้าและ</p> <p>อธิบายเกี่ยวกับการใช้</p> <p>เทคโนโลยีอวกาศใน</p> <p>การศึกษาปรากฏการณ์</p> <p>ต่างๆ บนโลกและใน</p> <p>อวกาศ</p> <p>8. อธิบาย ออกแบบ</p> <p>วางแผน ทดลอง ทดสอบ</p> <p>ปฏิบัติการเรื่องไฟฟ้าได้</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
			<p>แบบอนุกรม แบบขนาน</p> <p>แบบผสม ประยุกต์และ</p> <p>เลือกใช้ความรู้ และทักษะ</p> <p>อาชีพช่างไฟฟ้า ให้</p> <p>เหมาะสมกับด้านบริหาร</p> <p>จัดการและการบริการ</p> <p>เพื่อนำไปสู่การจัดทำ</p> <p>โครงการวิทยาศาสตร์</p>		<p>อย่างถูกต้องและปลอดภัย</p> <p>คิด วิเคราะห์</p> <p>เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย</p> <p>ของการต่อวงจรไฟฟ้า</p> <p>แบบอนุกรม แบบขนาน</p> <p>แบบผสม ประยุกต์และ</p> <p>เลือกใช้ความรู้ และทักษะ</p> <p>อาชีพช่างไฟฟ้า ให้</p> <p>เหมาะสมกับด้านบริหาร</p> <p>จัดการและการบริการ</p> <p>เพื่อนำไปสู่การจัดทำ</p> <p>โครงการวิทยาศาสตร์</p>

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทาง และตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อการเข้าสู่อาชีพได้ 2. อธิบายเหตุปัจจัย ความจำเป็นในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติใน	มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับ ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ที่จะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง	มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ ภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ที่จะนำไปสู่ความมั่นคงที่เหมาะสมกับศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและ วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่เพื่อ การเข้าสู่อาชีพ</p>	<p>แต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพ ของภูมิประเทศและ ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและ วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ได้</p> <p>3. ยอมรับและเห็นคุณค่าในอาชีพที่ ตัดสินใจเลือก</p> <p>4. ปฏิบัติการวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกอาชีพได้</p>	<p>ของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและ วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และ สอดคล้องกับชุมชนเพื่อ การพัฒนาอาชีพ</p>	<p>ของภูมิประเทศและ ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและ วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่และ สอดคล้องกับชุมชน สังคม</p> <p>2. อธิบายเหตุผลปัจจัย ความจำเป็นในการพัฒนา อาชีพที่เหมาะสมกับ ศักยภาพของตนเองได้</p> <p>3. จัดระบบความสำคัญ ในการตัดสินใจพัฒนา อาชีพได้</p> <p>4. ปฏิบัติการวิเคราะห์ เพื่อการพัฒนาอาชีพได้</p>	<p>ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและ วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และ สอดคล้องกับชุมชนเพื่อ การขยายอาชีพ</p>	<p>ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและ วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และ สอดคล้องกับชุมชน สังคม</p> <p>2. อธิบายเหตุผลปัจจัย ความจำเป็นในการนำ อาชีพไปสู่ความมั่นคงที่ เหมาะสมกับศักยภาพ ของตนเองได้</p> <p>3. ตรวจสอบระบบการ ตัดสินใจขยายอาชีพ</p> <p>4. ปฏิบัติการวิเคราะห์ เพื่อการขยายอาชีพได้</p>

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม	1. อธิบายทักษะที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกได้ 2. ยอมรับและเห็นคุณค่าในการฝึกทักษะ การเข้าสู่อาชีพ 3. ปฏิบัติการวิเคราะห์ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการพัฒนา อาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา	1. อธิบายทักษะที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการพัฒนา อาชีพที่ตัดสินใจเลือกได้ 2. เห็นความสัมพันธ์ของการจัดระบบเตรียมความพร้อมกับการพัฒนาอาชีพ 3. ปฏิบัติการวิเคราะห์ ทักษะในการพัฒนาอาชีพ	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการขยายอาชีพ เพื่อสร้างความมั่นคงบนพื้นฐานความรู้ ในกระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาต่อยอดและ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา	1. อธิบายทักษะที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตและการตลาด ที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการขยายอาชีพที่ตัดสินใจเลือก 2. ตรวจสอบระบบความพร้อมในการขยายอาชีพให้มีความมั่นคง

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีอยู่มีกิน</p>	<p>ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 3. ยอมรับและเห็นคุณค่าในการจัดการเข้าสู่ธุรกิจอย่างมีคุณธรรม 4. ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการเข้าสู่อาชีพได้</p>	<p>ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็ง</p>	<p>ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 3. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างระบบการพัฒนาธุรกิจกับการขับเคลื่อนธุรกิจอย่างมีคุณธรรม 4. ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการพัฒนาอาชีพได้</p>	<p>ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความมั่นคง</p>	<p>ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 3. ตรวจสอบระบบธุรกิจเพื่อการขยายอาชีพได้ 4. ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการขยายอาชีพได้</p>

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจใน การพัฒนาอาชีพให้มี ผลិតภัณฑ์ หรืองาน บริการ สร้างรายได้ พอเพียงต่อการ ดำรงชีวิต	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็น ในการพัฒนาอาชีพให้มี ผลิตภัณฑ์หรืองาน บริการ สร้างรายได้ บริการ สร้างรายได้ พอเพียงต่อการดำรงชีวิต 2. วิเคราะห์ศักยภาพ ธุรกิจ กาดตลาด การผลิต หรือการบริการ แผน ธุรกิจ เพื่อสร้างธุรกิจให้ มีอยู่มีกิน 3. ยอมรับและเห็น คุณค่าในการพัฒนา อาชีพให้มียู่มีกิน	มีความรู้ ความเข้าใจใน การพัฒนาอาชีพ ให้มี ผลิตภัณฑ์หรืองาน บริการ สร้างรายได้ พอเพียงต่อการ ดำรงชีวิต และเหลือเงิน ออมตามศักยภาพ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็น ในการพัฒนาอาชีพให้มี ผลิตภัณฑ์หรืองาน บริการ สร้างรายได้ บริการ สร้างรายได้ พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตาม ศักยภาพ 2. วิเคราะห์ศักยภาพ ธุรกิจ การตลาด การ ผลิตหรือการบริการ แผนธุรกิจเพื่อสร้างธุรกิจ ให้มีความเข้มแข็ง 3. อธิบายการจัดระบบ การพัฒนาอาชีพ สู่ความ เข้มแข็งได้	มีความรู้ ความเข้าใจใน การพัฒนาอาชีพ ให้มี ผลิตภัณฑ์หรืองาน บริการ สร้างรายได้ พอเพียงต่อการ ดำรงชีวิต มีเงินออม และมีทุนในการขยาย อาชีพ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็น ในการพัฒนาอาชีพให้มี ผลิตภัณฑ์หรืองาน บริการ สร้างรายได้ บริการ สร้างรายได้ พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีเงินออมและมีทุนใน การขยายอาชีพ 2. วิเคราะห์ศักยภาพ ธุรกิจ การตลาด การ ผลิตหรือการบริการ แผนธุรกิจเพื่อสร้างธุรกิจ ให้มีความมั่นคง 3. อธิบายวิธีการ ตรวจสอบการพัฒนา อาชีพให้เข้าสู่ความมั่นคง

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	4. ปฏิบัติการทำแผน และโครงการพัฒนา อาชีพให้มียุ่มีกิน		4.ปฏิบัติการทำแผนและ โครงการพัฒนาอาชีพให้ มีความเข้มแข็ง		4. ปฏิบัติการจัดทำแผน และโครงการพัฒนา อาชีพให้มีความมั่นคง

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>รู้ เข้าใจ ยอมรับ เห็นคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในครอบครัว และมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีความสุข</p>	<p>1. อธิบายแนวคิดหลักการ ความหมาย ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้</p> <p>2. บอกแนวทางในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต</p> <p>3. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4. แนะนำ ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต</p>	<p>รู้ เข้าใจ ยอมรับ เห็นคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างมีความสุข</p>	<p>1. อธิบายแนวคิดหลักการ ความหมาย ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้</p> <p>2. บอกแนวทางในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๖. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4. แนะนำ ส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวและชุมชนให้เห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต</p>	<p>รู้ เข้าใจ ตระหนัก และเห็นคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยอมรับ ประยุกต์ใช้ในชุมชน และมีคุ้มกันในการดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกันในครอบครัว ชุมชน และสังคม อย่างสันติสุข สร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น</p>	<p>1. อธิบายแนวคิดหลักการ ความหมาย ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้</p> <p>2. บอกแนวทางในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชุมชน</p> <p>3. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน</p> <p>5. เผยแพร่หลักปรัชญา</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
					เศรษฐกิจพอเพียงให้ ชุมชน เห็นคุณค่าและ นำไปปฏิบัติในการดำเนิน ชีวิต 6. มีส่วนร่วมในชุมชนใน การปฏิบัติตนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 7. สามารถนำแนวคิดตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการ ประกอบอาชีพได้

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแล ส่งเสริมสุขภาพพลานามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแลและสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปฏิบัติเป็นกิจนิสัย ตลอดจนป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีความสุข</p>	<p>1. อธิบายธรรมชาติการเจริญเติบโตและ พัฒนาการของมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2. บอกหลักการดูแลและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของตนเอง และครอบครัว</p> <p>3. ปฏิบัติตนในการดูแลและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีจนเป็นกิจนิสัย</p> <p>4. ป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยด้วยกระบวนการ</p>	<p>รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแล และสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย</p> <p>หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและสภาพแวดล้อมที่ดีในชุมชน</p>	<p>1. อธิบายธรรมชาติการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2. บอกหลักการดูแลและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของตนเองและครอบครัว</p> <p>3. ป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยด้วยกระบวนการทักษะชีวิต</p> <p>4. แนะนำการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการดูแลและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพแก่ครอบครัวและผู้อื่น</p>	<p>รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแล และสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย</p> <p>วางแผนพัฒนาสุขภาพ ดำรงสุขภาพของตนเอง และครอบครัว ตลอดจนสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสุขภาพพลานามัยและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ดี</p>	<p>1.ปฏิบัติตนในการดูแลและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีจนเป็นกิจนิสัย</p> <p>2.ป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพด้วยกระบวนการ ทักษะชีวิต</p> <p>3.แนะนำการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยแก่ครอบครัวและผู้อื่น</p> <p>4. วางแผนพัฒนาสุขภาพและดำรงสุขภาพของ</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	ทักษะชีวิต		5. ปฏิบัติตนในการดูแล สุขอนามัยและสร้างเสริม พฤติกรรมสุขภาพที่ดีของ ตนเอง รวมทั้ง สภาพแวดล้อมในชุมชน จนเป็นกิจนิสัย		ตนเองและครอบครัว 5. ปฏิบัติตนในการดูแล สุขภาพอนามัยและ สิ่งแวดล้อมในชุมชน 6. ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการดูแลสุขภาพ อนามัยและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี เกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน และสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ได้อย่างเหมาะสม	1. อธิบายความหมายของ ธรรมชาติ ความงามและความไพเราะของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ 2. อธิบายความรู้พื้นฐานของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน 3. สร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ความรู้พื้นฐาน ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน 4. ชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน 5. วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ งานด้านทัศนศิลป์	รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย และสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ได้อย่างเหมาะสม	1. อธิบายความหมายของ ธรรมชาติ ความงามและความไพเราะของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 2. อธิบายความรู้พื้นฐานของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 3. สร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ความรู้พื้นฐาน ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 4. ชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 5. วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ งานด้านทัศนศิลป์	รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์สากล และสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ได้อย่างเหมาะสม	1. อธิบายความหมายของ ธรรมชาติ ความงามและความไพเราะของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์สากล 2. อธิบายความรู้พื้นฐานของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์สากล 3. สร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ความรู้พื้นฐาน ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์สากล 4. ชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์สากล 5. วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ งานด้านทัศนศิลป์

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	ดนตรี และนาฏศิลป์ พื้นบ้าน 6. อนุรักษ์สืบทอดภูมิ ปัญญาด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ พื้นบ้าน		ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 6.อนุรักษ์สืบทอดภูมิ ปัญญาด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย		ดนตรี และนาฏศิลป์สากล 6. อนุรักษ์สืบทอดภูมิ ปัญญาด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์สากล

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมา
ปรับใช้ในการดำรงชีวิต

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก เกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในท้องถิ่น ประเทศ นำมาปรับใช้ใน การดำเนินชีวิต และการ ประกอบอาชีพ เพื่อ ความมั่นคงของชาติ	1.อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ที่เกี่ยวข้อง กับตนเอง ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ ไทย 2.ระบุสภาพความ เปลี่ยนแปลงด้าน ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง และ กฎหมายที่มีผลกระทบ	มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในทวีป เอเชีย และนำมาปรับใช้ ในการดำเนินชีวิต เพื่อ ความมั่นคงของชาติ	1.อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ที่เกี่ยวข้อง กับประเทศในทวีปเอเชีย 2. นำเสนอผลการ เปรียบเทียบสภาพ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ของ ประเทศในทวีปเอเชีย 3. ตระหนักและ วิเคราะห์ถึงการ	มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง นำมาปรับใช้ในการ ดำเนินชีวิตเพื่อความ มั่นคงของชาติ	1.อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ที่เกี่ยวข้อง กับประเทศต่างๆ ในโลก 2. วิเคราะห์เปรียบเทียบ สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ของ ประเทศต่างๆ ในโลก 3. ตระหนัก และ คาดคะเนสถานการณ์ ระหว่างประเทศทางด้าน

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	<p>ต่อวิถีชุมชน ท้องถิ่น ชีวิตของตน สังคม และ ประเทศไทย 3.เกิดความตระหนักและ สามารถนำความรู้ ทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง และ กฎหมายไปประยุกต์ใช้ ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงกับสภาพ ชุมชน สังคมเพื่อความ มั่นคงของชาติ</p>		<p>เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับ ประเทศในทวีปเอเชียที่มี ผลกระทบต่อประเทศ ไทย</p>		<p>ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครอง ที่มี ผลกระทบต่อประเทศ ไทยและโลกในอนาคต 4. เสนอแนะแนวทางใน การแก้ปัญหา การ ป้องกันและการพัฒนา ทางด้าน การเมือง การ ปกครอง เศรษฐกิจและ สังคม ตามสภาพปัญหา ที่เกิดขึ้น เพื่อความ มั่นคงของชาติ</p>

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่นและประเทศไทย	1.อธิบายประวัติ หลักคำสอน และการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ 2. เห็นความสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณี และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี 4. ยอมรับและปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม ที่มีความหลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศในทวีปเอเชีย	1.อธิบาย ประวัติ ความสำคัญ หลักคำสอนศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศในทวีปเอเชีย 2.ยอมรับและปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมที่มีความหลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของ ประเทศในสังคมโลก	1.อธิบาย ประวัติ ความสำคัญ หลักคำสอนศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศในโนโลก 2. ยอมรับและปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมที่มีความหลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี 3. เลือกปรับใช้ วัฒนธรรม ประเพณี ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมไทย

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะ เพื่อความสงบสุขของสังคม

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตตามวิถี ประชาธิปไตย กฎหมาย เบื้องต้น กฎระเบียบของ ชุมชน สังคม และ ประเทศ	1.บอกสิทธิเสรีภาพ บทบาท และหน้าที่ตาม กฎหมายของการเป็น พลเมืองดีตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข 2. เห็นคุณค่าของการ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย 3. มีส่วนร่วมในการ ปกครองส่วนท้องถิ่นใน ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	มีความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตตามวิถี ประชาธิปไตย กฎระเบียบของประเทศ เพื่อนบ้าน	1.อธิบายสาระสำคัญของ รัฐธรรมนูญ และการ ปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข 2. ตระหนักในปัญหา การไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย 3. มีส่วนร่วมส่งเสริม และสนับสนุน ทาง การเมืองการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	มีความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตตามวิถี ประชาธิปไตย กฎระเบียบของประเทศ ต่างๆ ในโลก	1.อธิบายความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ของ องค์กรอิสระตาม รัฐธรรมนูญ 2.ระบุบทบาทองค์กร ระหว่างประเทศที่มีบทบาท ต่อการเมืองการปกครองของ ประเทศไทยโลก 3. ตระหนักถึงผลกระทบ จากการไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายของประชาชนใน ประเทศต่างๆ 4. เสนอทางเลือกในการ แก้ปัญหาความไม่สงบที่ เกี่ยวข้องกักฎหมาย ของประเทศไทยและ ประเทศต่างๆ

มาตรฐาน ที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา และสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม และวิเคราะห์ ข้อมูลในการพัฒนา ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม</p> <p>2. มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของ ข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม</p> <p>3. วิเคราะห์ข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม เพื่อใช้ในการ จัดทำแผนชีวิต และ ชุมชน สังคม</p> <p>4. เกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการ จัดทำประชาคมของ ชุมชน</p>	<p>มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม สามารถวิเคราะห์ ข้อมูล และกำหนดแนว ทิศทางการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ให้สอดคล้องกับสภาพ การเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม</p> <p>2. มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของ ข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม</p> <p>3. วิเคราะห์ข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม เพื่อใช้ในการ จัดทำแผนชีวิต และ ชุมชน สังคม</p> <p>4. เกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการ จัดทำประชาคมของ ชุมชน</p>	<p>มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนา ชุมชน สังคม สามารถวิเคราะห์ ข้อมูล และเป็นผู้นำผู้ ตามในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ให้สอดคล้องกับสภาพ การเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>1.มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม</p> <p>2. บอกความหมายและ ความสำคัญของ แผนชีวิต และชุมชน สังคม</p> <p>3. วิเคราะห์และนำเสนอ ข้อมูลตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม ด้วย เทคนิค และวิธีการที่ หลากหลาย</p> <p>4. จูงใจให้สมาชิกของ ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนชีวิต และแผน ชุมชน สังคมได้</p>

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	5. นำผลที่ได้จากการ ประชาคมไปเพื่อใช้ใน ชีวิตประจำวัน		5. นำผลที่ได้จากการ ประชาคมไปเพื่อใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ 6. สามารถพัฒนาการ จัดการทำแผนชีวิต ชุมชน/สังคมให้ สอดคล้องกับสภาพการ เปลี่ยนแปลงของชุมชน สังคม		5. เป็นผู้นำผู้ตามในการ จัดทำประชาคม ประชา พิจารณาของชุมชน 6. กำหนดแนวทางใน การดำเนินการเพื่อ นำไปสู่การทำแผนชีวิต ครอบครัว ชุมชน สังคม 7. ร่วมพัฒนาแผนชุมชน ตามขั้นตอน

ใบความรู้ที่ 12

เรื่อง การจัดทำรายวิชาเลือก

การพัฒนารายวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ซึ่งครูในสถานศึกษาต้องตรวจสอบรายวิชาในแผนการเรียนรู้อย่างละเอียดของผู้เรียนว่า เป็นรายวิชาที่มีอยู่แล้วในคลังรายวิชาเลือกของสำนักงาน กศน. แล้วหรือไม่ โดยพิจารณาจากเนื้อหาของรายวิชาที่มีความสอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าเป็นรายวิชาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกัน แสดงว่าเป็นรายวิชาที่มีอยู่แล้ว ให้ปรับเปลี่ยนชื่อรายวิชาในแผนการเรียนรู้อย่างละเอียดของผู้เรียนให้ตรงกับรายวิชาที่มีอยู่แล้ว หากพบว่าเนื้อหาไม่สอดคล้อง จำเป็นต้องจัดทำรายวิชาเลือกขึ้นมาใหม่ ซึ่งครูในสถานศึกษาควรต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำรายวิชาเลือก จึงจะสามารถจัดทำได้อย่างสอดคล้อง ตรงกับความต้องการของผู้เรียน โดยต้องมีความเข้าใจในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

1. รายวิชาคืออะไร

รายวิชา เป็นองค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชา ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

2. รายวิชามีไว้เพื่ออะไร

2.1 สร้างความเข้าใจว่าในรายวิชานั้น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ ความรู้ ฝึกทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญอะไรบ้าง

2.2 เป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้

3. องค์ประกอบของรายวิชาคืออะไร

แต่ละรายวิชามีองค์ประกอบหลัก 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำอธิบายรายวิชา และส่วนที่ 2 รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

4. คำอธิบายรายวิชา มีลักษณะอย่างไร

คำอธิบายรายวิชา มีลักษณะเป็นความเรียงที่แสดงให้ผู้จัดการเรียนรู้เห็นถึงเป้าหมายการเรียนรู้ รายวิชานี้ ทั้งคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เนื้อหาทั้งหมดของรายวิชานี้ วิธีการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล ดังนี้

4.1 องค์ประกอบสำคัญของคำอธิบายรายวิชาคืออะไร

องค์ประกอบสำคัญของคำอธิบายรายวิชา... จำแนกได้ 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รหัสวิชา...ชื่อรายวิชา...จำนวนหน่วยกิต... ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

ส่วนที่ 3 ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ส่วนที่ 5 การวัดและประเมินผล

4.2 รูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาเป็นอย่างไร

<p>คำอธิบายรายวิชา...(รหัสวิชา)...(ชื่อวิชา)...จำนวน...หน่วยกิต ระดับ.....</p>
<p>มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ</p> <p>.....</p>
<p>ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้</p> <p>.....</p>
<p>การจัดประสบการณ์การเรียนรู้</p> <p>.....</p>
<p>การวัดและประเมินผล</p>

4.3 คำอธิบายรายวิชาเขียนอย่างไร

รายวิชาเลือก เป็นรายวิชาที่สถานศึกษาต้องพัฒนาขึ้นตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งต้องเขียนรายละเอียดในองค์ประกอบให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน และต้องคำนึงถึงการบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ระดับเป็นสำคัญ

การเขียนคำอธิบายรายวิชาเลือก มีขั้นตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 รหัสวิชา...ชื่อรายวิชา...จำนวนหน่วยกิต... ระดับการศึกษา

1.1 วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด แล้วกำหนดรหัสย่อของรายวิชาจากการที่วิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหากับสาระการเรียนรู้ได้ เช่น เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกมะนาวจากผักตบชวา จะเป็นรายวิชาในสาระการประกอบอาชีพ จึงกำหนดรหัสย่อที่เป็นตัวอักษรของรายวิชาว่า “อช”

1.2 กำหนดชื่อรายวิชาให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด

1.3 กำหนดจำนวนหน่วยกิต โดยพิจารณาจากการรวมจำนวนชั่วโมงที่กำหนดในแต่ละหัวเรื่อง ซึ่งใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

1.4 ระดับการศึกษา เป็นระดับการศึกษาที่ผู้เรียนสมัครเรียน และได้รับการสัมภาษณ์ความรู้ เพื่อนำมาจัดทำรายวิชาเลือก

ส่วนที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

หัวข้อนี้ให้นำมาตรฐานการเรียนรู้ระดับ ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (เอกสารเล่มสีฟ้า) มาเขียน โดยต้องวิเคราะห์และเลือกมาเฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาที่จัดทำขึ้น และใช้เป็นกรอบหรือขอบเขตในการกำหนดเนื้อหาวิชานี้

ส่วนที่ 3 ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

หัวข้อนี้ ต้องการเขียนให้เห็นว่า ในรายวิชานี้ ประกอบไปด้วยเนื้อหาทั้งหมดอะไรบ้าง และต้องฝึกปฏิบัติในเรื่องใด เพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำจนเกิดเป็นความรู้ และทักษะ ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละรายวิชา

ในการเขียน ให้นำหัวข้อเรื่องในแต่ละรายวิชามาเขียนร้อยเรียงเชิงพรรณนา ให้ครอบคลุมหัวข้อเรื่องในแต่ละรายวิชา และเขียนถึงทักษะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อเรียนรายวิชานี้จบแล้ว โดยต้องคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

ส่วนที่ 4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

หัวข้อนี้ เขียนบรรยายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะ ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหัวข้อ “ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้”

ส่วนที่ 5 การวัดและประเมินผล

หัวข้อนี้ เป็นการเขียนบรรยาย ว่าในรายวิชานี้ต้องใช้วิธีการวัดผลอย่างไร จึงจะบ่งบอกได้ว่าผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถและทักษะ จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามที่กำหนดในหัวข้อ “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้” ของเนื้อหาที่กำหนดในหัวข้อ “ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้”

4.4 ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา พว22002 การใช้พลังงานไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน 2 จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและประเทศ สาร แร่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลกและดาราศาสตร์มีจิตวิทยาศาสตร์ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. พลังงานไฟฟ้า

การกำเนิดของไฟฟ้าสถานการณ์พลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย และประเทศในอาเซียน

2. ไฟฟ้ามาจากไหน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทยเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า

3. อุปกรณ์ไฟฟ้าและวงจรไฟฟ้า

4. การใช้และการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โรงไฟฟ้ากับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ให้ผู้เรียน ศึกษา ค้นคว้า สำรวจ ตรวจสอบ ทดลอง จำแนก อธิบาย อภิปราย นำเสนอด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการพบกลุ่ม การสอนเสริม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การรายงาน การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ประสบการณ์ตรงโดยใช้สถานการณ์จริง ปรากฏการณ์ธรรมชาติ และประสบการณ์จากผู้เรียน

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการสังเกต การอภิปราย การสัมภาษณ์ ทักษะปฏิบัติ รายงานการทดลอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผลงาน การทดสอบ การประเมิน การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

5. รายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเป็นอย่างไร

เป็นการอธิบายที่ขยายสาระในคำอธิบายรายวิชาให้มีความละเอียด ชัดเจนขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุตามที่รายวิชากำหนด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 องค์ประกอบสำคัญของรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาคืออะไร

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา เขียนอยู่ในรูปของตาราง ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ จำแนกได้ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รหัสวิชา...ชื่อรายวิชา...จำนวนหน่วยกิต... ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

ส่วนที่ 3 ที่..หัวเรื่อง..ตัวชี้วัด...เนื้อหา..จำนวนชั่วโมง

5.2 รูปแบบการเขียนรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเป็นอย่างไร

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา...(รหัสวิชา)...(ชื่อวิชา)...จำนวน...หน่วยกิต

ระดับ.....

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง

5.3 การเขียนรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ตามหัวข้อที่กำหนดในรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา มีดังนี้

เป็นการเขียนขยายความสาระสำคัญในคำอธิบายรายวิชา โดยเพิ่มในส่วนของตัวชี้วัดและจำนวนชั่วโมง

ส่วนที่ 1 รหัสวิชา...ชื่อรายวิชา...จำนวนหน่วยกิต... ระดับการศึกษา

ในส่วนนี้ต้องเหมือนกับส่วนที่ 1 ของคำอธิบายรายวิชา ดังนั้น จึงสามารถตัดลอกมาจากส่วนที่ 1 ของคำอธิบายรายวิชา ได้เลย

ส่วนที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

ในส่วนนี้ต้องเหมือนกับส่วนที่ 2 ของคำอธิบายรายวิชา ดังนั้น จึงสามารถตัดลอกมาจากส่วนที่ 2 ของคำอธิบายรายวิชา ได้เลย

ส่วนที่ 3 ที่..หัวเรื่อง..ตัวชี้วัด...เนื้อหา..จำนวนชั่วโมง

3.1 ที่ เขียนลำดับที่ของหัวเรื่อง

3.2 หัวเรื่อง

เขียนชื่อกลุ่มเนื้อหาที่จัดไว้ เป็นเสมือนชื่อบทของเนื้อหาที่จะต้องเรียน ส่วนใหญ่ในหนึ่งรายวิชาจะมีหลายหัวเรื่อง

3.3 ตัวชี้วัด

เขียนแสดงให้เห็นว่า ในการเรียนวิชานี้ ผู้เรียนต้องรู้อะไร ทำอะไรได้บ้าง โดยเขียนในรูปการกระทำ (Performance) เช่นเดียวกับการเขียนจุดประสงค์เฉพาะ เช่น บอก ระบุนุ จำแนก วิเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งต้องพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับของรายวิชานี้ควบคู่กัน

3.4 เนื้อหา

เขียนเป็น เรื่องย่อๆ ภายใต้อำนาจหัวเรื่องแต่ละเรื่อง เรื่องย่อๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นเนื้อหาทั้งหมดในรายวิชานี้ ซึ่งต้องครบถ้วน และตรงกับเนื้อหาในหัวข้อ “ศึกษาและฝึกทักษะเรื่องดังต่อไปนี้” ในคำอธิบายรายวิชา

3.5 จำนวนชั่วโมง

เป็นการกำหนด จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการเรียนรู้ในแต่ละหัวเรื่อง การกำหนดจำนวนชั่วโมง มากน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวน ความยาก และซับซ้อนของเนื้อหาและตัวชี้วัด

5.4 ตัวอย่างรายละเอียดคำอธิบาย

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พว22002 การใช้พลังงานไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน 2 จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและประเทศ สาร แร่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลกและดาราศาสตร์มีจิตวิทยาศาสตร์ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การกำเนิดของไฟฟ้า	บอกการกำเนิดของไฟฟ้า	การกำเนิดของไฟฟ้า 1. ไฟฟ้าที่เกิดจากการเสียดสีของวัตถุ 2. ไฟฟ้าที่เกิดจากการทำปฏิกิริยาทางเคมี 3. ไฟฟ้าที่เกิดจากความร้อน 4. ไฟฟ้าที่เกิดจากพลังงานแสงอาทิตย์ 5. ไฟฟ้าที่เกิดจากพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า	2
2	สถานการณ์พลังงานไฟฟ้าของประเทศไทยและประเทศในอาเซียน	1. บอกสัดส่วนเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย 2. ตระหนักถึงสถานการณ์ของเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย 3. วิเคราะห์สถานการณ์พลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย 4. เปรียบเทียบสถานการณ์พลังงานไฟฟ้าของไทยและประเทศในอาเซียน	1. สถานการณ์พลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย 1.1 สัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงประเภทต่างๆ ของประเทศไทย 1.2 ความต้องการใช้ไฟฟ้าในแต่ละช่วงเวลาในหนึ่งวันของประเทศไทย 1.3 สภาพปัจจุบันและแนวโน้มการใช้พลังงานไฟฟ้า 2. สถานการณ์พลังงานไฟฟ้าของประเทศในอาเซียน	10

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
3	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทย	1. ระบุชื่อและสังกัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทย 2. บอกบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพลังงานไฟฟ้า	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทย 1. คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) 2. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) 3. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) 4. การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)	3
4	เชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า	1. บอกประเภทเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า 2. เปรียบเทียบข้อดีข้อจำกัดของเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า 3. ยกตัวอย่างพลังงานทดแทนที่มีในชุมชนของตนเอง	1. เชื้อเพลิงฟอสซิล 1.1 ถ่านหิน 1.2 น้ำมัน 1.3 ก๊าซธรรมชาติ 2. พลังงานทดแทน 2.1 ความสำคัญของพลังงานทดแทน 2.2 ประเภทของพลังงานทดแทน 2.3 หลักการทำงานของพลังงานทดแทน 2.3.1 พลังงานลม 2.3.2 พลังงานน้ำ 2.3.3 พลังงานแสงอาทิตย์ 2.3.4 พลังงานชีวมวล 2.3.5 พลังงานความร้อนใต้พิภพ 2.3.1 พลังงานนิวเคลียร์ 2.4 ข้อดี ข้อจำกัดของพลังงานทดแทน	10 25

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
5	โรงไฟฟ้ากับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	1. บอกผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโรงไฟฟ้า 2. บอกการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงไฟฟ้า 3. มีเจตคติที่ดีต่องานไฟฟ้าแต่ละประเภท	1. ผลกระทบและการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ 2. ผลกระทบและการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านน้ำ 3. ผลกระทบและการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านเสียง	10
6	อุปกรณ์ไฟฟ้าและวงจรไฟฟ้า	1. ต่อดวงจรไฟฟ้าแบบต่าง ๆ 2. เลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าได้ถูกต้อง	1. อุปกรณ์ไฟฟ้า 1.1 สายไฟ 1.2 พิวส์ 1.3 อุปกรณ์ตัดตอนหรือเบรกเกอร์ 1.4 สวิตช์ 1.5 เครื่องตัดไฟฟ้ารั่ว 1.6 เต้ารับ เต้าเสียบ 2. วงจรไฟฟ้า 2.1 แบบอนุกรม 2.2 แบบขนาน 2.3 แบบผสม 3. สายดินและหลักดิน 3.1 สายดิน 3.2 หลักดิน	30
7	การใช้และการประหยัดพลังงานไฟฟ้า	1. อธิบายกลยุทธ์การประหยัดพลังงานไฟฟ้า 2. จำแนกฉลากเบอร์ 5 ของแท็กกับของลอกเลียนแบบ 3. เลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำหนดให้	1. กลยุทธ์การประหยัดพลังงานไฟฟ้า 3 อ. 1.1 กลยุทธ์ อ. 1 อุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้า 1.2 กลยุทธ์ อ. 2 อาคารประหยัดไฟฟ้า 1.3 กลยุทธ์ อ. 3 อุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้า	30

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. ปฏิบัติตนเป็นผู้ประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน 5. อธิบายวิธีการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน 6. บอกองค์ประกอบของค่าไฟฟ้า 7. คำนวณค่าไฟฟ้าในครัวเรือน	2. การเลือกซื้อ เลือกใช้ และดูแลรักษาเครื่องไฟฟ้าในครัวเรือน 2.1 เครื่องทำน้ำอุ่นไฟฟ้า 2.2 กระจกน้ำร้อนไฟฟ้า 2.3 พัดลม 2.4 โทรทัศน์ 2.5 เตารีดไฟฟ้า 2.6 ตู้เย็น 3. การคำนวณค่าไฟฟ้าในครัวเรือน 3.1 องค์ประกอบของค่าไฟ 3.2 อัตราค่าไฟฟ้า 3.3 การคำนวณการใช้ไฟฟ้า	

6. จะทราบได้อย่างไรว่ารายวิชาที่จัดทำขึ้นมีคุณภาพหรือไม่

เมื่อจัดทำรายวิชาทั้งสองส่วนเรียบร้อยแล้ว คือ คำอธิบายรายวิชาและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา จำเป็นที่ต้องให้ผู้รู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือประชาชนชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ เป็นที่ยอมรับของสังคม เกี่ยวกับวิชานั้นได้ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา การจัดหัวข้อ การจัดเรียงลำดับเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผู้เรียน และจำนวนชั่วโมง ก่อนที่จะเสนอสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรีสรายวิชา

7. จะขอสรายวิชาอย่างไร

สำนักงาน กศน.จังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการเขียนรายวิชาในรูปแบบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งรายละเอียดครบถ้วนทุกหัวข้อ แล้วจึงมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบขอสรายวิชา ซึ่งสำนักงาน กศน. ได้มอบรหัสผ่านสำหรับเข้าโปรแกรมการขอสรายวิชาให้แก่สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่งแล้ว พร้อมทั้งจัดเก็บรวบรวมเป็นคลังรายวิชาเลือกของจังหวัด และแจ้งให้สถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

8. ทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาด้วยหรือไม่

เมื่อสถานศึกษาได้รับเลขรหัสรายวิชาเลือกแล้ว จะต้องทบทวน ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา โดยเพิ่มรายวิชาเลือก ปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการเทียบโอน จากนั้นนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. .... ต่อไป

ใบงานที่ 10

เรื่อง การจัดทำรายวิชาเลือก

คำชี้แจง

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมตามกลุ่มที่สัมภาษณ์ผู้เรียน
2. ให้แต่ละกลุ่มดำเนินการดังนี้
  - 2.1 เลือกรายวิชา จากแผนการเรียนรู้รายบุคคลของผู้เรียนที่ฝึกปฏิบัติ เพียง 1 รายวิชา แล้วจัดทำแผนผังความคิดรายวิชา และเขียนรายวิชาทั้งคำอธิบายรายวิชา และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาให้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกองค์ประกอบ
  - 2.2 บอกขั้นตอนการขอทำรายวิชาเลือก
  - 2.3 บอกกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของรายวิชาเลือกที่จัดทำขึ้น
3. ให้เวลาจัดทำ 60 นาที
4. ตรวจสอบองค์ประกอบของรายวิชาจากใบความรู้ที่ 12
5. เสร็จแล้วส่งวิทยากรประจำกลุ่ม

กลุ่มที่ ..... ชื่อสมาชิก

1.....

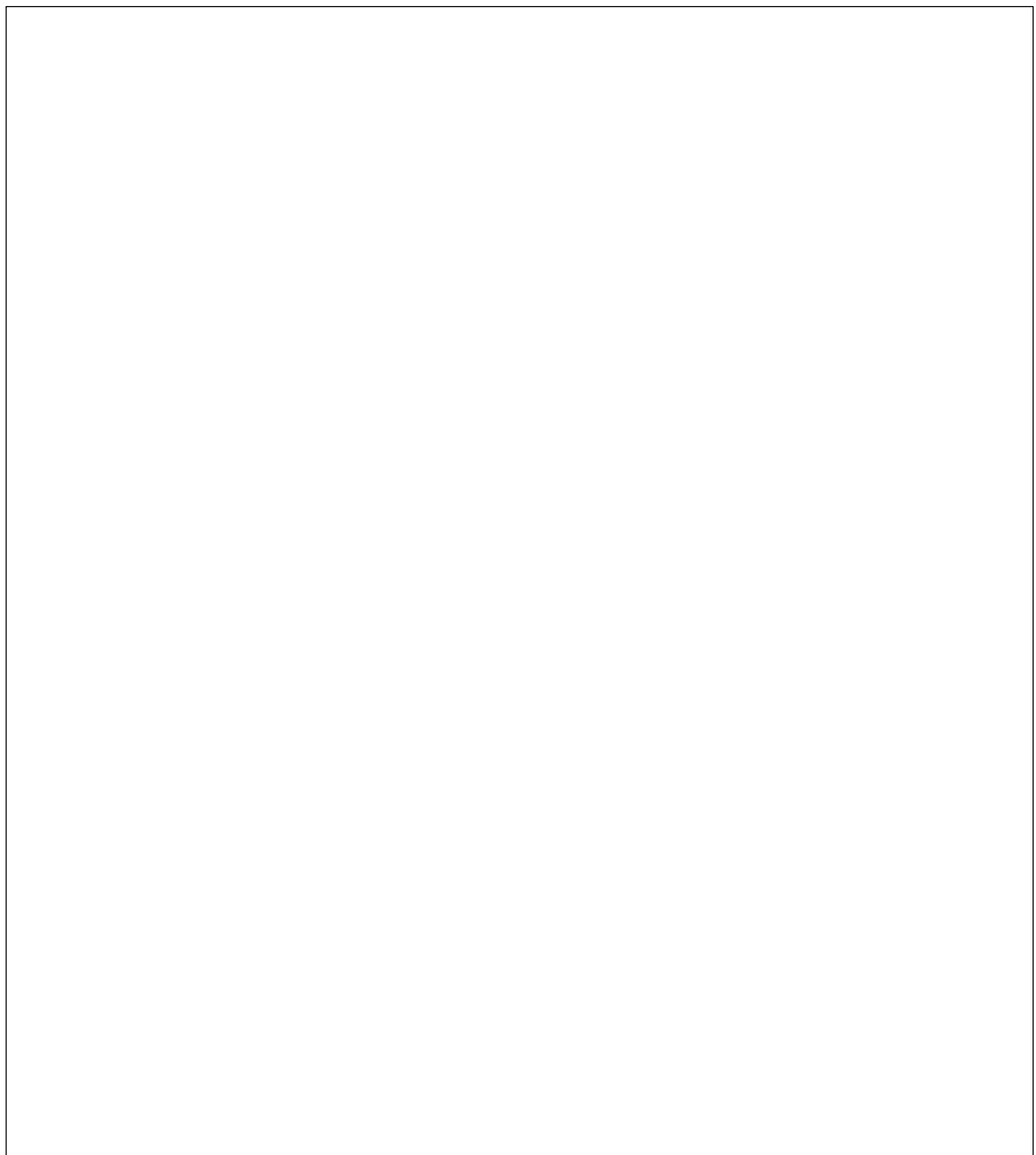
2.....

3.....

4.....

5.....

1. แผนผังความคิดรายวิชาเลือก

3. บอกขั้นตอนการขอรหัสรายวิชาเลือก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. อธิบายกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของรายวิชาเลือก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 13

เรื่อง ตัวอย่างการเขียนรายงานโครงการ

โครงการ เรื่อง การเตรียมดินปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์

จัดทำโดย

นายเฉลียว คนช้า

รายวิชาการเตรียมดินปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์

แผนการเรียนรู้รายบุคคล การปลูกมะนาวด้วยผักตบชวาในวงบ่อซีเมนต์

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

อาจารย์ที่ปรึกษา

นายรังสรรค์ บุญมาแคน

ครู กศน.ตำบลไม้ดัด

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางระจัน
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสิงห์บุรี

คำนำ

โครงการ เรื่อง วิชาการเตรียมดินปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ เป็นส่วนหนึ่งของวิชาการเตรียมดินปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ ซึ่งเป็นวิชาเลือก แผนการเรียนรู้อการปลูกมะนาวด้วยผักตบชวาในวงบ่อซีเมนต์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาธาตุอาหารในวัสดุต่างๆที่ใช้ทำดินปลูกมะนาว 2.เพื่อเปรียบเทียบส่วนผสมของดินที่ใช้ปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ 3.เพื่อเปรียบเทียบราคาของดินที่ใช้ปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ 4.เพื่อศึกษาความพร้อมในการต่อยอดอาชีพธุรกิจขายดินแบบครบวงจร และ 5.เพื่อศึกษาวิธีการขอสินเชื่อ โดยใช้วิธีการศึกษาหาความรู้เพื่อให้ได้คำตอบหลายวิธี ได้แก่ การปรึกษาผู้รู้ในการปลูกมะนาว การทดลองส่วนผสมของดินที่เหมาะสมในการปลูกมะนาว การศึกษาดูงานธุรกิจการขายดินและการปรึกษาเจ้าหน้าที่ธนาคารในการขอสินเชื่อ ผลของการศึกษาทำให้มีความรู้เรื่องการเตรียมดินสำหรับปลูกมะนาวเป็นอย่างดี จนสามารถพัฒนาอาชีพเดิมให้ดียิ่งขึ้นและต่อยอดเป็นอาชีพใหม่ คือ การขายดินแบบครบวงจร ทำให้มีรายได้ถึงเดือนละ 30,000-40,000 บาท

ขอขอบคุณ คุณครูรังสรรค์ บุญมาแคน ครู กศน.ตำบลไม้ดัด ลุงชาญ บุญเลิศ ภูมิปัญญาชาวบ้าน เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินสิงห์บุรี นายสมบัติ สุริยะ เจ้าของธุรกิจขายดิน เจ้าหน้าที่ธนาคาร และ ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ที่ช่วยให้โครงการนี้สำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

นายเฉลียว คนขำ

นักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
กศน.ตำบลไม้ดัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
1. ที่มาและความสำคัญของโครงการ	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. วิธีดำเนินการ	2
4. ผลการทำโครงการ	4
กิจกรรมที่ 1 การศึกษาข้อมูล เรื่อง ส่วนผสมของดินที่มีธาตุอาหารเทียบเท่าผักตบชวาหมัก	4
กิจกรรมที่ 2 การทดลองปลูกมะนาวโดยใช้ส่วนผสมของดินที่แตกต่างกัน 4 สูตร	4
กิจกรรมที่ 3 การคำนวณราคาดินที่ใช้ปลูกมะนาวแต่ละสูตร	6
กิจกรรมที่ 4 การศึกษาข้อมูลการประกอบอาชีพขายดินพร้อมปลูกแบบครบวงจร	6
กิจกรรมที่ 5 การศึกษาวิธีการขอสินเชื่อ	7
5. สรุปผลการทำโครงการ	8
ภาคผนวก	9

1. ที่มาและความสำคัญของโครงการ

มะนาวเป็นพืชเศรษฐกิจที่การตลาดมีความต้องการสูงตลอดทั้งปีและมีราคาแพงในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากฤดูแล้งจะมีผลผลิตของมะนาวออกสู่ตลาดน้อย ทำให้ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค ผู้จัดทำโครงการเป็นนักศึกษา กศน.ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กศน.ตำบลไม้ตัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ต้องการพัฒนาการปลูกมะนาวให้มีผลผลิตเพียงพอกับความต้องการในทุกฤดูกาล เนื่องจากที่ผ่านมาปลูกมะนาวไม่ค่อยได้ผล ต้นไม้โต ลูกเล็กและไม่ดกติดลูกไม่มาก จึงเริ่มต้นด้วยการไปเรียนรู้กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการปลูกมะนาว คือ นายชาญ บุญเลิศ ที่สามารถปลูกมะนาวได้เจริญงอกงามดี ออกผลตลอดปี โดยปลูกมะนาวด้วยผักตบชวาที่ย่อยสลายเองตามธรรมชาติไม่ต้องใส่ปุ๋ยเลยใช้ผักตบชวามากอย่างเดียว จากนั้นได้ลองปลูกมะนาวตามที่นายชาญแนะนำ ซึ่งต้นมะนาวเจริญเติบโตงอกงามดีมาก ออกลูกดกและผลใหญ่ แต่พบปัญหาสำคัญ คือ การปลูกมะนาวด้วยผักตบชวามาก มีการยุบตัวของผักตบชวาเร็วมาก สาเหตุที่ผักตบชวายุบตัวเร็วเพราะผักตบชวาสดที่นำขึ้นมาจากแหล่งน้ำ จะเป็นน้ำถึง 90% ถ้าหมักทิ้งไว้ในระยะ 4 เดือน ผักตบชวาจะยุบตัวอย่างรวดเร็ว ผักตบชวาสด จำนวน 1,000 กิโลกรัม จะเหลือที่ใช้ได้เพียงแค่ 100 กิโลกรัมเท่านั้น ตลอดระยะเวลาการปลูกต้องเติมผักตบชวาประมาณเดือนละครั้งทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น การปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 80 เซนติเมตร สูง 40 เซนติเมตร ในระยะเวลา 4 เดือน ตามระยะเวลาที่ทดลอง ถ้าต้องซื้อผักตบชวา จะใช้งบประมาณดังนี้ ครั้งแรกใส่พูนบ่อ โดยใส่ให้เลยปากบ่อประมาณ 10 เซนติเมตร ใช้ผักตบชวา จำนวน 4 กระสอบๆละ 50 บาทเป็นเงิน 200 บาท ระหว่างการปลูกต้องเติมอีก 3 ครั้งๆละ 2 กระสอบ รวมเป็น 6 กระสอบๆละ 50 บาท คิดเป็นเงิน 300 บาท รวมใช้งบประมาณถึง 500 บาท ต่อมะนาว 1 วงบ่อซีเมนต์ จึงจะอยู่ตัว ถ้าปลูกตามระยะเวลาจริง 8-10 เดือน ค่าใช้จ่ายก็จะสูงขึ้นอีก ถ้าไม่ต้องซื้อผักตบชวา ก็จะต้องเสียค่าน้ำมันรถไปชนบ่อๆ ทำให้เสียเวลาในการนำผักตบชวามาเติมและมีค่าใช้จ่ายสูง ยิ่งช่วงผักตบชวาขาดแคลนในหน้าแล้งต้องหาวัสดุอื่นมาทดแทน เช่น กาบมะพร้าวสับ ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก

ผู้จัดทำโครงการจึงต้องการทำโครงการเตรียมดินปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ โดยจะพัฒนาดินที่ใช้ในการปลูกมะนาว ให้มีต้นทุนที่ถูกลง มีธาตุอาหารครบถ้วนใกล้เคียงกับผักตบชวามาก โดยยังคงผักตบชวามากไว้ส่วนหนึ่ง เพราะผักตบชวาปลูกมะนาวได้ผลดีอยู่แล้วและใส่ส่วนผสมอื่นๆเพิ่มเพื่อไม่ให้ดินยุบตัว จึงศึกษาและทดลองส่วนผสมของดินที่จะนำมาปลูกมะนาวที่มีส่วนผสมต่างกัน 4 สูตร เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพของดินและต้นทุนการทำดินทั้ง 4 สูตร ว่าสูตรใดช่วยให้ต้นมะนาวเจริญเติบโตงอกงามดี ให้ผลผลิตสูงที่สุดและมีต้นทุนต่ำที่สุด ถ้าได้ผลดีก็ต้องการจะต่อยอดทำธุรกิจการขายดินแบบครบวงจรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ (เป็นสิ่งที่กำหนดวิธีดำเนินการศึกษาและผลการศึกษา)

- 2.1 เพื่อศึกษาธาตุอาหารในวัสดุต่างๆที่ใช้ทำดินปลูกมะนาว
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบส่วนผสมของดินที่ใช้ปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบราคาของดินที่ใช้ปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์
- 2.4 เพื่อศึกษาความพร้อมในการต่อยอดอาชีพธุรกิจขายดินแบบครบวงจร
- 2.5 เพื่อศึกษาวิธีการขอสินเชื่อ

3. วิธีดำเนินการศึกษา

กิจกรรม (จะทำอะไร)	ทำอย่างไร (วิธีการศึกษา)	กับใคร ที่ไหน
3.1 การศึกษาข้อมูล เรื่อง ส่วนผสมของดิน ที่มีธาตุอาหารเทียบเท่าผักตบชวาหมัก	<ol style="list-style-type: none"> 1.ปรึกษาผู้รู้หรือนักวิชาการ 2.นัดหมายวันเวลา 3.เตรียมคำถาม 4.เตรียมคนจดบันทึก 	เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินสิงห์บุรี
3.2 การทดลองปลูกมะนาว โดยใช้ส่วนผสมของดินที่แตกต่างกัน 4 สูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกแบบตารางบันทึกผลการทดลอง 2.เตรียมผักตบชวาหมัก โดยนำผักตบชวาสดมาวางทิ้งไว้ให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติ ใช้เวลา 4 เดือน นำมาปลูกได้ 3. เตรียมดินปลูกมะนาว 4 สูตร สูตรที่ 1 ประกอบด้วยผักตบชวาหมัก มูลวัวนมและขี้เถ้า (ขี้ตะกรันจากหม้อกรองน้ำตาล) อย่างละ 1 ส่วน สูตรที่ 2 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เถ้าและกากไส้เดือน อย่างละ 1 ส่วน สูตรที่ 3 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เถ้า กากไส้เดือน จุลินทรีย์ฉีไส้เดือนและมูลไส้เดือน100% อย่างละ 1 ส่วน สูตรที่ 4 ผักตบชวาหมัก 4. นำดินที่เตรียมไว้ในวงบ่อซีเมนต์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 80 เซนติเมตร สูง 40 เซนติเมตร โดยใส่ให้พูนบ่อเท่ากัน จำนวน 4 บ่อ ดังนี้ บ่อที่ 1 ใส่ดินสูตรที่ 1 บ่อที่ 2 ใส่ดินสูตรที่ 2 บ่อที่ 3 ใส่ดินสูตรที่ 3 บ่อที่ 4 ใส่ผักตบชวาหมักอย่างเดียว 	ที่บ้านของนักศึกษา

กิจกรรม (จะทำอะไร)	ทำอย่างไร (วิธีการศึกษา)	กับใคร ที่ไหน
	<p>5. นำต้นมะนาวมาปลูก โดยใช้กิ่งพันธุ์ที่มีอายุและขนาดเท่ากัน</p> <p>6. ดูแลรักษา โดยการรดน้ำ ใส่ปุ๋ย กำจัดแมลงเหมือนกัน โดยบ่อที่ 4 ต้องเติมผักตบชวาอีก 3 ครั้ง</p> <p>7. บันทึกผลการเจริญเติบโตของต้นมะนาว โดยดูจากจำนวนการติดลูกมะนาว ในเดือนที่ 2 เดือนที่ 3 และเดือนที่ 4 (การปลูกมะนาวตามปกติต้องใช้เวลาประมาณ 8-10 เดือน สำหรับการทดลองครั้งนี้ มีข้อจำกัดต้องเห็นผลภายในระยะเวลา 4 เดือนตามเวลาที่ลงทะเบียนเรียน 1 ภาคเรียน จึงบันทึกผลจำนวนการติดลูกมะนาวในเดือนที่ 2-4)</p> <p>8. บันทึกผลขนาดของลูกมะนาว โดยการเก็บผลมะนาวในเดือนที่ 4 เลือกผลที่ใหญ่ที่สุดของแต่ละบ่อๆละ 10 ผล แล้วนำมาชั่งน้ำหนัก</p>	
3.3 การคำนวณราคาดินแต่ละสูตร	<p>1.ออกแบบตารางบันทึกผล</p> <p>2.จตราคาค่าวัสดุต่างๆที่ใช้ทำดินปลูกมะนาวแต่ละสูตร</p> <p>3.นำมากรอกในตารางบันทึกผล</p>	ที่บ้านของนักศึกษา
3.4 การศึกษาข้อมูลการประกอบอาชีพขายดินแบบครบวงจร	<p>1.เลือกสถานที่ดูงาน</p> <p>2.นัดหมายวันเวลา</p> <p>3.ดูงานธุรกิจการขายดิน</p> <p>4.เตรียมคำถาม</p> <p>5.สัมภาษณ์เจ้าของกิจการ เรื่อง การลงทุน การบรรจุดิน ความต้องการของตลาด ความรู้เรื่องดิน ฯลฯ)</p> <p>6.เตรียมคนจดบันทึก</p>	เจ้าของธุรกิจขายดิน
3.5 การศึกษาวิธีการขอสินเชื่อ	<p>1.ปรึกษาเจ้าหน้าที่ธนาคาร เรื่องการขอสินเชื่อ</p> <p>2.นัดหมายวันเวลา</p> <p>3.เตรียมคำถาม</p> <p>4.เตรียมคนจดบันทึก</p>	เจ้าหน้าที่ธนาคาร
3.6 สรุปผลการทำโครงการ	เขียนรายงานผลการทำโครงการ	ผู้ทำโครงการ

4. ผลการศึกษา (ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์) จากการทำโครงการ เรื่อง การเตรียมดินปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ มีกิจกรรมที่ดำเนินการทั้งหมด 4 กิจกรรม ได้ผลดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การศึกษาข้อมูล เรื่อง ส่วนผสมของดินที่มีธาตุอาหารเทียบเท่าผักตบชวาหมัก

ผลการศึกษา จากการปรึกษาเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินสิงห์บุรี เรื่อง ส่วนผสมของดินที่มีธาตุอาหารเทียบเท่าผักตบชวาหมักและช่วยทำให้ต้นมะนาวเจริญเติบโตดีให้ผลผลิตสูง ซึ่งเจ้าหน้าที่แนะนำว่าดินที่ดีต้องมีธาตุอาหารครบทั้งธาตุอาหารหลักและธาตุอาหารรอง ที่สำคัญต้องมีลักษณะร่วนซุย อุ้มน้ำได้ดีและอากาศถ่ายเทสะดวก มีวัสดุหลายอย่างที่ควรนำมาผลิตดินสำหรับปลูกมะนาว เช่น

มูลวัว ส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยเศษของพืชและสัตว์ที่วัวกินเข้าไปแล้วย่อยไม่หมดจึงเหลือเป็นกากขับถ่ายออกมา ดังนั้นมูลวัวจึงอุดมไปด้วยธาตุอาหารต่างๆ มีธาตุโพแทสเซียมมากจึงใช้แทนผักตบชวาได้

กากไส้เดือน จุลินทรีย์ไส้เดือนและมูลไส้เดือน เป็นผลิตผลจากธรรมชาติที่มีธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช ทั้งธาตุอาหารหลักและธาตุอาหารรอง นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มจุลินทรีย์ ที่มีประโยชน์ต่อรากพืช เพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำและยังยับยั้งโรคราก เช่น รากเน่า เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุแก่ดิน สารอาหารถูกย่อยสลายโดยไส้เดือนมาแล้ว พืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที พืชจะโตเร็วและมีความต้านทานโรคสูง เพิ่มช่องว่างในดินให้การระบายน้ำและอากาศดียิ่งขึ้น ทำให้ดินร่วนซุย ปกติมักจะพบปัญหาดินแข็ง ดินแตกไม่ชุ่มชื้น มูลไส้เดือนจะไม่ทำให้ดินแข็งและช่วยรักษาความชื้นในดินได้ดีอีกด้วย ช่วยให้ระบบรากพืชสามารถแพร่กระจายตัวในดินได้กว้าง เพิ่มขีดความสามารถในการดูดซับน้ำในดิน ทำให้ดินชุ่มชื้นปลอดภัยไม่มี เป็นพิษต่อคน สัตว์เลี้ยงและสภาพแวดล้อม

ผักตบชวา มีธาตุโพแทสเซียมเป็นจำนวนมาก เมื่อนำมาหมักจะทำให้มีองค์ประกอบธาตุอาหารครบคือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัสและโพแทสเซียม มีไส้เดือนและตัวด้วงคอยกัดกินทำให้ร่วนซุย เป็นพีชน้ำจึงอุ้มน้ำได้ดี มีความโปร่งจึงถ่ายเทอากาศได้ดี

กิจกรรมที่ 2 การทดลองปลูกมะนาวโดยใช้ส่วนผสมของดินที่แตกต่างกัน 4 สูตร

ผลการศึกษา จากการทดลองปลูกมะนาว โดยใช้ดินที่มีส่วนผสมแตกต่างกัน 4 สูตร ได้แก่

สูตรที่ 1 ประกอบด้วยผักตบชวาหมัก มูลวัวนมและขี้เถ้า (ขี้ตะกรันจากหม้อกรองน้ำตาล) อย่างละ 1 ส่วน

สูตรที่ 2 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เถ้าและกากไส้เดือน อย่างละ 1 ส่วน

สูตรที่ 3 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เถ้า กากไส้เดือน จุลินทรีย์ไส้เดือนและมูลไส้เดือน100%อย่างละ 1 ส่วน

สูตรที่ 4 ผักตบชวาหมัก

ในระยะเวลา 4 เดือน แล้วบันทึกผลการเจริญเติบโตของต้นมะนาว โดยดูจากจำนวนการติดลูกมะนาวและน้ำหนักของผลมะนาว ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบจำนวนการติดลูกและน้ำหนักผลมะนาวของดินแต่ละสูตร

สูตรการผสมดิน	จำนวนการติดลูกมะนาว/น้ำหนักผลมะนาว			
	2 เดือน	3 เดือน	4 เดือน	น้ำหนักของ ผลมะนาว 10 ผล
บ่อที่ 1 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนมและขี้เถ้า	18	89	147	0.80 กิโลกรัม
บ่อที่ 2 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เถ้าและ กากไส้เดือน	26	118	188	0.85 กิโลกรัม
บ่อที่ 3 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เถ้า กากไส้เดือน จุลินทรีย์ฉีไส้เดือน และมูลไส้เดือน 100 %	89	286	431	1 กิโลกรัม
บ่อที่ 4 ผักตบชวาหมัก	68	231	399	0.90 กิโลกรัม

จากการทดลองปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์ ด้วยดินที่มีส่วนผสมต่างกัน 4 สูตร ในระยะเวลา 4 เดือน พบว่า ดินสูตรที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เถ้า กากไส้เดือน จุลินทรีย์ฉีไส้เดือนและมูลไส้เดือน100% เป็นดินที่ทำให้ต้นมะนาวเจริญเติบโตดีที่สุด มีมะนาวติดลูกมากที่สุด จำนวน 431 ลูก รองลงมาได้แก่ ดินสูตรที่ 4 มีมะนาวติดลูก จำนวน 399 ลูก สูตรที่ 2 ติดจำนวน 188 ลูกและสูตรที่ 1 ติดจำนวน 147 ลูก ตามลำดับ

สำหรับขนาดของผลมะนาว โดยนำมะนาวมาชั่งน้ำหนัก วงบ่อละ 10 ผล พบว่า ดินสูตรที่ 3 ได้มะนาวที่มีน้ำหนักมากที่สุด คือ 1 กิโลกรัม รองลงมาได้แก่ดิน สูตรที่ 4 ได้มะนาวที่มีน้ำหนัก 0.90 กิโลกรัม สูตรที่ 2 ได้มะนาวที่มีน้ำหนัก 0.85 กิโลกรัม และสูตรที่ 1 ได้มะนาวที่มีน้ำหนัก 0.80 กิโลกรัม ตามลำดับ

กิจกรรมที่ 3 การคำนวณราคาดินที่ใช้ปลูกมะนาวแต่ละสูตร

ผลการศึกษา จากการคำนวณราคาค่าวัสดุต่างๆที่ใช้ทำดินปลูกมะนาวแต่ละสูตรต่อ

1 วงบ่อซีเมนต์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 180 เซนติเมตร สูง 40 เซนติเมตร โดยใส่ดินพูนวงบ่อซีเมนต์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบราคาดินแต่ละสูตร

สูตรการผสมดิน	ราคาดิน						
	ผัก ตบชวา	มูล วัวนม	ขี้ เค้ก	กาก ไส้เดือน	ฉี่ ไส้เดือน	มูล ไส้เดือน 100%	รวม
บ่อที่ 1 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม และขี้เค้ก	60	30	35	-	-	-	125
บ่อที่ 2 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เค้กและกากไส้เดือน	55	25	30	10	-	-	120
บ่อที่ 3 ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เค้ก กากไส้เดือน จุลินทรีย์ ฉี่ไส้เดือนและมูลไส้เดือน 100 %	50	20	20	10	5	10	115
บ่อที่ 4 ผักตบชวาหมัก	500	-	-	-	-	-	500

จากการคำนวณราคาดินที่ทดลองปลูกมะนาว 4 สูตร ในระยะเวลา 4 เดือน พบว่า ดินสูตรที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ขี้เค้ก กากไส้เดือน จุลินทรีย์ฉี่ไส้เดือนและมูลไส้เดือน 100 % เป็นดินที่ใช้งบประมาณลงทุนน้อยที่สุด คือ 115 บาทต่อวงบ่อซีเมนต์ รองลงมาได้แก่ดินสูตรที่ 2 ใช้งบประมาณลงทุนจำนวน 120 บาท สูตรที่ 1 ใช้งบประมาณลงทุน จำนวน 125 บาท และสูตรที่ 4 ใช้งบประมาณลงทุนมากที่สุด จำนวน 500 บาท

กิจกรรมที่ 4 การศึกษาข้อมูลการประกอบอาชีพขายดินแบบครบวงจร

ผลการศึกษา จากการศึกษาดูงานและสนทนากับเจ้าของธุรกิจขายดิน แนะนำให้ประเมินความพร้อมก่อนจะทำธุรกิจ ดังนี้

1. **มีความรู้ในสิ่งที่จะทำ** ยิ่งรู้จัก รู้รอบด้านจะทำให้เราสามารถแก้ปัญหาหรือหาทางออกได้ง่าย การประกอบกิจการก็จะราบรื่นขึ้น และควรทำธุรกิจที่ต่อเนื่องกันแบบครบวงจร เพราะจะทำให้มีผลิตภัณฑ์หลายอย่าง โดยเงินลงทุนไม่ได้เพิ่มขึ้นมากนัก

2. มีกลุ่มลูกค้าหรือตลาดรองรับ ต้องรู้ว่าใครคือลูกค้าของเรา ทำอย่างไรลูกค้าจะมาซื้อสินค้าของเราได้ง่าย รวดเร็ว และต้องรักษาความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าไว้ให้เป็นลูกค้าของเราตลอดไป

3. มีทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต มีแหล่งวัตถุดิบที่เพียงพอหรือยัง ถ้าวัตถุดิบขาดแคลนมีแหล่งสำรองหรือไม่ มีแรงงานที่มีคุณภาพที่จะช่วยงานตลอดไปหรือไม่

4. มีเงินลงทุน ธุรกิจจะดำเนินได้ดี จำเป็นต้องมีเงินลงทุนที่เพียงพอ และต้องรู้วิธีการบริหารจัดการให้มีเงินหมุนเวียนโดยไม่ขาดมือ แต่สามารถขอสินเชื่อจากธนาคารได้

หลังจากประเมินความพร้อมทั้ง 4 ข้อแล้ว ผู้จัดทำโครงการต้องการทำธุรกิจต่อเนื่องแบบครบวงจร คือ จะขายทั้งมูลไส้เดือน จุลินทรีย์ไส้เดือน ดินพร้อมปลูก ผักตบชวาที่ย่อยสลายแล้ว กิ่งพันธุ์มะนาว ผลมะนาวสดและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากมะนาว เช่น มะนาวดอง น้ำมะนาว เป็นต้น เพราะทุกผลิตภัณฑ์มีกระบวนการทำที่ต่อเนื่องกัน คือ จะทำดินขายก็ต้องหมักผักตบชวาและเลี้ยงไส้เดือนอยู่แล้ว จะปลูกมะนาวเพื่อขายผล ก็ต้องตอนกิ่งพันธุ์อยู่แล้ว เพียงแต่ต้องวางแผนให้ดีกว่าช่วงไหนควรทำอะไร ช่วงผลมะนาวถูกก็ผลิตกิ่งพันธุ์ หรือทำน้ำมะนาว ทำมะนาวดองขาย ช่วงผลมะนาวแพงก็ปลูกแต่มะนาว มีปัญหาเรื่องเดียวคือ มีเงินลงทุนไม่เพียงพอ ซึ่งจะต้องปรึกษากับเจ้าหน้าที่ธนาคารต่อไป

กิจกรรมที่ 5 การศึกษาวิธีการขอสินเชื่อ

ผลการศึกษา จากการศึกษาเจ้าหน้าที่ธนาคาร เรื่อง การขอสินเชื่อ เจ้าหน้าที่ธนาคารแนะนำให้ทำแผนธุรกิจ เพราะจะเป็นสิ่งที่ช่วยนำทางให้เริ่มต้นธุรกิจได้อย่างราบรื่นและใช้เป็นเอกสารประกอบการขอสินเชื่อด้วย การจะได้สินเชื่อจากธนาคารหรือไม่ ธนาคารจะพิจารณาจากข้อมูลต่อไปนี้

1. ความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการ โดยดูจากประวัติการดำเนินธุรกิจและประวัติการชำระหนี้ ดังนั้นผู้ที่ต้องการขอสินเชื่อ ควรรักษาประวัติการชำระหนี้ให้ที่อยู่เสมอ คือชำระครบจำนวนและตรงเวลา หากมีหนี้ค้างชำระอยู่ ควรรีบติดต่อเพื่อขอชำระหนี้ให้เสร็จสิ้น

2. ความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในธุรกิจที่ต้องการขอสินเชื่อ

3. วัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อ สินเชื่อที่ขอไปนั้นจะนำไปลงทุนในธุรกิจอะไรและมีโอกาสสร้างมูลค่าให้กองงยขึ้นหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด

4. ความสามารถในการชำระหนี้ ไม่เพียงแต่หนี้ใหม่เท่านั้น ธนาคารจะพิจารณาหนี้เดิมด้วยว่าหากรวมกันแล้วจะเกินความสามารถที่จะชำระคืนหรือไม่

5. เงินทุน ทรัพย์สินหรือเงินฝาก รายได้รายจ่าย ที่สะท้อนสภาพคล่องของกิจการ

6. ผู้ค้ำประกัน หรือหลักประกัน หลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกันอาจเป็นที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ โดยธนาคารจะให้สินเชื่อประมาณ 70-80% ของราคาประเมินหลักทรัพย์

5. สรุปผลการทำโครงการ

1. มีความรู้เรื่องธาตุอาหารในดิน ที่ช่วยทำให้ดินร่วนซุย อุ้มน้ำและระบายอากาศได้ดี
2. มีความรู้ใหม่ เรื่อง ส่วนผสมของดินที่ช่วยให้ต้นมะนาวเจริญเติบโตดี ผลใหญ่และติดลูกมาก ควรผสมด้วยผักตบชวาหมัก มูลวัวนม ชี้เค้ก กากไส้เดือน จุลินทรีย์ฉีไส้เดือนและมูลไส้เดือน 100 % อย่างละ 1 ส่วน
3. มีข้อมูลเรื่องต้นทุนการผลิตดิน ที่ราคาถูก ให้ผลผลิตสูง
4. มีแนวทางที่ชัดเจนในการต่อยอดอาชีพโดยทำธุรกิจแบบครบวงจร
5. มีแนวทางที่ชัดเจนในการขอสินเชื่อจากธนาคาร

.....

ภาคผนวก

ภาพประกอบ/เครื่องมือเก็บข้อมูล/แผนธุรกิจ/เอกสารประกอบการขอสินเชื่อ ฯลฯ

5.3 วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.4 วิธีการศึกษา (เขียนขั้นตอนการศึกษาตั้งแต่ต้นจนจบ)

กิจกรรม (จะทำอะไร)	ทำอะไร (วิธีการศึกษา)	กับใคร ที่ไหน

กรณีที่มีการทดลองให้ออกแบบตารางบันทึกผลที่ต้องการเก็บข้อมูล ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จะมีที่ตาราง
แล้วแต่เรื่องที่ศึกษา

ตารางที่ 1 .....

ตารางที่ 2 .....